Вівторок, 25 листопада 2003 року. № 223 (3223)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На порядку денному — наше благополуччя

Повноцінна робота парламенту минулого тижня дала змогу розглянути понад 100 законопроектів, заявив Голова Верховної Ради Володимир Литвин на погоджувальній раді керівників фракцій, груп і комітетів.

Хоча і вдалося розвантажити порядок денний, проте, за словами глави парламенту, майже 300 законопроектів чекають свого розгляду. Крім розкладу засідань парламенту на погоджувальній раді обговорили і порядок призначення на посаду Голови Рахункової палати. Як повідомив Володимир Литвин, цього тижня народні депутати розглянуть майже 90 законопроектів, серед них один законопроект Президент України визначив як невідкладний, а шість уряд пропонує розглянути першочергово. Голова ВР Володимир Литвин повідомив, що до порядку денного цього пленарного тижня планується додатково внести 44 питання.

(Закінчення на 2-й стор.).

АКТУАЛЬНО

Шеварднадзе «пішли» інтелігентно

Президент Грузії Едуард Шеварднадзе в неділю пішов у відставку під тиском опозиції. У ніч на понеділок виконуюча обов'язки президента Грузії Ніно Бурджанадзе виступила зі зверненням до населення країни. За її словами, «акцію громадянської непокори припинено, і зараз ведуться роботи з відновлення правопорядку». Нові президентські вибори буде проведено «у терміни, визначені Конституцією Грузії», через 45 днів.

(Закінчення на 7-й стор.).

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

Марія Петрівна, мати випускника:

— Мій син наступного року закінчує 11-й клас. Хотів би вчитися далі, але де взяти гроші на вступ і навчання?

Роман Романович, лікар, 48 років:

— Стомили і принижують розмови про негаразди в медицині. Не буду заперечувати і запевняти, що всі мої колеги безкорисливі. Але на нинішню лікарську зарплату хіба прогодуєш сім'ю? Сама система штовхає тебе на узбіччя, недостатньо фінансуючи працю лікаря і саме лікування хворого.

(Закінчення на 4-й стор.).

НОВИНА ВІД ЧИТАЧА

Човни більше не потрібні

З давніх давен транспортне сполучення сіл Октябрське, Сполісове та інших із Путивлем (Сумська обл.) у період весняної повені на Сеймі та його рукаві Плютці було вкрай утруднене. У цей час добиратися до райцентру доводилося на човнах, бо підходи до мостів, як і самі дерев'яні шляхопроводи, ховалися під водою. Та й літньої пори зношені споруди доводилося раз у раз ремонтувати. Тепер цим незручностям покладено край. У листопаді завершено будівництво двох бетонних мостів загальною довжиною 360 метрів і прилеглих до них трас завдовжки майже 4 км.

Петро ПОТОЛ.

Путивль Сумської області.

Кимось розроблено судову схему пограбування країни

Як уже повідомляв «ГУ», днями з Канади повернулося 14 із 17 членів експедиції — фахівців української авіакомпанії, які з 29 вересня чекали на звільнення «Руслана», проте змушені були повернутися без нього. Ми зустріли «антоновців» в аеропорту «Бориспіль» і попросили поділитися останніми новинами та враженнями від перебування в Північній Америці.

(Закінчення на 24-й стор.).

Гузбей Хепі Велі — селище з вісьмома тисячами мешканців та одноповерховими дерев'яними будиночками у північно-східній канадській провінції Ньюфаундленд і Лабрадор. Примітне воно військово-повітряною базою НАТО, північним сяйвом та своєю назвою, два останніх слова якої перекладаються на українську як Долина Щастя. Проте для АНТК ім. Антонова це місце протягом останніх майже п'яти місяців є справжнісіньким нещастям. Адже там перебуває під арештом літак «Авіаліній Антонова» АН-124-100 «Руслан», бортовий номер УР 82007.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

Не всі рівні перед законом?

43 відсотки громадян вважають, що рівень забезпечення прав і свобод громадян у Херсонській області дуже низький. Пріоритетними вважають право на безпеку і захист особи та рівність усіх громадян перед законом. За ними йдуть право на освіту і працю, свобода слова й вибору.

Стосовно останнього, найпоширенішим виявом порушення права на вибір опитувані називають адміністративний тиск з боку керівництва. Його відчували 31 відсоток опитаних як вимогу змінити політичну позицію.

33 відсотки опитаних зазначили, що жодних результатів їхня боротьба з порушенням не дала, і лише шість відсотків змогли відстояти своє право. Дослідження проведені соціологічною лабораторією обласного осередку комітету виборців, **повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА**.

У НОМЕР

Мистецтво «приречене» на вічність...

У Львові завершився III Міжнародний конкурс оперних співаків імені Соломії Крушельницької. Творче змагання 70 співаків із десяти країн відбулося завдяки підтримці уряду і патронату облдержадміністрації. Разом зі званням лауреата володарка першої премії, українська співачка Ольга Нагорна отримала золоту медаль і п'ять тисяч доларів США. Щойно відбувся гала-концерт переможців у Львівській опері, як одразу ж розпочався Перший міжнародний фестиваль диригентського мистецтва ім. Миколи Колесси. Фестиваль присвячено століттю нині сущого патріарха — диригента і композитора, якому 6 грудня виповниться 100 років. Під час фестивалю виступатимуть учні Миколи Колесси, гості із різних міст України та зарубіжні виконавці, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ**.

Дитина під тином

Уже сутеніло, коли один з працівників пилорами, що в гірському селі Гукливому, вловив ледь чутне пищання. Долинало воно десь з-за огорожі. Поспішивши на дитячий плач, він натрапив на згорток, в якому пручався шестимісячний малюк. Дитя, попри осінню холоднечу, було в легкій одежинці. Викликали машину «швидкої допомоги» і та доставила маля до лікарні.

Міліція «вирахувала» маму-зозулю швидко. Нею виявилася незаміжня 34-літня місцева жінка. Будучи напідпитку, вона залишила дитину під тином пилорами, бо, за її словами, один з робітників є батьком хлопчика. Маля перебуває в лікарні і загрози його життю нема. А матір'ю «опікується» прокуратура, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ**.

На Тернопільщині затримано грабіжника-рецидивіста, який викрав комп'ютери з приміщення суду

На порядку денному — наш добробут

(Початок на 1-й стор.).

Сьогодні депутати ухвалюватимуть рішення з обговорених питань. Зокрема, народні обранці визначатимуться щодо змін до закону про електроенергетику (стосовно захисту енергооб'єктів), до закону про охорону праці (про працю інвалідів). На голосування також буде поставлено проект постанови про інформацію Кабінету Міністрів України про стан підготовки до роботи в осінньо-зимовий період 2003—2004 років, об'єктів теплопостачання та експлуатації тепломереж, забезпечення їх енергоресурсами та стан формування тарифів на теплоносії. За скороченою процедурою парламентарії розглянуть законопроекти про внесення змін до Закону «Про ціни і ціноутворення» (стосовно мораторію на підвищення цін на хлібопродукти), законопроекти про антарктичну діяльність та інші. Народні депутати на прохання Президента обговорять і ухвалять рішення із законопроекту про направлення миротворчого контингенту для участі України в рамках місії ООН у Ліберії. На прохання уряду народні обранці також планують розглянути дуже непросте, за словами Голови ВР, питання — про мінімальну заробітну плату на 2004 рік.

У середу народні депутати обговорять проекти Житлового кодексу, закони про ломбарди та про теплопостачання. Цього самого дня о 15-й годині відбудуться парламентські слухання «Про становище молоді в Україні», після чого парламентарії працюватимуть у комітетах і фракціях.

Проекти закону про державний бюджет України на 2004 рік (друге читання) та про внесення змін до деяких законів з питань оподаткування у зв'язку з прийняттям закону України про державний бюджет розглянуть депутати у четвер. За пропозиціями Президента України повторно розглядатимуться зміни до законів «Про службу в органах місцевого самоврядування» і «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті».

У п'ятницю, за словами Володимира Литвина, планується обговорити вісім питань, серед них — три альтернативні законопроекти про місто-герой Севастополь. Крім того, депутати за скороченою процедурою розглянуть законопроекти про внесення змін до законів «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» (стосовно норм земельних ділянок, які регламентують надання допомоги), про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів.

А наступного понеділка, 1 грудня, відбудуться парламентські слухання «Соціально-економічні проблеми ВІЛ-СНІДу, наркоманії та алкоголізму в Україні та шляхи їх розв'язання». 2—5 грудня народні депутати працюватимуть у виборчих округах.

Володимир Литвин також попросив парламентаріїв прискорити підготовку 36 законопроектів про ратифікацію міжнародних угод, 25 документів, які Президент повернув для повторного розгляду, а також 11 кодексів.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Конституційна реформа зменшить протистояння

«Я виключаю повторення сценарію останніх грузинських подій в Україні, але сигнал для роздумів є». Про це заявив Голова Верховної Ради Володимир Литвин на вчорашній прес-конференції. Він переконаний, що всі політики мають скоординувати свої зусилля, думати про відповідальність і працювати лише на позитивний імідж України. Водночас Голова ВР упевнений, що президентські вибори у нас будуть демократичні, бо їх проведення контролюватимуть і політичні опоненти, і міжнародні спостерігачі.

На думку глави парламенту, конституційна реформа потрібна, бо вона зменшить протистояння і в парламенті, і в суспільстві. У Володимира Литвина, за його словами, «потрійне ставлення» до президентських виборів. І він не вбачає трагедії в тому, що Президента обиратиме парламент. Голова Верховної Ради заявив, що він закликатиме депутатів підтримати рішення про направлення українського миротворчого контингенту до Ліберії. Але водночас припустив, що сьогоднішнє обговорення цього питання в сесійній залі буде досить бурхливе.

Розмови про кадрові зміни, на переконання Володимира Литвина, здебільшого відбуваються в політичній площині. Кадрові ротації в керівництві парламенту і комітетах він вважає недоцільними, заявивши, що йому «приємно працювати» із своїм заступником Олександром Зінченком.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Знання нікому не завадять. Навіть селянам

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Денне засідання 21 листопада

Гостра дискусія точилася в сесійній залі під час обговорення проекту змін до Закону «Про охорону праці». Запропонований урядом документ надасть інвалідам право працювати в нічний та надурочний час, але тільки за їх згодою. Хоча ця норма не суперечить рекомендаціям медико-соціальної експертної комісії та Конвенції Міжнародної організації праці, саме вона зумовила занепокоєння деяких депутатів.

Так, Міністр праці та соціальної політики Михайло Папієв зазначив, що прийняття запропонованих змін дасть можливість повернути інвалідам право працювати в нічний та надурочний час, забезпечить рівні можливості з іншими категоріями населення, поліпшить матеріальне становище та гарантуватиме інвалідам ширше коло спеціальностей і професій.

Його опоненти, зокрема, Ольга Гінзбург з фракції комуністів та Ярослав Сухий з фракції СДПУ(о) зауважили: проблема інвалідів, які доведені до такого стану, що мають працювати вночі, викликає стурбованість, і наголосили, що за таку роботу інвалідам доведеться розплачуватися останніми крихтами здоров'я. «Якщо ми й далі так діятимемо, то дійдемо до того, що дозволимо роботу в нічний час і дітям. Цей законопроект, попри свою привабливість, спричинить тільки зло», — заявив однопартієць міністра.

Окрім того, народні депутати обговорили законопроект «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність». Його розроблено на виконання положень Закону «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001—2004 років».

Проект закону передбачає надання соціально необхідних дорадчих послуг, які є нерентабельними і їх не можна знайти на ринку сільськогосподарських дорадчих послуг. Але їх можуть ефективно використовувати для реалізації державної аграрної політики. Надання таких послуг здійснюватиметься за рахунок державних коштів.

Автор документа Михайло Зубець (позафракційний) сподівається, що схвалення законопроекту та достатнє фінансування його основних положень сприятиме підвищенню знань сільського населення та сільськогосподарських виробників для освоєння сучасних методів і технологій ведення сільськогосподарської діяльності.

Олена ГОРБУНОВА.

Опозиція проводитиме акцію

У четвер опозиційні фракції «Наша Україна», Соцпартії та Блоку Юлії Тимошенко проведуть перед будинками парламенту та уряду акції протесту проти ухвалення поданого Кабміном проекту бюджету на 2004 рік і проти політики уряду Віктора Януковича загалом. Як повідомили під час прес-конференції народні депутати Володимир Філенко («Наша Україна»), Юрій Луценко (СПУ) та Олександр Турчинов (БЮТ), опозицію не задовольняє пропозиція уряду про зниження мінімальної зарплати із 237 до 205 гривень. Особливо неприйнятною є ця пропозиція на тлі щоденного подорожчання життя в країні. Тож акція проходитиме під гаслами «Ні зменшенню зарплати!», «Ні зростанню цін!», «Януковича, Азарова у відставку!». Мітинг під стінами парламенту розпочнеться о 10-й годині.

У НОМЕР

Бюджет–2004: боротьба думок

Проект бюджету на 2004 рік, підготовлений урядом та схвалений народними депутатами — членами профільного комітету, що входять до парламентської більшості, є антиконституційним та становить загрозу для економічного зростання в Україні. Про це заявили опозиційні народні обранці, члени Комітету ВР з питань бюджету на вчорашній прес-конференції. У ній, зокрема, взяли участь голова комітету Петро Порошенко, народні депутати Віктор Король, Валерій Асадчев, Йосип Вінський, Павло Качур, Євген Жовтяк та Сергій Челноков.

Вони мають намір внести на розгляд Верховної Ради проект постанови про неприйнятність проекту бюджету-2004 в урядовій редакції та відправлення його на повторне друге читання.

За словами П. Порошенка, члени комітету, що входять до фракцій «четвірки», наполягатимуть на прямій трансляції сесії Верховної Ради України під час розгляду проекту бюджету. «Єдиний засіб боротьби з брутальним тиском на комітет, це — публічність», — заявив П. Порошенко.

Вл. інф.

Депутатська фракція Аграрної партії України у Верховній Раді України висловлює щирі співчуття члену фракції, народному депутату України Шевченку Олександру Олександровичу та його рідним і близьким у зв'язку з тяжкою втратою дорогої людини — матері

Людмили Павлівни Шевченко.

ПІДСУМКИ

Об'єднавчі процеси як початок урядових кадрових змін?

Парламентська більшість успішно розблокувала роботу Верховної Ради і обрала не тільки Генерального прокурора України, а й Першого заступника Голови ВР. Геннадій Васильєв, який раніше обіймав цю посаду, став головним законником країни, а в крісло Першого заступника глави парламенту повернувся член фракції КПУ Адам Мартинюк.

Нова конфігурація політичних сил у сесійній залі дала змогу прийняти низку законопроектів. Понад те, у зв'язку з цим дехто з оглядачів висловлює упевненість щодо успішного завершення політичної реформи. Проте водночас постають і деякі запитання.

Скажімо, продовження законотворчої діяльності народних обранців збіглося з першою річницею коаліційного уряду, який очолив Віктор Янукович. Крім того, минулого четверга відбулося об'єднання фракції «Регіони України» з депутатською групою «Європейський вибір». Щоправда, цей крок викликав різні тлумачення наших колег. Зокрема, дехто з них прогнозує ослаблення позицій Першого віце-прем'єр-міністра Миколи Азарова, з іменем якого пов'язувалася діяльність групи «Європейський вибір».

Тим паче що деякі представники більшості, зокрема об'єднані соціал-демократи, вважають, що більшість не дотримується спільних домовленостей, і погрожують вийти з її складу. Безперечно, питання може загостритися, оскільки, як повідомив на прес-конференції міністр Кабінету Міністрів Анатолій Толстоухов, більшості і уряду необхідно найближчим часом підписати угоду, що «визначала б завдання їхнього співробітництва» на 2004 рік.

Саме тому, напевне, Прем'єр-міністр України Віктор Янукович пішов ще далі і пропонує укласти угоду між усіма учасниками президентських виборів та політичного процесу загалом. Бо подих президентських перегонів стає дедалі відчутнішим.

Володимир КОРОЛЮК.

Посол зацікавився роботою міліції

У Донецьку побував Надзвичайний і Повноважний Посол Азербайджанської Республіки в Україні Талат Алієв. Після зустрічі з головою Донецької обласної державної адміністрації Анатолієм Близнюком він разом із президентом Конгресу азербайджанців у Донецькій області Етібаром Оруджевим ознайомився з діяльністю правоохоронних органів регіону.

Наприкінці зустрічі начальник УМВС в області генерал-лейтенант міліції Володимир Малишев і посол Азербайджанської Республіки Талат Алієв обмінялися пам'ятними знаками і національними сувенірами.

Ліна КУЩ.

Мінімальна зарплата 237 гривень — і не менше!

ЗАЯВА
фракцій блоку «Наша Україна», Комуністичної партії України, Соціалістичної партії України та блоку Юлії Тимошенко

Ми, представники опозиційних депутатських фракцій у Верховній Раді, стурбовані намірами Кабінету Міністрів України вкотре обібрати й без того обікрадений, знедолений народ України.

У травні минулого року під тиском опозиції Верховною Радою України прийнято закон, який однозначно визначає: «з 1 січня 2003 року розмір мінімальної заробітної плати 185 гривень на місяць, а з 1 грудня 2003 р. — 237 гривень на місяць». Нині Кабінет Міністрів, брутально нехтуючи цим законом, намагається протягти через Закон України «Про Державний бюджет України на 2004 рік» зменшення мінімальної зарплати з 1 січня 2004 до 205 гривень, а введення розміру 237 грн. — лише з листопада 2004 року.

Для Кабінету Міністрів, як слухняного інструмента Банкової, пограбування людей — явище звичне. Влада, вкравши в народу хліб торішнього врожаю, потім так само за безцінь видерши урожай цього року, створила вибухонебезпечну цінову ситуацію в Україні. Ще не вщухли трибунні запевнення високих посадовців про державну інтервенцію на ринок хліба, котра не допустить гонки цін на хліб та хлібопродукти, як ціни, не питаючи державних брехачів, різко пішли вгору. Сьогодні вже в усіх регіонах представники влади офіційно заявили: ціни зросли на 30—130 відсотків і їхнє підвищення в майбутньому обгрунтоване і невідворотне, себто, відбувається «стабілізація» цін.

Більшість українців і так живуть надголодь. Дистрофія в Україні стала головною причиною багатьох і багатьох хвороб наших співвітчизників. Голод, занісши чорну сокиру, стоїть за спиною уже мільйонів людей — нема грошей.

Зростає квартплата. Зубожілі люди змушені продавати житло і переселятися в нетрі. Збільшення плати за комунальні послуги спричиняє те, що люди живуть в холодних помешканнях, часто без газу і світла.

Зростають ціни на енергоносії, приватизовані та неконтрольовані обленерго з людиноненависницькою жадібністю наганяють ціни на електроенергію, дорожчає проїзд в транспорті. Люди в розпачі. Вони з усіх сил чекають 1 грудня з надією на підвищення мінімальної зарплати, щоб якось вижити. І в цей час так цинічно пропонувати обдурити їх — не здійснити законного підвищення мінімальної зарплати — може лише уряд, який усіма моральними якостями, зневажливим ставленням до свого народу відповідає моральному рівневі Президента України і цілковито служить олігархам, котрі якраз і не хочуть платити зароблене людям.

Ми розуміємо, що олігархам і їхній владі вигідно тримати народ у злиднях — тоді він, наляканий голодом, думає не про владу, а про хліб. Ми розуміємо, що олігархічним кланам потрібні ці десять місяців недоплати народові, щоб прихопити гроші для злочинних махінацій на виборах. Саме з цієї причини в бюджеті-2004, який після першого читання збільшено на 2,5 мільярда гривень, особливо щедро підживлено вугільну промисловість, будівництво шляхів та інші статті, в яких зацікавлені олігархічні капітали та з яких найлегше буде «витягти» гроші для фінансового забезпечення злочинних намірів влади під час виборчої кампанії.

Об'єднана опозиція не може дозволити владі безкарно знущатися над людьми.

Ми заявляємо: закони треба не лише приймати, але й виконувати. Уряду — у перше чергу! Ми не допустимо маніпуляцій з бюджетом-2004: мінімальна заробітна плата з 1 грудня 2003 року має становити ту суму, яка передбачена законом, — 237 гривень.

Ми закликаємо всі фракції Верховної Ради України підтримати нас. Ми з вами спільно приймали Закон України «Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003 рік». 237 гривень на місяць з 1 грудня 2003 року — цю заробітну плату пообіцяли людям ми з вами. Не дозволяйте ні Президентові, ні урядові маніпулювати вашими рішеннями. Інакше ви остаточно втратите не лише довіру народу, з вами не рахуватиметься і влада.

В. ЮЩЕНКО,
О. МОРОЗ,
П. СИМОНЕНКО,
Ю. ТИМОШЕНКО.

У пошуках політичної ніші

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ ТА ГРУПАХ

У парламентських кулуарах жваво обговорюють об'єднання «Регіонів України» та «Європейського вибору». Тепер у Верховній Раді — 12 депутатських фракцій і груп, а об'єднана фракція «Регіони України» стала другою за величиною. Хоча ставлення до цієї події різне навіть у представників парламентської більшості.

Володимир ПЄХОТА, співголова фракції «Регіони України»:

— Це, напевно, перший випадок у парламенті, коли фракції не роз'єднуються, а об'єднуються. Ми об'єдналися для вироблення спільної стратегії реалізації програми уряду. Це має позитивно відбитися на роботі всього парламенту. «Регіони України» готові до діалогу з іншими фракціями та групами парламенту про об'єднання в одну фракцію.

Леонід КРАВЧУК, лідер фракції СДПУ(о):

— Я не підтримую об'єднання фракцій. На жаль, ми поступово відходимо від тих домовленостей, які було закладено в угоді, підписаній між Верховною Радою та урядом у Маріїнському палаці, де йшлося про коаліційний уряд, співпрацю коаліційного уряду з парламентською більшістю. Тепер у парламенті порушуються взаємні зобов'язання, квоти, регламент. У цій ситуації фракція СДПУ(о) навіть призупинила збір підписів за відкликання з посади заступника Голови Верховної Ради України Олександра Зінченка. Ми хочемо звернутися з офіційним листом до керівників фракцій із запитанням, чи діє угода, яку було підписано торік у Маріїнському палаці. Якщо діє, то вимагатимемо того, що там записано, якщо ні — то фракція матиме право діяти, як вона вважає за потрібне.

Степан ГАВРИШ, координатор парламентської більшості:

— Думаю, що фракційні зміни у парламенті триватимуть. На мій погляд, можливе укрупнення фракції партії «Трудова Україна». Невдовзі може з'явитися й нова мегафракція з числа позапартійних депутатів. Бо депутати-мажоритарники чудово розуміють: існувати поза певною організацією надзвичайно складно, а будь-яке питання набагато легше вирішити через певну політичну групу, корпорацію. На міжфракційні ротації найбільше впливають пошуки політичної ніші, оскільки всі готуються до президентської виборчої кампанії 2004 року. Якщо проведемо політичну реформу, то на стороні провладної коаліції буде зосереджено максимальну кількість депутатів українського парламенту.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Уточнення

В інформації, присвяченій роботі першої Асамблеї національних меншин, надрукованій в газеті 20 листопада, не з вини нашої редакції була допущена прикра помилка — неправильно названо ім'я та прізвище голови Духовного центру мусульман України. Правильно слід читати: «Сулейман Мухамедзянов-муфтій, голова Духовного центру мусульман України». Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» та редакція газети «Голос України» приносять свої вибачення за допущену помилку.

ФОТОФАКТ

У приміщенні Сосницької районної ради, що на Чернігівщині, відкрито кімнату місцевого самоврядування. Тут можна знайти будь-яку необхідну інформацію про діяльність сільських рад, накази виборців та їхнє виконання, протоколи сесій, законодавчі акти тощо.

На знімку: керуючий справами райради Михайло Матвієнко та головний спеціаліст Світлана Федорова готуються до проведення чергової сесії.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

БАЛАНС ТИЖНЯ

Тривожні симптоми

Не від доброго життя

Здійснилося. Якщо позаминулого тижня у ЗМІ лише прошелестіла чутка про "підняття вниз" мінімальної зарплати, то минулого — кабінет Віктора Януковича офіційно запропонував Верховній Раді обмежити рівень мінімальної заробітної плати в бюджеті 2004 року 205-ма, а не 237-ма гривнями, як давно вже наполягають депутати. Щоправда, пігулку міністри при цьому підсолодили в тому сенсі, що коли пропозицію буде прийнято, то ієрархія тарифної сітки не порушиться. Отже, буде дотримано соціальної справедливості, і шкільний сторож одержуватиме все-таки трохи менше, ніж учитель з багаторічним стажем.

Але від цього бюджетникам, та й усім, чия зарплата не дотягує до офіційного прожиткового рівня в 365 гривень, нітрохи не легше. Адже гряде небувале за останні роки підвищення цін на м'ясомолочні продукти, про що заявили минулого тижня аналітики —економісти з Національної академії наук України. Бо селяни вирізають худобу через гостру нестачу фуражу.

Втім, наша газета вже не раз у тижневих оглядах прогнозувала такий розвиток подій. Але наші прогнози коливалися в розмірі 150—180 відсотків. А вчені пророкують зростання цін на м'ясо вроздріб на 250—300 відсотків, до 45—50 гривень за кілограм.

Звісно, пропозиція Кабміну затягти зарплатні пояси виникла не від доброго життя. Навіть побіжного погляду достатньо, щоб переконатися: заявлене КМ надоптимістичне зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) за 2003 рік з 6 до 7,9 відсотка (з 247 до 255,6 мільярда гривень) коригується з більш ніж песимістичним показником очікуваної інфляції. Замість раніше заявлених 5,7—5,9 відсотка річних вона, як днями попередив кабінет Януковича, дасть 6,7 відсотка. Очевидно, що вітчизняний ВВП має тенденцію інфляційного зростання.

Окрик почуто

Хоч як дивно, але при цьому, за твердженням Нацбанку, кількість гривень в обігу не збільшилася, а навпаки, за минулий тиждень навіть зменшилася, приблизно на 300—400 мільйонів. Але у вітчизняній економіці такі фортелі ні в кого не викликають подиву. Спостерігачі давно вже відзначають її здатність (якщо судити за офіційними показниками) миттєво реагувати цифрою на командно-адміністративні окрики.

Варто було позаминулого тижня главі Нацбанку Сергію Тігіпку пригрозити міняйлам запровадженням обов'язкової до виконання не більш як 5-відсоткової маржі, як за минулі сім днів зупинилося, здавалося, до того нестримне курсове зростання продажу наявного долара в обмінних пунктах. І навіть повернулося до попередніх значень. Якщо минулого понеділка міняйли ще вимагали за долар 5 гривень 47 копійок, то в п'ятницю вони погоджувалися його продавати вже за 5,38—5,39 гривні.

Питання в іншому, чи треба його купувати взагалі? Адже в усьому світі попит на долар США продовжує падати. Можливо, любителям зберігати свої заощадження у ВКВ саме на часі перейти на євро. Однак ажіотажу навколо цієї валюти в нас традиційно не спостерігається. Громадяни незалежної України не страждають адекватною реакцією на фінансові кульбіти, що викидаються за межами рідної батьківщини світовим валютним ринком.

Пояснювати таке поводження українців хутірським менталітетом, як це роблять доморослі політологи, більш ніж наївно. Як на мене, таке поводження рідних співгромадян пояснюється винятково тим, що наша країна, як і раніше, залишається на задвірках світової економіки, на що вони інтуїтивно і реагують. А консервують цю позицію і вітчизняні керманичі від економіки, і доброзичливці з-за бугра.

...Кульгавий сказав: наздоженемо

Одні з них — офіційна делегація UCTE (європейське об'єднання з координації та передавання електроенергії) — на чолі з генеральним секретарем паном М. Біалом відвідала Київ минулого тижня на запрошення Міністра палива й енергетики України Сергія Єрмілова. І хоча, за одними даними, сам міністр з понеділка відбув у триденну відпустку, а за іншими — геть навпаки, її перервав, щоб зустріч відбулася, на його запевнення, на переговорах ішлося про якнайшвидше об'єднання єдиної енергосистеми України з Європою. З чим пан М. Біал висловив цілковиту згоду і задоволення.

Слово честі, після таких повідомлень не знаєш, чи то плакати, чи то сміятися. Скоріше, все-таки плакати. Адже за останнє десятиліття енергосистема України прийшла фактично в аварійний стан. Наша генерація на 96 відсотків виробила свій ресурс. Понад 60 відсотків енергоблоків теплових електростанцій вже не підлягають відновленню. Їх уже сьогодні треба будувати заново. Рятують АЕС. Поки що рятують. Бо через п'ять-шість років Європа зажадає зупинки атомних енергоблоків, що відпрацювали розрахунковий тридцятирічний термін. І пан М. Біал це добре знає, як і пан Єрмілов. Отже, пересічному українцеві вже найближчими роками, — якщо об'єднання енергосистем відбудеться "якнайшвидше", — доведеться платити за світло у своєму будинку європейським енергетикам. Мало того, що за такого розвитку подій набагато подорожчає кіловат-година, але відплив платежів за кордон запросто може призвести до ліквідації української електроенергетики взагалі. Однак, поживемо — побачимо...

Ігор НАУМЕНКО.

НОВИНИ

Впорядкування програмного наповнення телерадіоефіру

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення на засіданні 20 листопада 2003 року поряд з розглядом традиційних питань з ліцензування, переоформлення ліцензій тощо прийняла рішення, які становлять суспільний інтерес, зокрема:

1. Враховуючи надзвичайно важливе громадське історичне значення 70-річчя масового голодомору та геноциду в Україні, керуючися ст. 5 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та ст. 2 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», Національна рада вирішила рекомендувати загальнонаціональним телерадіоорганізаціям приділити цій темі спеціальні програми та висвітлювати в інформаційних програмах події, пов'язані з цією датою. Контрольно-аналітичному відділу Нацради доручено зібрати й узагальнити інформацію, яка стосується висвітлення в телерадіоефірі теми масового голодомору та геноциду в Україні в 1932—1933 роках.

2. Розглянувши звернення громадян та громадських організацій України щодо трансляції на українському телебаченні програм еротичного змісту, на думку Національної ради, програма «Чемпіонат України зі стриптизу», яка виробляється ЗАТ «ММЦ-СТБ», є непристойною і такою, що може завдати шкоди психіці та вихованню неповнолітніх. Керуючися ст. 41 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та ст. 2 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», Національна рада вирішила вважати програму «Чемпіонат України зі стриптизу» вульгарною. ЗАТ «ММЦ-СТБ» рекомендовано утриматися від подальшого виготовлення і розповсюдження подібних програм, а також зобов'язано протягом 10 днів визначитися щодо показу вищезазначеної програми та поінформувати Національну раду.

Прес-служба Національної ради.

ВІСТІ З ЛЬВІВЩИНИ

Псевдотаксист полював уночі

У Львові затримали 22-річного «псевдотаксиста», якого підозрюють у численних пограбуваннях і зґвалтуваннях. Безробітного молодика підвів однаковий «почерк» кримінальних пригод. Вечорами він зупиняв машину біля молодих жінок, пропонував підвезти їх за невелику суму, намагався залицятися, потім казав, що має заправити машину за містом. Так легковірні жертви опинялися в пастці. Коли Шевченківський райвідділ міліції Львова оприлюднив інформацію про «таксиста», почали надходити заяви. У справі вже зафіксовано 37 епізодів. Слідство триває.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

На високій ноті

Багато хто з одеситів та гостей Південної Пальміри мав щасливу нагоду взяти участь у ювілейних заходах, присвячених 90-річчю Одеської музичної академії імені Антоніни Нежданової. В цьому вузі, що донедавна називався консерваторією, у різні часи навчалося і працювало чимало видатних майстрів мистецтва — Костянтин Данькевич, Давид Ойстрах, Еміль Гілельс, Єлизавета Чавдар, Белла Руденко, Галина Олійниченко, Раїса Сергієнко, Микола Огренич та інші. Знані не тільки в Україні випускники вузу теперішніх часів співають, грають, диригують у низці провідних театрів Європи, з успіхом гастролюють по всьому світу.

Сьогодні в музичній академії навчається 730 студентів, у тому числі 150 іноземців — з Німеччини, Китаю, В'єтнаму, Кореї... Їм передають свій талант і майстерність 3 академіки, 10 докторів наук, 8 народних і 29 заслужених артистів. Отож творчих сил, щоб гідно відзначити ювілей, вистачить. Концерти і конкурси, що започаткували ювілейні заходи, триватимуть, запевняє ректор академії Олександр Сокол, увесь навчальний рік. Ну а в пік ювілею, що припав на ці дні, підсобили ще й гості — до Одеси з'їхалося чимало вихованців вузу різних років не тільки з низки міст України, а й з близького та далекого зарубіжжя.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Прожити своє і ще 150 життів

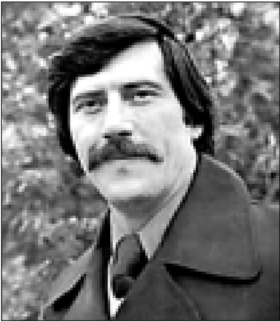

Народний артист України Михайло Голубович відзначив своє 60-річчя.

...Він з'явився на світ у суворому 1943-му і дивом вижив завдяки старшій сестрі. Може, то був перший іспит, який Бог послав немовляті, визначаючи його життєве призначення. Голубович став артистом, створив багато образів красивих і мужніх людей, наділивши їх своєю душею і серцем. Акторський шлях почав у Луганському українському облмуздрамтеатрі, де працює дотепер. Виразна фактура і своєрідний колорит роблять його незрівнянним. У кіно Михайло Голубович запам'ятався по фільмах «Кортик», «В'язні Бомона», «Бірюк», «Як загартовувалася сталь», «Дума про Ковпака», «Козаки йдуть», «Роксолана». У театрі він створив близько 150 ролей і декілька режисерських постановок. За роль Антонія («Антоній і Клеопатра» Шекспіра, 1996) удостоєний премії імені А. Бучми. Остання яскрава робота на сцені — Варава в однойменному спектаклі, де Голубович грає з приголомшуючим трагізмом.

Його робочі дні розписані по хвилинах. Адже він провідний актор, художній керівник акторського відділення коледжу культури і мистецтва, начальник управління культури облдержадміністрації. Він, як і раніше, затребуваний у кіно, і не тільки українському. Він, як і раніше, не відмовляє людям у допомозі і не шкодує себе, як і раніше, енергійний, підтягнутий, красивий і молодий. Не піддатися його чарівності неможливо. Де Голубович — завжди особлива атмосфера. Такою вона була і на ювілейному вечорі в Луганську. На «капуснику» артист у прискореному режимі прожив життя всіх створених ним сценічних образів. Цей подарунок іменинник зробив усім, хто прийшов його поздоровити.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Фантазія в балетній пачці

АКЦІЇ

Увесь минулий тиждень пройшов під знаком студентства. В Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка традиційно пройшов «Осінній бал». Бал — це поєднання театральної вистави, КВК, показу мод та своїх талантів, а разом — свято краси та кохання. До чого тут кохання? У рамках «Осіннього балу» проводиться конкурс на найкращу пару з-поміж майбутніх перекладачів та філологів.

Щоб сподобатися суворому студентсько-викладацькому журі та стати найвідомішою парою інституту, довелося підключити фантазію і яскраво презентувати глядачам своє кохання. Чого вже тільки не понавигадували! Надивившись фільмів та начитавшись книжок, закохані уявляли себе героями «Матриці» та «Горця», Голохвастовим і Пронею Прокопівною. Один з учасників навіть одягнув балетну пачку, щоб стати зі своєю дівчиною прекрасними білими лебедями! Хлопці й дівчата співали, навіть якщо хтось тримав мікрофона вперше у житті, декламували вірші, танцювали, грали. Вийшло дуже весело та романтично: концентрація закоханих на одному метрі квадратному була просто вражаюча — і на сцені, і в залі.

Анна БОЙКО.

ФОТОФАКТ

Виповнилося 50 років кафедрі україністики Варшавського університету. За цей час тут підготували понад 450 магістрів-україністів, кілька десятків кандидатів і докторів філології, більшість із яких стали пропагандистами українського слова. Нині фахівці кафедри навчають щороку майже 180 студентів із Польщі та країн Західної Європи.

З нагоди ювілею в українському посольстві відбувся прийом, на якому були присутні відомі польські політики, науковці, представники української діаспори.

На знімку: на прийомі звучить українська народна музика.

Фото Анатолія МИХАЙЛОВА (Укрінформ).

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА

Що вас сьогодні хвилює найбільше?

(Початок на 1-й стор.).

Богдан Васильович, підприємець, 44 роки:

— Хвилює майбутнє дітей. У мене грамотний, беручкий син. Нині стажується в Канаді. Там ним задоволені. Незабаром повертається додому. Боюся, що важко йому буде призвичаюватися до наших економічних правил, вірніше, до їх відсутності. Не хочу, щоб він залишався в чужій країні, але й тут не бачу для нього жодних перспектив.

Тарас Іванович, працівник училища:

— Здоров'я моїх рідних і близьких. Бо не дай Бог нині захворіти. Все, що збирав ціле життя, полетить за місяць... Також хотів би мати постійну роботу, гарантовану зарплату, та й щоб у суспільстві було більше порядності і доброзичливості.

Іван Степанович, майже бомж, 53 роки:

— Дружина виїхала до Італії, іншу сім'ю завела. А я... Коли приходжу до тями, розумію, що треба видряпуватися. Але за що вхопитися, на кого опертися?..

Записала Дарина НАЗАРЧУК.

Ранок без трамваїв

СИТУАЦІЯ

Традиційні в минулому від'єднання від електрики наприкінці кожного року ще свіжі в пам'яті. У темних кухнях ми казали один одному: заощаджують енергетики, план із енергозбереження виконують. Схоже, останнім часом з'являється нова традиція. У багатьох містах України, у тому числі і Миколаєві, обленерго почало масово відключати електротранспорт. Невідомо, чи то з метою економії, як прийнято в ринкових умовах, чи за несплату. А може, просто показові виступи. Мовляв, от які ми всемогутні. Натиснули кнопку — не ходять трамваї, натиснемо іншу — світло погасне. Зрештою, мешканців міста, які справно платять за проїзд у найдоступнішому громадському транспорті, мало хвилює, хто кому і за що винен. І які там у кого амбіції. Для пасажира головне — у певний час на своїй зупинці сісти на звичний трамвайчик. Кожний розраховує свій час і витрати. Погодьтеся, якщо ви запланували на проїзд витрачати 60 копійок на день, а решту грошей відкласти на обід, додаткові витрати можуть просто вибити з колії.

Як у Миколаєві вирішили питання зупинки електротранспорту в п'ятницю, з'ясовую на основних автомагістралях, заодно цікавлячись реакцією пасажирів.

7.00. Мікрорайон Соляні. Народ, що скупчився на зупинках, ще не зрозумів, що основний вид громадського транспорту — тролейбус — уже не ходить.

7.15. Ракетний гай. Одна за одною проносяться переповнені маршрутки. Водії одного з підприємств-перевізників не простоюють жодної хвилини на кінцевій зупинці. А неподалік — зупинка іншого маршруту. Тут утворилася величенька черга, але водії вижджати не кваппляться. Мабуть, майбутній прибуток підраховують.

7.30. Вулиця Космонавтів — проспект Леніна. На магістралі зі жвавим рухом особливого ажіотажу не спостерігається. Виручають ті самі мікроавтобуси і ПАЗики.

Світлана Володимирівна, держслужбовець: «Я дістаюся на роботу на маршрутці. І сьогодні, чесно кажучи, навіть не помітила, що не ходять тролейбуси. Юрба на зупинці в години пік — справа звичайна. Інше питання, що маршруток катастрофічно бракує. Доводиться в тісному РАФіку їхати навстоячки чи напівсидячи».

10.15. Центр міста — основний потік пасажирів уже послабшав, і становище трохи нормалізувалося.

Ольга, студентка: «На заняття я сьогодні спізнилася. Вийшла, як завжди, за 40 хвилин, чекала свою улюблену «сімочку», так і не дочекалася. У мене проїзний студентський, дуже вигідно. А на мар-

УПЕРШЕ

У повітрі Ту-334

У Києві піднято в повітря перший літак україно-російського виробництва Ту-334.

Ближньомагістральний лайнер, двигун якого відповідає вимогам ІСАО, а бортове обладнання — високим технологіям, перелетів у п'ятницю зі злітного поля авіазаводу «Авіант», де його було складено, до Гостомеля — на аеродром АНТК імені Антонова.

За словами генерального директора і президента АТ «Туполєв» Ігоря Шевчука, тепер літак має пройти процедуру сертифікації, котра для нього повинна закінчитися наприкінці грудня.

Згідно з програмою виробництва літаків цієї серії, яка є пріоритетною для російського авіапрому, завершальне складання Ту-334 відбуватиметься на потужностях РЛК «Міг», які поки що модернізуються.

Ударникам — гідну зарплату і нагороди

Днями ВАТ «Запоріжсталь» відзначало своє 70-річчя. Віце-прем'єр-міністр Віталій Гайдук вручив урядові нагороди за внесок у розвиток металургійної галузі України 29 працівникам підприємства. Зірку Героя України сталевар Віктор Синяков отримає з рук Президента. Сам Герой України на честь ювілею провів плавку в мартенівському цеху комбінату. Усього за 27 років своєї діяльності на підприємстві сталевар видав 5 млн. тонн сталі.

Голова правління ВАТ «Запоріжсталь» Віталій Сацький зазначив, що успіхи підприємства — це насамперед заслуга його співробітників. За останні роки підприємство наростило обсяги виробництва сталі та прокату до 3,5 млн. Середня заробітна плата тут становить 1269 грн. на місяць. За словами В. Сацького, на «Запоріжсталі» сьогодні реалізують низку комплексних програм, розрахованих до 2010 року, зокрема, інвестиційну, модернізації і соціальні програми.

Олександр АБЛІЦОВ.

В об'їзд Дубровиці

Здано в експлуатацію об'їзну дорогу навколо міста Дубровиці, що на Рівненщині. Вона, можливо, так і залишилась би в числі довгобудів, якби Міністерство транспорту не виділило для її завершення 2,6 мільйона гривень. Інтенсивний транспортний потік пішов повз місто, що зручно водіям, безпечно пішоходам, мешканцям вулиці Березової, які потерпали від шуму та вібрації, і звичайно, позитивно позначилося на екології цього поліського райцентру.

Олександра ЮРКОВА.

ФОТОФАКТ

Протягом трьох годин працівники міліції, рятувальники МінНС, лікарі та друзі на очах трьох сотень очевидців умовляли дівчину, що збиралася кинутися з балкона восьмого поверху будинку в центрі Києва, відмовитися від своїх намірів. У результаті рятувальникам удалося забрати її з балкона. Двадцятивосьмирічну уродженку Києва госпіталізовано. Вона перебуває в шоковому стані й поки що не вимовила жодного слова.

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

ВІСТІ З ВОЛИНІ

Буковинці вивчали досвід

На Волині три дні перебувала делегація голів міських і районних рад Чернівецької області на чолі з головою обласної ради Олександром Смотром.

— За останні роки ми не вперше приймаємо своїх колег з інших регіонів України, — каже голова Волинської обласної ради Василь Дмитрук. — Завжди із задоволенням ділимося з ними своїми набутками, переймаємо їхній досвід. Ось і цього разу ознайомили гостей з Буковини із соціально-економічним станом області, інформаційною системою управління місцевими бюджетами, роботою обласної ради та її апарату. Безпосередньо в сільських радах показали, як на Волині організовано систему заготівлі молока у населення, як працюють сільські комунгоспи. Дали можливість членам чернівецької делегації побувати на низці промислових підприємств і колективних агроформувань. Особливо їх зацікавили прийняті Волинською обласною радою програми із енергозбереження, здавання водоймя в оренду юридичним і приватним особам та ряд інших.

Окрім цього, в рамках семінару гості з Чернівецької області відвідали ряд історико-культурних пам'яток Волині, зокрема місто Берестечко і місця, пов'язані з битвою влітку 1651 року війська Богдана Хмельницького з військами польського короля Яна Казиміра.

Золоті ювілеї журналіста

П'ятдесят років тому, 20 листопада 1953 року, Матвій Козачук став кореспондентом Волинського обласного радіо і з тих пір не розстається з магнітофоном. Голос Матвія Савовича відомий усій державі. Адже вісімнадцять з половиною років, аж до досягнення пенсійного віку, він працював власним кореспондентом Українського радіо по Волині, нині — кореспондентом Луцького радіо.

Як і раніше, Матвій Савович часто буває в трудових колективах, зустрічається з лучанами і гостями міста. З 50-річчям роботи на радіо Матвія Козачука привітали колеги, голова федерації профспілок Волині Галина Головенець, учасники художньої самодіяльності Теремнівського будинку культури.

Цей рік особливий для відомого радіожурналіста. Крім уже згаданого ювілею, у вересні він з дружиною Ганною відсвяткував золоте весілля. До речі, наступного четверга Ганна Олександрівна відзначить своє 70-річчя. Щедрим на круглі дати для сім'ї Козачуків буде і наступний рік. У липні Матвій Савович святкуватиме своє 75-річчя, його старшому синові Володимиру виповниться 50 років, молодшому — Олександру — 45.

Микола ЯКИМЕНКО.

ЗДОРОВ'Я

Абетка, яка лікує

Такий букварик, котрий стане у пригоді дітям, що хворіють на дитячий церебральний параліч, мають відхилення пам'яті та інтелекту, порушену координацію рухів, готує до друку подружжя академіків Азарських. Ця азбука знадобиться і дорослим, котрі пережили інсульти, черепно-мозкові травми і втратили пам'ять. Адже і їм доводиться знову вчитися читати.

А як практичний додаток до книги винахідники вже виготовили спеціальний апарат для психологічної адаптації та удосконалення логічного мислення у дітей. За складною назвою — своєрідна дерев'яна мозаїка із різнокольорових фігурок. Вона допомагає хворим дітям навчитися розрізняти форми, кольори, виконувати найпростіші дії.

Разом із облуправлінням соціального захисту Азарські виготовили та передали перші зразки свого апарата всім реабілітаційним центрам області для хворих та педагогічно занедбаних дітей.

Тепер винахідники чекають пропозицій від спонсорів та виробничників, котрі допомогли б запустити розробку в масове виробництво. Адже потреба у таких азбуках і мозаїках здоров'я чимала.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

СПРАВИ МУНІЦИПАЛЬНІ

Біг-борди, шикуйтеся!

Міська влада Херсона оголосила про добровільну здачу «в полон»... рекламних закликів. За інформацією міського рекламно-інформаційного центру, більшу частину з 500 рекламних щитів у обласному центрі встановлено з порушенням чинного законодавства. Отож їх власникам запропоновано «викинути білий прапор». У разі незгоди біг-борди буде просто знесено, а звільнені місця розігрують за конкурсом серед законослухняних рекламодавців.

За словами заступника херсонського міського голови Юрія Христича, щомісячні надходження від власників рекламних щитів нині становлять від двох до семи тисяч гривень. Після наведення порядку бюджет матиме від вуличної реклами до 420 тисяч гривень на рік.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

ФОТОФАКТ

Підрозділи митниці і СБУ у співробітництві з іноземними спецслужбами ліквідували канал постачання в Україну з Нідерландів синтетичних наркотиків «Екстазі». Партію із 2500 пігулок вартістю близько 40 тис. доларів США було конфісковано працівниками митниці в колишньої жительки міста Броди Львівської області, що нині проживає в Люксембурзі.

Фото УНІАН.

шрутку грошей не взяла. Самі розумієте, бідний студент».

Іван Федорович, пенсіонер: «Просто обурений тим, що не ходять трамваї. Єдина для пенсіонерів реальна пільга — безплатний проїзд у громадському транспорті. Так і в цьому ущемляють. Мало того, щодня чуємо від молоді і людей середнього віку: чого вам удома не сидиться, від'їздили своє. Люди добрі! Як же ви не розумієте, що для нас трамвай і тролейбус — це не тільки транспорт, яким до ринку можна доїхати. Це своєрідне місце спілкування. Якщо хочете — клуб пенсіонерів. А щоб їздити на маршрутках, жодної пенсії не вистачить. У мікроавтобусах лише одне пільгове місце, але спробуй на нього сісти. Кожний намагається пустити шпильку і сто разів документи перевірити.

Висновок після побаченого один — відсутність на вулицях міста електротранспорту для більшої частини населення (платоспроможної!) трагедією не стала. І якщо порівняти дві події — страйк улітку водіїв маршруток і зупинку нині трамваїв, то останню ситуацію місто переживає набагато легше.

Цього разу міськвиконком підстрахувався — напередодні ввечері звернулися до керівників підприємств-перевізників із проханням вивести на маршрути весь рухомий склад. Реакція була різною. Хтось заздалегідь підраховував зиск, дехто думав про інші дивіденди. Наприклад, як одержати від конкурсної комісії в майбутньому вигідний маршрут. Але були і ті, хто просто відпрацював і за себе, і за весь «Миколаївелектротранс» разом з обленерго.

За словами заступника голови правління підприємства «Трансавтосервіс» Анатолія Зайченка, у п'ятницю на маршрути вийшло 147 одиниць власного транспорту і 260 залученого. Вихідні для водіїв скасували, працюють усі. Фактично «накрили» найвіддаленіші райони міста. До того ж зроблено все продумано, наприклад, пустили скорочені розвантажувальні маршрути, продублювали маршрути тролейбусів і трамваїв. На жодній кінцевій зупинці не допустили простою машин.

Голос волаючого в пустелі — коли ж буде розв'язано транспортні проблеми півмільйонного міста — поки не почутий. Набагато легше керувати в ручному режимі. Нескінченні розмови про створення муніципального автобусного парку залишаються тільки розмовами. Так і живемо — від страйку «маршрутників» до відключень трамваїв.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Поспішність обернулася трагедією

Того нещасливого ранку вони поспішали обоє. Начальник Корсунь-Шевченківського райвідділу міліції підполковник Микола Бочковський кермував свої «Жигулі» трасою у бік Черкас. Бібліотекар Лідія Нечипоренко поверталася з райцентру рейсовим автобусом додому в село Бровахи. Коли автобус пригальмував на зупинці, пасажирка вийшла з нього і, не пересвідчившись у безпеці, почала переходити дорогу...

Від одержаних черепно-мозкових травм жінка того ж дня померла в лікарні. За фактом наїзду на пішохода підполковником міліції розпочато службове розслідування МВС України. Йдеться про порушення кримінальної справи.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Київ допоможе українцям Бєльців

ВІСТІ З ДІАСПОРИ

В Україні минулого тижня побувала делегація активістів української громади молдовського міста Бєльці на чолі з його мером Василем Панчуком. "Тридцять відсотків населення нашого міста — українці, і нині ми хочемо створити в себе самостійний український осередок, — розповів він "Голосу України". — Спілка українців Молдови "Заповіт" вже викупила будинок, в якому планується створити "Український дім", але потрібні кошти на його ремонт і наповнення. Тому ми приїхали до Києва з надією, що хтось підставить нам своє плече". "Для нас, закордонних українців, Україна є в національному розумінні метрополією. Куди ж нам іще їхати по допомогу?" — каже голова Спілки українців Молдови "Заповіт" Михайло Крижанівський.

У Києві молдовські українці зустрілися із заступником міського голови Володимиром Яловим. "Зустріч перевершила всі наші сподівання", — задоволений Василь Панчук. Досягнуто домовленості про довгострокове співробітництво. Планується, що конкретно зв'язками з Бєльцями опікуватиметься Шевченківський район Києва.

Слід зазначити, що Спілка українців Молдови "Заповіт", яка базується в Бєльцях, справді гідна допомоги з боку України. Вона активна і цілеспрямована. Свого часу наша газета писала про проблеми українців Молдови, зокрема і в Бєльцях ("Проти течії", 19—21.03.2003), тоді спілка сама була створена. І вже тепер результати її діяльності очевидні: видається газета "Рідне слово", у двох школах міста розпочато вивчення української мови як предмета.

"Нині ми працюємо над питанням відкриття української школи, — розповів Василь Панчук. — У нас в місті є і район, де компактно проживають українці. Звичайно, треба буде показати людям, що навчання українською справді має перспективи і корисне для їхніх дітей: наприклад, подальше здобуття освіти в Україні". Щодо "Українського дому" в Бєльцях, то Василь Панчук каже: "У нас має бути свій будинок, куточок, куди можна було б прийти, відчути дух українства".

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Фото Анатолія МАРЦИНОВСЬКОГО.

На фото: бюст Тараса Шевченка в центрі Бєльців, а за ним — "Український дім", який потребує ремонту й облаштування.

Фото АП.

Жінки з племені Рапа Нуї, яке є корінним на відомому своїми величезними кам'яними статуями острові Пасхи, танцюють традиційний танець. Нині острів належить Чилі, але його мешканці вимагають від уряду надати їм автономію.

Нова Червона Книга

До нового видання Червоної Книги, опублікованої Міжнародним союзом охорони природи, що перебуває у Швейцарії, увійшло 12 тисяч видів тварин. Оновлений список вимираючих видів, зокрема, містить південноафриканських річкових кроликів і 21 різновид альбатросів. За даними фахівців, на деяких островах під загрозою опинилися цілі екосистеми. Ближче до межі вимирання змістилися і кілька видів мавп. Особливо наражаються на небезпеку флора і фауна ізольованих островів, тому що на них формується унікальна рівновага, що може зруйнуватися в разі проникнення в екосистему видів іззовні. Як зазначають учені, найбільшу загрозу людська діяльність несе Сейшельським, Гавайським і Фолклендським островам.

У землю не ляжуть, а стануть

У Малайзії, де в частині районів просто немає місця на цвинтарях, небіжчиків ховатимуть у вертикальному положенні. Таке радикальне рішення було прийнято на зборах у місті Селангор, де з місцями особливо сутужно.

Найпотужніший комп'ютер

Один із дослідних американських інститутів заявив про початок розробки найпотужнішого у світі суперкомп'ютера. Його планується побудувати до 2008 року, і він буде здатний виконувати до 1000 трильйонів операцій за секунду. Нині комп'ютером номер один у світі вважається японська машина "Ес сімюлейтор", здатна виконувати 35,8 трильйона операцій за секунду. На будівництво свого комп'ютера американці планують витратити 500 мільйонів доларів.

Секс у Піднебесній

На сьогодні Китай, поряд з Великою Британією, США і Японією, є одним із провідних виробників і споживачів презервативів. Із випущених 2002 року у світі 15 з половиною мільярдів цих виробів 3,2 мільярда зроблено у КНР, що становить майже 20 відсотків від загальної кількості. З них 2,2 мільярда було використано в самому Китаї (причому половину розподілено безкоштовно в рамках кампанії з обмеження народжуваності), решту — експортовано в 68 країн, зокрема й в Україну. Разом з тим щороку Китай імпортує від 150 до 200 мільйонів презервативів для задоволення "різноманітних потреб" населення.

Звичайно ж, завдяки не самим лише презервативам Китаю вдалося на 20 років відстрочити народження свого мільярдтрьохсотмільйонного громадянина. Концепція "контрацепція на першому місці", якою тут керуються для стримування народжуваності, спричинила інтенсивний розвиток технологій і продуктів, пов'язаних із репродуктивним здоров'ям. І протягом найближчих 5—10 років Китай має намір стати світовим лідером з їх експорту, заявив на Другому всекитайському ярмарку нових продуктів і технологій планування родини і репродуктивного здоров'я, що недавно відбувся в місті Даляні, голова Держкомітету у справах планового дітородіння Чжан Вейцин. За його словами, країна вже досягла світових стандартів виробництва внутріматкових і впорскуваних контрацептивів та є лідером у дослідженнях можливості проведення відновної чоловічої стерилізації. До речі, останній захід стає дедалі популярнішим.

Необхідність запобігання небажаній (і навіть бажаній) вагітності анітрохи не охолодила запалу китайських коханців. Так, згідно з оприлюдненими наприкінці жовтня даними "2003 Durex Global Sex Survey", чоловіки планети вважають китаянок найсексуальнішими партнерками (їм, за твердженням опитаних, "дихають у потилицю" бразилійки). До того ж Китай загалом посідає четверту позицію у списку найсексуальніших націй світу і третю за кількістю задоволених своїм інтимним життям (про це заявили 83 відсотки респондентів). А от за кількістю інтимних зв'язків першого ж дня знайомства китайці посідають останній рядок серед охоплених дослідженням країн (лише 32 відсотки зізналися в тім, що відправлялися в ліжко з першим стрічним). Що не кажи, а табу на тему сексу, яке існувало впродовж десятиліть, наклало відбиток на виховання молоді.

Хоча "згубний вплив дикого Заходу" не оминув і Піднебесну: разом з іноземними інвестиціями сюди прийшла і свобода звичаїв. Згідно з проведеним у жовтні дослідженням, кількість тих, хто спробував усі задоволення інтиму до весілля, коливається залежно від регіону в межах від 44% до 70%. "Сексуальна революція" прийшла в КНР у 1980-х, і нині в середньому кожен четвертий молодий китаєць чи китаянка вважають, що вправі самі вирішувати, коли, де і з ким вони втратять цноту. Не рідкістю стали останнім часом парочки, що обіймаються і навіть цілуються привселюдно, чого не можна було бодай уявити ще кілька років тому. І вже не привертають стільки осудливих поглядів секс-шопи, які з'явилися в деяких містах.

Утім, давні китайці розумілися на плотських утіхах, підтвердження чого можна знайти, відвідавши виставку, що проходила в районі Шицзиншань на заході Пекіна й була присвячена сексуальній культурі. Хоча якраз відвідати цю виставку змогли далеко не всі, а тільки організовані групи. У виставковій залі площею 400 квадратних метрів представлено близько 700 експонатів, більшість з яких запозичено з особистої колекції лікаря лікарні "Юйцюань" при Університеті Цинхуа Ма Сяоняня. Серед експонатів — художні вироби ручної роботи, живопис, різьблення по каменю, порцелянові вироби тощо, які відбивають сексуальну культуру древнього Китаю. Тематика цих художніх творів така відверта, що експозицію, котру, до речі, категорично заборонено фотографувати, заборонено оглядати особам, молодшим за 18 років. Вона розрахована на людей старшого віку й покликана допомогти "у пошуку правильного підходу до питань сексуального виховання і здорового статевого життя". Переважна більшість відвідувачів виставки зізналися, що були збентежені відвертістю предків у питаннях статевого життя. Частина відвідувачів узагалі вважає, що виставка поки що не відповідає духу часу й низькому рівню сексуальної освіти в країні. До слова, у Шанхаї у 1999 році відкрився перший у Китаї музей сексуальної культури. Однак через брак коштів унаслідок малої кількості відвідувачів його "автор" професор Лю Далінь змушений був возити своє дітище по всій країні й зрештою осів у невеликому містечку Тунлі в провінції Цзянсу. Професор Лю вважає, що він став піонером у справі популяризації секс-культури в такій академічній формі.

А поки що народ не надто прагне відвідувати музеї, у Пекіні вдалися до вельми незвичної форми секс-всеобучу. У столичному районі Хайдань 6 тисяч сімей безкоштовно одержали... колоди гральних карт, на кожній з яких поряд з картинкою відповідного змісту вміщено цінну пораду на кшталт: "не приставай до дружини з інтимними пропозиціями, якщо ти напідпитку", "ніколи не вживай медикаментів для підвищення своєї чоловічої сили" або ж "якщо в тебе вже є двоє дітей — йди і стерилізуйся!". Карти чирвової масті несуть на собі інформацію про здоров'я і гігієну, винової — про захворювання, що передаються статевим шляхом, бубнової — про засоби контрацепції, трефової — про політику держави в питанні планування родини. Автори ідеї вважають її вдалим пропагандистським кроком. Не кожний зазиратиме до брошури, щоб довідатися, чи варто зачинати спадкоємця першої шлюбної ночі, оскільки в молодят був повний стресів день і перебування в прокуреному приміщенні. Натомість просто так, граючи в одну з найулюбленіших ігор, можна почерпнути дуже корисні знання. А що? Дешево й сердито!

Ольга ТАНАСІЙЧУК,
пекінський власкор Укрінформу
(спеціально для "ГУ").

Шеварднадзе «пішли» інтелігентно

(Початок на 1-й стор.)

Леонид Кучма, як глава Ради глав держав СНД заявив, що захоплення влади неконституційним шляхом не прийнятне для всіх демократичних держав. Треба віддати належне і німецькому канцлерові Герхарду Шрьодеру, який заявив, що з радістю прийме у ФРН екс-президента. Там пам'ятають його заслуги в об'єднанні Німеччини.

Отже, місце Шеварднадзе біля керма поки що зайняла жінка — глава парламенту Грузії скликання 1999 року 39-річна Ніно Бурджанадзе. На її думку, через масові фальсифікації виборів легітимним слід вважати не новообраний парламент, а той, який вона очолювала. Тому, відповідно до конституції країни, саме на Бурджанадзе покладаються повноваження в. о. президента Грузії. «Ці дні боротьби увійдуть в історію Грузії як блискуча перемога грузинського народу. Ми довели, що ми — велика нація. Ми почали нову історію Грузії», — заявила Ніно Бурджанадзе у своєму першому виступі як тимчасового глави Грузії, наголосивши, що зовнішньополітичний курс країни залишається незмінним — на інтеграцію до європейських і євроатлантичних структур з відновленням добросусідських відносин «з такою великою державою, як Росія».

Що стосується реакції усіх, кого назвала Бурджанадзе, на події в Грузії, то вона була багато в чому передбачувана. Власне кажучи, якби вона була інша, то такого оксамитного складання президентських повноважень могло й не бути. Шеварднадзе хоч і старий, але міг іще поборотися. Свого часу його лякали не трояндами, як нині. Він не став боротися лише тому, що зрозумів — ця боротьба нікому не потрібна. Ще в суботу ввечері мали місце два проречисті факти — офіційна заява Держдепартаменту США і ООН, які оцінили результати виборів 2 листопада як такі, що не виражають волю грузинського народу, і візит до Грузії міністра закордонних справ РФ Ігоря Іванова. Іванов зробив абсолютно нехарактерні для нього маневри, виступивши на мітингу в центрі Тбілісі з запевненням, що Росія не втручатиметься у внутрішні справи Грузії і вже поготів — не застосовуватиме силу.

Потім Європейський союз вітав рішення Едуарда Шеварднадзе про відставку. Хав'єр Солана заявив: «Розв'язання ситуації в Грузії було дуже інтелігентне, і тепер у республіці відкрито шлях до відновлення конституційного порядку». У заяві, з якою виступила Єврокомісія, відзначається, що рішення екслідера Грузії, котре дало змогу уникнути насильства, «відкриває шлях для відновлення закону і конституційного порядку» в країні. У документі також висловлено сподівання, що в Грузії відповідно до визнаних міжнародних стандартів буде проведено демократичні

Фото АП.

вибори. У такому само тоні витримано заяви офіційних представників Франції, Ірану і Азербайджану.

Крім того, держсекретар США Колін Пауелл у ході телефонної розмови з Бурджанадзе висловив задоволення тим, що конфлікт у Грузії було вирішено в конституційних рамках. За словами К. Пауелла, США готові надати Грузії допомогу.

Історія незалежної Грузії вже знала одну примусову зміну влади. Скинення Звіада Гамсахурдіа привело до громадянської війни. Нинішні події дехто охрестив «оксамитною революцією». Однозначно важко сказати, що для Грузії відставка Шеварднадзе: горе чи благо? Чи розпадеться вона на дрібні держутворення, чи з'явиться новий сильний лідер, який виведе країну з кризи? Одне можна констатувати точно: відхід Е. Шеварднадзе обіцяє цій маленькій кавказькій республіці великі зміни і тривоги. Тим паче, що в Грузії перетнулися інтереси Росії і США. Обидві сторони вели активний діалог із Шеварднадзе, при цьому Москві була вигідна побудова коаліції Шеварднадзе з аджарським президентом Абашидзе, давнім прихильником розширення відносин із Росією. Американці фактично до останнього неофіційно наполягали на поступках опозиції на чолі із Саакашвілі. Що ж, либонь, Кремлю набридло боротися з грузинським «білим лисом». Так чи інакше, питання про те, який варіант розвитку обере Грузія, а також про те, США чи Росія матиме переважний вплив у країні, залишається відкритим.

Поки що в Тбілісі ейфорія. А тим часом тривожні звістки вже надходять із грузинської автономної республіки Аджарії. Глава автономії Аслан Абашидзе запровадив надзвичайний стан і закрив «адміністративний кордон з Грузією».

Яна СТАДІЛЬНА.

Варшава готова підписати з Києвом протокол у рамках СОТ

Польща готова підписати з Україною двосторонній протокол про доступ на ринки товарів та послуг в рамках СОТ до кінця листопада цього року. У цьому польські партнери запевнили Міністра економіки та з питань європейської інтеграції України Валерія Хорошковського під час його перебування у Варшаві. Міністр брав участь в економічному форумі «Центральноєвропейська ініціатива», під час якого, зокрема, обговорювали питання про розвиток торгівлі та міжнародних економічних зв'язків.

Перемогла опозиція

За попередніми даними, на виборах до Сабору (парламенту) Хорватії перемогу здобула опозиційна коаліція на чолі з Хорватською демократичною співдружністю (ХДС). Згідно з повідомленням Державної виборчої комісії, ХДС і партії, що примикають до неї, одержать більш як 50 відсотків голосів у парламенті. Соціал-демократи разом з іншими партіями лівоцентристської орієнтації одержали приблизно 30 відсотків голосів. Ця кількість може збільшитися, якщо до Соціал-демократичної партії приєднається Хорватська селянська партія, яка подолала п'ятипроцентний бар'єр.

Вибори в парламент Хорватії — п'яті за 13 років незалежності — пройшли дуже активно, до виборчих скриньок прийшло 63 відсотки з майже 4 млн. повнолітніх громадян Хорватії, внесених до виборчих списків.

У центрі небезпеки

Хоч сили Бундесверу й не задіяні в американських військових операціях в Іраку, проте після терористичних актів у Стамбулі тутешні підрозділи безпеки та поліції приведено в повну готовність. Адже Німеччина також у центрі інтересів Аль-Каїди, про що було повідомлено в її списках про майбутні цілі терору. Крім того, тут мешкають тисячі ісламських фундаменталістів. Як заявив міністр внутрішніх справ Німеччини Отто Шилі на конференції співробітників відомства, потенційна небезпека тероризму чатує повсякчас.

Експерти вважають: здійснення терористичних актів цілком можливе в Європі, й зокрема в Німеччині. Тому сили охорони правопорядку, кримінального відомства й міністерства закордонних справ тісно співпрацюють, поліпшено їх технічне та інформаційне забезпечення. Без уваги не залишається жодне повідомлення про підозрілі дії будь-кого й будьде. Особливо коли йдеться про місця великого скупчення людей, зокрема, біля приміщень представництв країн—членів антитерористичної коаліції. Тож біля них цілодобово вартують сили правопорядку.

Громадяни з розумінням ставляться до посилення заходів безпеки. Тому перевірка поліцейськими документів на вулицях уже стала звичним явищем і нікого не дивує.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Паксас відмовився дати свідчення

Президент Литви Роландас Паксас зізнався «у деяких помилках», але відмовився публічно дати свідчення на засіданні спеціальної парламентської комісії, що розслідує «президентський скандал». Про це повідомив у ефірі Національного радіо спікер Сейму Артурас Паулаускас, коментуючи підсумки його чотиригодинної зустрічі з президентом. Вона відбувалася, коли біля президентського палацу проходив багатотисячний мітинг, учасники якого зажадали відставки Р. Паксаса.

Як повідомляє ІТАР-ТАКС, спікер зазначив, що під час їхньої розмови президент знову повторив, що не має наміру залишати свою посаду. «Я намагався переконати Р. Паксаса з'явитися особисто на засідання спецкомісії і відповісти на всі запитання, що її цікавлять. Але він відмовився це зробити», — додав А. Паулаускас.

«Президентський скандал» розпочався у Литві 30 жовтня з оприлюднення секретного досьє Департаменту держбезпеки, який зібрав компромат на радників президента, підозрюваних у зв'язках із злочинними міжнародними структурами.

Спецкомісія Сейму, яка вивчає досьє, до 1 грудня має представити парламенту свої висновки. А вже Сейм вирішить питання про можливість оголошення президенту імпічменту.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Делі

Тиша на демаркаційній лінії

Індія привітала рішення Пакистану оголосити про одностороннє припинення вогню на демаркаційній лінії між пакистанською та індійською частинами Кашміру. Представник Міністерства закордонних справ Індії заявив, що Делі має намір позитивно відповісти на кроки Ісламабада. І ще раз підкреслив необхідність боротьби з ісламістами, котрі здійснюють вилазки в індійський Кашмір з пакистанської території.

■ Тель-Авів

Кордон пройде по стіні?

Прем'єр-міністр Ізраїлю Аріель Шарон роз'яснив активістам своєї партії «Лікуд» зміст запропонованих ним заходів для забезпечення безпеки на кордоні Ізраїлю та Палестинської автономії. Ізраїльська преса повідомила, що в разі невдачі нового раунду мирних переговорів з палестинцями уряд Шарона збирається в односторонньому порядку оголосити кордоном із палестинськими територіями загороджувальну стіну, будівництво якої триває на Західному березі Йордану. Деякі єврейські поселення, що розташовані на схід від стіни, при цьому буде демонтовано.

■ Лондон

Ірак — питання номер один

Учора в Лондоні відбувся франко-британський саміт. Одним із ключових питань порядку денного переговорів британського прем'єра Тоні Блера і президента Франції Жака Ширака був процес передання влади іракцям.

■ Ватикан

Папа проти евтаназії

Папа Римський Іоанн Павло Другий висловив жаль у зв'язку з прийняттям у Бельгії законів, що дозволяють евтаназію і гомосексуальні шлюби. Про це він заявив під час зустрічі з бельгійськими єпископами у Ватикані.

■ Пекін

Вакцина від SARS

Китайські дослідники повідомили, що незабаром розпочнуть досліди на людях створеної вакцини проти вірусу атипової пневмонії (SARS). Добровольцям уводитимуть мертвий вірус, щоб імунна система змогла розпізнавати і знищувати його. Подібні досліди на тваринах дали позитивні результати.

■ Кабул

Нові втрати

П'ятеро вояків загинули і ще семеро зазнали поранень унаслідок катастрофи вертольота неподалік авіабази Баграм, що на півночі від Кабула. Ще двох військовиків коаліції під проводом США було поранено в результаті іншого інциденту на сході країни. Оглядачі відзначають значне пожвавлення дій талібів та інших антиурядових груп в Афганістані протягом останніх місяців.

■ Москва

Пожежа в гуртожитку

У ніч на понеділок у Москві в гуртожитку Університету дружби народів сталася пожежа. 32 студенти загинули, майже 140 постраждали. Пожежу було повністю ліквідовано до 6 години ранку. Всю ніч на місці події працювали близько 30 пожежних команд та більш як 50 бригад «швидкої». Всіх потерпілих, серед яких були студенти з Китаю, В'єтнаму, Бангладеш та країн Африки, було доставлено до міських лікарень, а також до опікового центру клініки ім. Скліфосовського.

Президент України Леонід Кучма надіслав своєму російському колезі Володимиру Путіну телеграму зі співчуттями у зв'язку з цією трагічною подією.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Причини порушень здолаємо спільними зусиллями

Керівництво і депутати Верховної Ради Автономної республіки Крим з розумінням поставилися до проведення виїзного засідання Комітету ВР України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією на території автономії. Ми розцінюємо цю подію як бажання членів парламентського комітету не тільки проконтролювати стан виконання чинного законодавства про боротьбу з корупцією й організованою злочинністю правоохоронними і державними органами в Автономній республіці Крим, а й надати нам правову і практичну допомогу в цій важливій для держави і її громадян справі. Ми переконані, що ділова взаємодія народних депутатів України і депутатського корпусу Верховної Ради автономії може принести безперечну користь нашим виборцям у розумінні усієї важливості та складності піднятої проблеми.

Із самого початку діяльності нинішнього складу Верховної Ради Автономної республіки Крим депутати в рамках власних конституційних повноважень приділяють пильну увагу питанням, винесеним на засідання парламентського комітету. При цьому ми виходимо з розуміння необхідності комплексного розв'язання даної проблеми на всіх рівнях влади. Так, на пленарному засіданні першої сесії Верховної Ради АРК 19 червня 2002 року затверджено «Програму правової освіти населення Автономної Республіки Крим на 2002—2005 роки», а 17 липня цього ж року прийнято «Регіональну комплексну програму профілактики злочинності в Криму на 2002-2005 роки». Хід виконання цих програм перебуває під постійним контролем Президії і депутатського корпусу Верховної Ради автономії.

Розглядалися також питання профілактики правопорушень серед неповнолітніх і молоді, боротьби з наркоманією, зміцнення матеріально-технічної бази правоохоронних органів тощо.

18 жовтня 2002 року депутати Верховної ради автономії заслухали інформацію правоохоронних органів республіки стосовно боротьби з корупцією й організованою злочинністю. Усього за період роботи нинішнього депутатського корпусу було заслухано вісім питань, що безпосередньо торкаються даної теми.

Твердо переконаний, що ефективних результатів боротьби з корупцією й організованою злочинністю ми ніколи не зможемо домогтися, якщо на кожному рівні влади: державному, регіональному, місцевому не створимо комплексну систему управління, яка унеможливила б такі правопорушення. Для цього, насамперед, необхідне належне законодавче, організаційне, контрольне і судове забезпечення.

Однією з базових умов такої системи є повноваження представницького органу в призначенні та звільненні з посади членів уряду, що дає змогу через кадрову політику підвищити їхню відповідальність за дотримання законності.

Використання даних повноважень Верховною Радою автономії приносить свої плоди. У цьому скликанні різко зменшилася кількість актів Ради Міністрів, Верховної Ради, що припиняються Президентом чи оскаржуються прокуратурою.

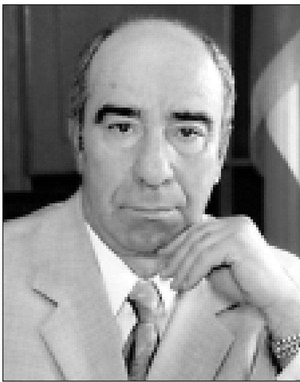

Борис ДЕЙЧ

Крім цього депутати Верховної Ради автономії на своїх пленарних засіданнях регулярно заслуховують інформацію про діяльність підзвітних їм органів виконавчої влади і посадових осіб. Усього за період діяльності нинішнього складу депутатського корпусу автономії відбулося десять таких звітів.

Водночас ми чітко розуміємо, що всього цього обсягу проведеної роботи вочевидь замало для того, щоб поставити надійний заслін корупції й організованій злочинності. Цей висновок наочно підтверджують і результати перевірки, проведеної групою Генеральної прокуратури України з дотримання земельного, природоохоронного та іншого законодавства, а також законів про відчуження об'єктів санаторно-курортного призначення в Криму.

Ми ні в якому разі не маємо наміру брати під сумнів виявлені під час перевірки працівниками Генеральної прокуратури України факти правопорушень з боку місцевих органів влади південнобережжя Криму. Тільки суд може дати остаточну правову оцінку всім викладеним Генеральною прокуратурою України фактам. Таку принципову позицію керівництва автономії я не раз підкреслював у своїх публічних виступах.

Для нас у цій справі сьогодні набагато важливіше інше завдання: ми зобов'язані зробити правильні висновки за результатами перевірки Генеральної прокуратури України, а головне — на підставі цих висновків забезпечити якісно новий рівень роботи органів представницької і виконавчої влади, а також органів місцевого самоврядування автономії.

Гадаю, цю роботу ми маємо проводити в двох напрямках. По-перше, необхідно посилити контроль за дотриманням чинного законодавства України в цій сфері. Я переконаний, що при всій недосконалості цього законодавства існуюча нормативно-правова база дозволяє вирішувати питання, не виходячи за правові рамки. Потрібно тільки, щоб усі, хто має займатися цією справою, чітко виконували свої посадові обов'язки.

З цією метою ми спеціально винесли ці питання на засідання загальних зборів Асоціації органів місцевого самоврядування Автономної республіки Крим за участю всіх зацікавлених сторін. У своєму виступі на зборах асоціації я висловив переконання в тому, що підсумком обговорення даного питання мають стати не пошук окремих рішень стосовно конкретних фактів, а серйозні висновки, що дадуть змогу намітити шляхи кардинальної зміни ситуації в роботі місцевих рад, їхніх виконавчих органів на краще.

Тому другим напрямком роботи в розв'язанні даної проблеми повинно стати створення й удосконалювання такої нормативно-правової бази, яка відповідала б вимогам сьогодення. На жаль, власних зусиль у цьому плані вочевидь замало. Тут ми гостро потребуємо підтримки законодавців, і засідання парламентського комітету на території автономії дуже доречне.

Ми маємо солідну нормативно-правову базу з питань управління майном, що належить Автономній Республіці Крим, насамперед з питань обліку цього майна, а також його використання і відчуження. Однак, законодавство України з питань власності відстає від вимог часу.

Так, Закон України «Про власність» прийнято ще 7 лютого 1991 року

■ ■ ■

Тільки суд може дати остаточну правову оцінку всім викладеним Генеральною прокуратурою України фактам.

■

і суперечить Конституції України. Він не дозволяє регулювати питання власності Автономної Республіки Крим. А закон про комунальну власність дотепер не прийнятий, тому питання управління комунальною власністю, розмежування повноважень у цій сфері між представницькими і виконавчими органами, правового режиму загальної власності територіальних громад не врегульовані. Новий Цивільний кодекс, що набуває чинності з 1 січня 2004 року, також не розв'язує багато питань управління об'єктами власності автономії і місцевого самоврядування.

Конституція України, Конституція автономної Республіки Крим, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» гарантують фінансову самостійність автономії і місцевого самоврядування, але при цьому не забезпечують цю самостійність. Закон України «Про систему оподатковування» прийнятий 25 червня 1991 року в умовах старої надто централізованої адміністративно-командної системи. Нині ми маємо зовсім іншу ринкову економіку і систему регіонального і місцевого самоврядування, однак податкове і бюджетне законодавство зберігають основні риси надцентралізованої адміністративно-командної системи.

Крім того, щороку продовжується практика покладання на місцеві бюджети витрат, у тому числі по делегованих повноваженнях, що не забезпечуються передачею відповідних фінансових коштів.

У зв'язку з цим не можу не сказати, що держава, ліквідувавши вертикальне підпорядкування, залишила місцеве самоврядування сам на сам із вирішенням усіх проблем.

У Криму ми послідовно працюємо над створенням системи взаємодії з органами місцевого самоврядування, укладаємо з ними угоди, обговорюємо питання взаємодії на пленарних засіданнях Верховної Ради і засіданнях Президії. Однак, без удосконалювання законодавства в цьому напрямку важко розраховувати на бажаний результат.

У доповідній записці Генеральної прокуратури

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Дорога, на яку чекали 40 років

Новий шлях з'явиться на автомобільних картах України. Завдяки активності та особистому сприянню народного депутата від Миколаївщини Олександра Кузьмука закладено будівництво автошляху «Миколаївське—Кульбакіне». Траса завдовжки 5,7 км, на яку мешканці чекали 40 років, з'єднає 10 сіл Жовтневого району з центром Корабельного району. Загальна вартість будівництва, яке пообіцяли здати до лютого наступного року, сягатиме п'яти мільйонів гривень.

Цього дня на народного депутата чекали й жителі Калинівки. Тут відбулись урочистості з нагоди підключення села до газової мережі. У 600 домівках запалав голубий вогник. Газифікація села стала результатом виконання наказів виборців народному депутату Олександру Кузьмуку та депутату обласної ради, голові облдержадміністрації Олексію Гаркуші.

Олена ІВАШКО.

▼ Миколаївська область.

Валерій Литвицький: «Не можна дивитися

ГРОШІ

Запланований розвиток бюджетного процесу уповільнився через тривале узгодження статей проекту відповідного закону перед розглядом у другому читанні. Якщо перед першим читанням законопроекту зволікав профільний комітет ВР, то перед другим — уже уряд. Добре, якщо це піде на користь і до першого грудня ми таки одержимо якісний фінансовий документ року. У радника Голови Нацбанку з питань макроекономіки ***Валерія ЛИТВИЦЬКОГО*** *щодо цього чимало сумнівів.*

— Валерію Олексійовичу, не задовольняє загальне враження від підготовленого до другого читання законопроекту чи якісь окремі деталі?

— Звичайно, в дечому бюджет поліпшено, але загальне враження формується із деталей, тож одне від іншого відокремлювати не можна. Загалом склалося враження, що за кожним поступальним рухом уперед зроблено крок назад. І, як ви розумієте, це аж ніяк не хода снайпера, котрий прямує на ціль. Збільшили розмір номінального валового внутрішнього продукту — добре. Однак за рахунок збільшення інфляції. Адже поки що ніхто не знає, чим обернеться середньорічне збільшення індексу споживчих цін на 6,7 відсотка у грудні наступного року проти грудня нинішнього. Впевнений, матимемо сюрпризи. Номінальний ВВП, по суті, збільшили завдяки ціновій корекції, а не поліпшенню прогнозу зростання виробництва товарів і послуг, життєвих благ. Прогноз зростання ВВП (4,8 відсотка) залишився такий само, як і раніше. А де оптимістичніший прогноз зростання ВВП, який обіцяли закласти у макропоказники бюджету? Запропоновано інерційний прогноз росту — за рахунок більш високої номінальної бази зростання ВВП і песимістичнішого сценарію зростання цін.

Натискати на зростання цін — небезпечно. Перша думка, що виникає в цьому разі: а чи справді ми зробили належні висновки з липневої кризи на продовольчому ринку? Нас запевнили, що всі уроки враховано, тоді навіщо підвищувати прогнозний рівень інфляції?

— Що означає вилка валютного курсу 5,38 — 5,42 гривні за долар США? Якось не віриться, що за нею можна судити про потенційне зростання інфляції.

— Зрозуміло, не віриться: вона нічого не каже щодо цього ані виробникам, ані споживачам. До того ж держбюджет прораховують за однією версією, так за якою саме його прорахують у даному разі? Ми вже говорили з вами про те, що бажано за тією, котра свідчить про силу національної грошової одиниці.

На жаль, і чимало інших принципово важливих рішень залишають подвійне враження. Приміром, диференціація наближення до прожиткового мінімуму за категоріями населення — цілком з'ясовна, натомість не зрозуміло, навіщо так відчутно відхилятися від орієнтира мінімальної заробітної плати? А коли припускали, що таке відхилення можливе, то не треба було породжувати сподівання. Не будуйте ілюзій, і не розчаруєтеся — чи треба давати привід людям так думати?! Адже йдеться про розширення споживчого попиту, аж ніяк не про другорядне. Ви скажете, споживчий попит можна розширювати і за рахунок скорочення податків — згоден.

От уже і розроблено механізм компенсації боргів із дебетового сальдо ПДВ із бюджету, ймовірно акції підприємств зростуть у ціні, але ж оптимізації ПДВ і податку на прибуток не відбулося, законів щодо зниження цих ставок немає. А оскільки держбюджет може бути проголосовано на старій податковій

України багато місця приділено порушенням земельного законодавства. Безумовно, за кожним фактом порушення земельного законодавства необхідно вживати заходів з метою їхнього усунення. Але мені хотілося б звернути вашу увагу на причини та умови таких порушень, усунення яких часом залежить не тільки від наших зусиль.

Здійснювана в Україні земельна реформа має всеосяжний характер і спрямована не тільки на передачу земель із державної в приватну, а й у комунальну власність. Це вимагає, зокрема, створення механізму розмежування земель державної і комунальної власності.

Однак законодавче забезпечення земельної реформи перебуває на недостатньому рівні. Конституція України, що передбачає приватну і комунальну власність на землю, прийнята 28 червня 1996 року. Земельний кодекс України прийнятий у жовтні 2001 року і набув чинності з 1 січня 2002 року. Для реалізації Земельного кодексу потрібно ухвалення близько трьох десятків законів України. Але їхнє прийняття зволікається. Відсутність законів намагаються заповнити прийняттям підзаконних актів Кабінету Міністрів України, Державного комітету з земельних ресурсів. Ми змушені приймати тимчасові положення з питань, що належать до наших повноважень, але не урегульовані Земельним кодексом.

Крім того, дотепер не приведено у відповідність із Земельним кодексом України чинне законодавство України про адміністративно-територіальний устрій. Для Криму розв'язання цієї проблеми є особливо актуальним, тому що в адміністративному підпорядкуванні міст Алушти, Ялти, Феодосії, Сімферополя, Судака знаходяться села, селища, в адміністративному підпорядкуванні Білогорського, Бахчисарайського, Кировського і Ленінського районів міста. Це спричиняє проблеми здійснення територіальними громадами сіл, селищ, міст і органами місцевого самоврядування власних повноважень у сфері бюджету, оподатковування, власності, породжує конфлікти між посадовими особами таких адміністративних утворень, що в кінцевому підсумку завдає моральних і матеріальних збитків їхнім мешканцям. Як приклад можна навести протистояння органів місцевого самоврядування Ялти й Алупки, Бахчисарая і Бахчисарайського району, Щолкіного і Ленінського району.

Оскільки закон про адміністративно-територіальний устрій не набув чинності, багато органів місцевого самоврядування за інерцією намагаються вирішувати питання розпорядження землею не в межах населених пунктів, а в колишніх адміністративних межах.

■ ■ ■

Крім того, щороку продовжується практика покладання на місцеві бюджети витрат, у тому числі по делегованих повноваженнях, що не забезпечуються передачею відповідних фінансових коштів.

■

Органи влади автономії і місцевого самоврядування залишилися без підрозділів, що забезпечують виконання функцій у сфері землекористування. Про яку законність під час прийняття на місцевому рівні рішень стосовно земельних питань можна вести мову, якщо відсутні спеціалізовані органи, що забезпечують підготовку і реалізацію таких рішень. Тільки шляхом перепідпорядкування органів із земельних ресурсів забезпечити проведення земельної реформи неможливо. У реформі земельних відносин, як ні в якій іншій сфері має бути комплексний підхід.

Наведені в доповідній записці Генеральної прокуратури України приклади численних порушень висвічують ще одну проблему, без розв'язання якої порушення законності можуть тривати й далі. Під час ліквідації системи вертикального підпорядкування, яка наділяла вищі органи повноваженнями стосовно скасування незаконних рішень органів нижчого підпорядкування, не було створено відповідної системи адміністративних судів, яка б забезпечила своєчасний і об'єктивний розгляд спорів стосовно порушень. Як мовиться, за старою схемою «на амбразуру» поклали органи прокуратури, які, по-перше, не є органами правосуддя, а по-друге, не в змозі охопити тотальним контролем усі сфери правовідносин.

Сподіваємося, що засідання Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з корупцією й організованою злочинністю приверне додаткову увагу парламентаріїв до законодавчого забезпечення у розв'язанні означених проблем. Тим паче, що ці проблеми не є лише кримськими, а мають загальнодержавний характер. На місцях уже давно чекають на ухвалення законів, що дадуть змогу забезпечити правове регулювання обговорюваних нині проблем.

З усією мірою відповідальності хочу висловити членам Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією подяку за величезний шар роботи, який було охоплено під час підготовки засідання, за серйозну, зважену увагу, яку приділили проблемам, що стоять перед автономією і кримчанами.

Усі роки становлення незалежності України Крим був і залишається специфічним регіоном країни, який весь час привертає до себе увагу політичних сил не тільки України, а й зарубіжжя.

За невеликий проміжок часу ми були свідками політичного і національного екстремізму в Криму, розгулу псевдодемократії і злочинності.

Величезними зусиллями всіх зацікавлених сил, і, не в останню чергу, правоохоронних органів, на півострові покінчено з організованою злочинністю, досягнуто значних успіхів у стабілізації політичної обстановки, міжнаціональних відносин, економіки півострова.

Чи означає це, що ми можемо заспокоїтися і стверджувати, що усе в нас добре. Звичайно ж ні!

У нас ще попереду серйозна робота з наведення елементарного порядку в нашому домі. І депутати, і Президія Верховної Ради Автономної республіки Крим усвідомлюють її масштабність, серйозність і соціальну значущість.

Саме тому ми розраховуємо на серйозну, ділову і конструктивну розмову. Її підсумком, як ми гадаємо, мають стати не пошуки окремих «стрілочників», а вироблення спільних зусиль і заходів, спрямованих на усунення підгрунтя для злочинності і корупції в суспільстві.

Ми готові до такого діалогу. Ми готові до спільної праці. Ми готові до вироблення і реалізації рішень, що допоможуть в організації нормальної, спокійної роботи підприємств, громадян автономії й України в обстановці законності і правопорядку.

Борис ДЕЙЧ,
Голова Верховної Ради АРК.

*** З виступу Голови ВР АРК Б. Дейча під час виїзного засідання Комітету ВР України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, яке відбулося 12 листопада 2003 року в АРК.**

на держбюджет, як на Венеру Мілоську»

основі, у поєднанні з відмиранням численних пільг це посилює податковий тиск на платників.

Безперечно вірне рішення із встановленням нульової ставки ПДВ на імпорт газу не розв'язує, а лише відтіняє гостроту проблеми з оптимізацією цього податку та рентних платежів за використання ресурсів. Прямо скажемо, уряд зайвий раз підтвердив, що оптимізувати витрати (якісь зменшити, якісь збільшити) за нереформованого бюджетного сектору напередодні президентських виборів просто несерйозно. Це не вдалося попередньому і виявилося не під силу нинішньому складові уряду. Кожен по-своєму, але вони наражалися на одну й ту саму стіну, що обмежує зростання витрат. А коли не можна модернізувати витрати, тоді важко погодитися зі зменшенням податків без певного скорочення доходів. Адже на держбюджет не можна дивитися, як на Венеру Мілоську — з абстрактним благоговінням, слід дивитися, як на жінку, котру цінуєш. Тоді не буде некоректного тиску, шантажу: хочете помірних податкових ставок, віддавайте пільги або голосуйте за скорочення видатків.

Утім, і пільги не віддають. Це вам підтвердять автомобілісти. Добре ще, вдалося владнати ці питання з аграріями, малим бізнесом, добре, що скасували податок з обмінних операцій на готівковому ринку і погано, що залишили півторавідсотковий податок на безготівкові операції: у кінцевому підсумку його заплатить клієнт банку, в якому на півтора відсотка подорожчають послуги.

Знову-таки не знаю радіти тому фактові, що з Нацбанку зняли кілька сотень мільйонів додаткових доходів, чи засмучуватися. Адже якби уряд вдався до повернення реструктуризованого боргу перед Нацбанком, держбюджет міг би одержати більше грошей у вигляді додаткових доходів.

— Мені здається, ПДВ — найуразливіше місце в законопроекті...

— На це вказує чимало чинників і найпомітніший — небажання акцентувати увагу на скороченні недоїмки в бюджет із сплати податків. Не звучить ця тема у фінансовій партитурі, й годі! Незважаючи на те, що вона є істотним ресурсом збільшення доходної частини бюджету. Заважає адміністративний раж, бажання обмежити фінансове становище власника. Та й з поверненням ПДВ поки що немає належного рішення. Адже повідомлення про запровадження спецрахунків із ПДВ, що промайнуло в пресі, свідчить не більше ніж про один із варіантів російського Мінфіну, запозичений у болгарських фінансистів, котрі працювали в супержорстких макроекономічних умовах. Нинішній стан законопроекту відбиває, як і раніше, перспективи нарощування виробниками недоїмки з ПДВ та її недовідшкодування з боку бюджету. Далі — зрозуміло: або амністія, або реструктуризація, або й те, й те, разом узяте. І знову торг: ми вам амністуємо недоїмку, ви нам — подовжуєте термін повернення. Але ж торг у таких питаннях не доречний!

Від приватизації бюджет теж може одержати і три мільярди гривень, тим паче що ці надходження не зв'язані з інфляційним фінансуванням, а парламентська більшість може й переглянути списки об'єктів, які не підлягають приватизації.

— І про дефіцит, будь ласка...

— Дефіцит збільшився. Але не настільки, щоб він стимулював структурні реформи, компенсував зниження якихось податків і тим паче зростання споживчого попиту. Цього немає. Однак сам по собі дефіцит бюджету в період економічного зростання, яке, зрозуміло, не вічне, може бути доречний. Адже питання полягає не в тому, є він чи його немає, а в тім, за рахунок яких коштів він фінансується, якою мірою відповідає амбіціям економічного зростання та розвитку суспільства.

— Законопроект дає відповідь на це запитання?

— Я думаю, що замовчує.

Сергій ВЛАД.

ОФІЦІЙНО

Не допустити розправи над незалежною пресою!

ЗАЯВА
фракції Соціалістичної партії України у Верховній Раді України 19 листопада 2003 року

У ніч з 10 на 11 листопада спалено хату першого секретаря Новопсковського РК СПУ Луганської області. Ця пожежа — зловісний відсвіт від злочинного режиму — спалено хату людини, котра безстрашно захищає селян: їхні права на землю, волю, правдиве слово, нормальне людське життя.

Пожежа в нашому спільному домі уже стала буденним явищем — палять хати, людські долі, майбутнє держави. Пожежу перекинуто на свободу слова — режим вкотре намагається «спалити» народну газету «Сільські вісті».

18 листопада голова Державного комітету України у справах національностей та міграції Геннадій Москаль запропонував делегатам Асамблеї національних меншин (і протягнув у напівпорожньому залі — присутніх було 10 відсотків делегатів) звернення до Президента про закриття газети «Сільські вісті» нібито за розпалювання міжнаціональної ворожнечі.

Газета ніколи не займалася такими провокаціями. В її матеріалах насправді було і є розважливе обговорення гострих проблем, що нагромадилися в економічному, соціальному, політичному і духовному житті народів України, проблем, які потрібно вчасно вирішувати, використовуючи й інформаційний простір.

Ми розуміємо, що звернення асамблеї — не витвір Г. Москаля, воно ініційоване ззовні: це зловісне яйце, знесене на Банковій, а його стратегічна мета — перед виборами Президента знищити всю опозиційну пресу. Не випадково здійснення цього реакційного плану починається із «Сільських вістей» як наймасовішого, найчеснішого і найавторитетнішого видання об'єднаної опозиції. Йдеться про те, що об'єднана опозиція —весь народ України. Йому кучмівський режим і прагне закрити рота. Для цього мобілізовано невідомий позитивними діями антифашистський комітет, суд, а тепер ще й Асамблею національних меншин, щоб всіх нацькувати на опозиційну пресу.

На місцях режимом дано вказівку зривати передплату на газети «Товариш» та «Сільські вісті». Так Банкова хоче вкотре реалізувати злочинну спробу розправитися з «неслухняною» пресою. Але «спалити» газети, знищити останні плацдарми свободи слова не вдається нікому.

Ми віримо, що скрізь — і в комітетах, і в асамблеях, і в судах, і в місцевих адміністраціях, установах «Укрпошти» є розумні чесні люди, які не захочуть стати співучасниками злочинів. І вони, і ті, хто змушує їх до протиправних дій, мають пам'ятати: за злочинства невідворотно доведеться відповідати кожному зокрема.

Соціалістична партія України звертається до читачів «Сільських вістей», до всього українського народу: захистімо народний часопис від злочинного режиму, станьмо пліч-о-пліч на захист свободи слова.

Ми вимагаємо від Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації негайно розглянути ситуацію, яку навколо «Сільських вістей» нагнітає влада, і забезпечити газеті нормальне життя.

Ми звертаємося до всіх партій і фракцій: станьте на захист «Сільських вістей!». Пам'ятайте, якщо ви промовчите сьогодні, режим завтра розправиться і з вашими виданнями. І з вами також. Не дайте «спалити» «Сільські вісті». Пам'ятайте: в пожежі горить усе!

Олександр МОРОЗ,
керівник фракції.

ФОТОФАКТ

У Центральному будинку офіцерів ЗС України відбулося урочисте зібрання Міжрегіональної асоціації ветеранів спецназу.

Фото агентства «Прес-КІТ».

Совість має бути підкріплена фінансами

Інтерв'ю з листами в руках

САМОВРЯДУВАННЯ

Аналіз читацької пошти «Голосу України» свідчить, що найбільше мешканців Донецька хвилює «квартирне питання» — в широкому сенсі цього слова. Від стану житла, оплати комунальних послуг, їх якості до черги на одержання квартири і пейзажу за вікном. Звернення читачів стали відправною точкою в розмові з міським головою ***Олександром ЛУК'ЯНЧЕНКОМ****. Але бесіда вийшла далеко за рамки вузької теми.*

— У межах одного міста, одного району і навіть однієї вулиці будинки можуть дуже вирізнятися за рівнем комфортності, технічним станом, та й просто за зовнішнім виглядом. Околиця заздрить центру, старі одноповерхівки поступаються висоткам, хоча і не новим, хтось живе у квартирі з усіма вигодами, а поруч — бараки без води і каналізації... Зрозуміло, що всіх відразу переселити в упорядковане житло неможливо. Але люди порушують питання: чому оплата за послуги для всіх однакова, а от результати роботи комунальної служби, скажімо так, дуже різні?

— Проблема ця народилася не сьогодні і не вчора. Систематичне щорічне недофінансування комунального господарства призвело до такого сумного результату. В країні немає системи, що суворо регламентувала б, з одного боку, фінанси, з другого — відповідальність за підтримку житла в належному стані. Держава декларативно проголосила приватизацію, на папері все передали народу.

А ми передали людям житло, що розвалюється, яке 40—50 років не ремонтували, будували як тимчасове, особливо щитові будинки, обкладені цеглою, — таких багато в шахтарських селищах. Деякі закладали навіть без фундаменту!

Це одне питання. І друге — немає менталітету власника. Під'їзд, де всі квартири приватизовано, на папері і юридично вважається колективною власністю. Але люди як ставилися недбало до цього під'їзду — смітили, розбивали лампочки, лічильники знімали — так і ставляться.

Справді, правильно читачі порушують питання про інвалідів. І тут ми маємо допомагати, це безперечно. На жаль, статус людини з фізичними вадами теж у законодавчому плані дуже мало описано. Ця робота залишається на совісті органів місцевого самоврядування. А якщо совість ще і не підкріплена фінансами, то маємо те, що маємо. Але кожен випадок ми індивідуально розглянемо і вирішуватимемо.

— Одна справа — інвалід, друга — здорова людина, у якої є робота і немає житла. Його в місті будують, але в основному категорії «елітне». І ціни відповідні. Наївне запитання: а як простому громадянину із середніми статками заробити на нову квартиру?

— Сьогодні такої можливості немає, але ми хочемо її запровадити. Нещодавно уклали контракт із московською компанією «Соціальна ініціатива», реалізовувати його почнемо вже наступного року. Пропонуватимемо людям будівництво житла в кредит чи розширення житлоплощі.

От цю систему забезпечення житлом усіх верств населення ми і хочемо впровадити. Підкреслюю — всіх верств, тому що багаті сьогодні спокійно приходять і купують. Для основної маси населення сьогодні немає механізму, як придбати квартиру. Держава від проблеми відсторонилася, органи місцевого самоврядування не мають фінансової можливості вирішувати це завдання. Дуже багато організацій пропонують будувати житло, але всі хочуть прийти з однією метою — заробити гроші, а не розв'язати житлову проблему.

Чи можливо таке: незалежній Україні вже 13 років, а в житловому господарстві ми дотепер живемо за законами Української РСР? Житловий кодекс не приймають уже шостий рік. Потрібен закон, який чітко регламентував би, кому безкоштовно мають дати житло держава й органи місцевого самоврядування, а кому — створити умови, щоб людина могла взяти кредит і протягом 25—30 років його виплачувати. Тощо. Те саме стосується листа, де йдеться про відселення мешканців у зв'язку з будівництвом метрополітену. Правові основи для такого випадку не визначено до кінця. Щоб, з одного боку, не ущемити права людини, яка живе в цьому будинку.

■ ■ ■

Потрібен закон, який чітко регламентував би, кому безкоштовно мають дати житло держава й органи місцевого самоврядування, а кому — створити умови, щоб людина могла взяти кредит і протягом 25—30 років його виплачувати.

■

— Коли вже мова зайшла про будівництво метро, не можу не запитати про фінансування. Чи передбачено в проекті державного бюджету на 2004 рік кошти на цей об'єкт?

— У проекті, прийнятому в першому читанні, на будівництво метро в Донецьку передбачено 6 мільйонів гривень. За нашими розрахунками, мінімальна сума, що дасть можливість вести роботи, — 25 мільйонів. Ми наполягаємо на збільшенні фінансування із держбюджету.

— За повільних темпів будівництва метрополітен — поки що недосяжна мрія для нинішнього покоління донетчан. Водночас не можу не визнати: у листах, надісланих до нашої редакції з обласного центру, ось уже кілька років, як зникли скарги на погану роботу громадського транспорту.

— Завдання влади всіх рівнів — зберегти громадський транспорт в Україні. А в нас у місті 62 відсотки пасажирів трамваїв і тролейбусів — пільговики. Немає мотивації, страждає якість, комфортність, ця галузь не розвивається. Я з білою заздрістю дивлюся на громадський транспорт за кордоном. Там ніхто його не скасовував, хоча кожен має автомобіль. У трамваї — як у «Мерседесі». Якщо автобус, то це справді автобус, а не «мікро». Невже Європа не мала можливості пересадити усіх у маршрутні таксі? Але там же цього не роблять. І ми стали купувати місткі автобуси, що возять людей з віддалених районів до центру. До того ж за меншу ціну, ніж мікроавтобуси.

— Усе, що пов'язано з реформуванням вугільної промисловості, сприймається в місті дуже болісно. Закриття шахт, злиття і поділ підприємств, скорочення видобутку, фінансування... Як ви оцінюєте процеси, що відбуваються у вугільній галузі сьогодні?

— Я завжди дотримуюся народної мудрості, що каже: курчат по осені рахують. Останню реформу ще не закінчено, і підсумки підводити рано. Є позитивні елементи, є негативні. Але стояти на місці — означає нічого не робити. Поки ми не почнемо створювати хоча б раз на п'ять років одне підприємство рівня шахти «Красноармійська—Західна №1» чи шахти імені Засядька, чи «Краснолиманської», говорити про розвиток вугільної галузі буде передчасно. Сьогодні, на жаль, тривають процеси стагнації. Єдине — може, не відчувається тієї розгубленості, яка була років п'ять—сім тому, коли закривалося вугільне підприємство, селище вмирало, люди розбігалися. Тепер органи місцевого самоврядування більш-менш адаптувалися до ситуації, шукають шляхи виходу.

— Олександре Олексійовичу, ви полюбляєте повторювати, що ваш принцип — прозора і чуйна бюрократія. Навіть у Інтернет-чатах з виборцями «зустрічі» проводите. Переймаєте досвід «прозорості» у колег за кордоном? А чому ще варто повчитися?

— Якщо чесно, особливої «прозорості» влади там я не побачив. Зате побачив верховенство закону в дії. Наприклад, сплачувати чи ні за комунальні послуги, ніхто не обговорює. І друге питання — послугу мають оплачувати в повному розмірі. Поясню. Сьогодні багато хто виступає проти адресної дотації. Але така дотація дає можливість дійти справді до кожного. Порівняйте: у Росії з її 150-мільйонним населенням менш як три мільйони учасників Великої Вітчизняної війни і прирівняних до них. В Україні з її 48,5 мільйона чоловік — близько шести мільйонів учасників війни. Держава не в змозі надати пільги усім. Потрібна адресна допомога, і вона має бути зрозуміла населенню.

Продекларували пільги, написали їх, але ніхто ж не порахував до кінця, скільки це коштуватиме. Невиконання взаємних зобов'язань дискредитує владу і викликає недовіру до неї. Особливо це відчутно перед черговими виборами. Починають поливати всіх підряд. Водночас держава — це родина, і, як у кожній родині, у ній мусять бути пріоритети. Не можна все відразу вирішити, як пропонують. Потрібно вести політику, можливо, тверду, котра комусь не подобається. Але є приклади, коли держави успішно проходять етап труднощів, після чого рівень життя там підвищується.

Коли я був в Італії, мені стало ніяково: дізнався, що 650 тисяч наших співвітчизників працюють у цій країні. Їх там ніхто не чекає. І кожний ображений на свою батьківщину, що не забезпечила роботою, засобами для існування, щоб можна було нормально жити. Сьогодні, хоч би там що казали про Донбас, але ми в обласному центрі вже пройшли період, коли в нас не було де працювати. Безробіття в Донецьку практично немає. Низка промислових підприємств потерпає від кадрового голоду. Хто хоче знайти місце, може його одержати. Моя думка: міська влада цілком може впливати на ці процеси. З одного боку, використовуючи закони, залучати інвестиції. З другого — створювати клімат найбільшого сприяння, навіть іти на поступки. Не розглядати нове підприємство відразу як «золоте дно», а можливо, на першому етапі почекати. Це терпіння окупиться в майбутньому.

Інтерв'ю провела
Ліна КУЩ.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ

Мільченко Любов Степанівна. Донецьк-86, вул. Горького, 47, кв.1: «У зв'язку з будівництвом метрополітену наш будинок підлягає знесенню. Жителям пропонують переселитися у нові квартири на околиці. Але в новому будинку сирі стіни, цвіль, квартири треба ремонтувати. До того ж, якщо я переїду до іншого району, добиратимуся на роботу більш як дві години. Прохання захистити порушене право приватної власності на земельну ділянку і домобудівництва».

«Від наданої квартири Мільченко Л. С. відмовилася, вимагаючи надання її родині квартири у Ворошиловському районі. Ця відмова необґрунтована, тому що відповідно до вимог ст. 113 і 171 Житлового кодексу України у випадку знесення будинків, що перебувають в особистій власності громадян, у зв'язку з вилученням земельних ділянок для державних потреб надані квартири повинні розташовуватися в межах даного населеного пункту, а не району в місті». (Відповідь отримана з Ворошиловської районної ради Донецька).

Лавриненко Олександр Андрійович. Донецьк-80, вул. Сахалінська, 1: «Я офіцер, звільнений у запас, з 1993 року стою в черзі на квартиру. Чому не вживають заходів з виконання законодавства України в частині забезпечення житлом осіб, звільнених з військової служби, і чому суди не захищають права на житло зазначеної категорії?»

«Станом на 01.11.2003 р. порядковий номер черговості гр. Лавриненка О. А. серед офіцерів і прапорщиків запасу — 124 (перший з яких перебуває в черзі з 08.06.1990). Згідно зі ст. 43 Житлового кодексу України житлову площу гр. Лавриненку О. А. буде надано в порядку черги з урахуванням наявного на праві особистої власності домобудівництва». (Відповідь отримана з Ленінської районної ради Донецька).

Ткаченко Зінаїда Сергіївна, вул. Артема, 120, кв. 7: «Між будинками 118 і 120 по вулиці Артема був мінісквер, тепер дерева вирубали. Хто відповідатиме?»

«КП «Донецькфлора» і ГКП зеленого будівництва Київського району підготували акти на знесення дерев у кількості двох штук (верба, в'яз) ПП Байсарову С. А. і ПП Алчиєву О. І. у зв'язку з будівництвом нових об'єктів». (Відповідь отримана з Київської районної ради Донецька).

А. Шостка та інші мешканці будинку № 2 по вул. Ходаківського: «Прохання закрити цілодобову автостоянку навпроти будинку (власник — ЗАТ «Дари садів»). Постійний шум від автомобілів уночі, автостоянка менш ніж за 15 метрів від будинку, дерева вирубали. До того ж незаконно облаштовано земельну ділянку під ринок».

«Нині автостоянка закрита, ведуться роботи з демонтажу споруд ринку, тому що у висновку договору оренди на землю ринку ЗАТ «Дарунки садів» відмовлено, термін документів на землекористування минув». (Відповідь отримана з Калінінської районної ради Донецька).

Кузьменко Юрій Семенович. Донецьк-76, вул. Пархоменка, 4, кв. 15. Шахтар-інвалід просить ЖЕК переобладнати квартиру для того, щоб можна було пересуватися по квартирі у візку. Потрібний з'їзд біля входу до під'їзду. «Я звертався до ЖЕКу, вони знають про мої проблеми, але нічого не роблять».

«Складено кошторис на суму 2239 грн. Оскільки пільгами на капітальний ремонт користуються тільки інваліди війни, необхідно відшукати кошти для виконання перелічених вище робіт. Нині з цільового фонду районної ради виділено кошти в сумі 1000 грн. на часткове проведення робіт з перепланування квартири». (Відповідь отримана з Калінінської районної ради Донецька).

Пенсію по–новому

Протягом багатьох років високі посадовці, включаючи Президента України, постійно заспокоювали пенсіонерів, стурбованих дуже низьким розміром пенсій, що призначаються за Законом України «Про пенсійне забезпечення», а також вирішенням проблеми пенсійної реформи.

І ось Верховна Рада України прийняла Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», який набирає чинності з 1 січня 2004 року.

Саме цей Закон є визначальним у пенсійній реформі, оскільки він регулює відносини в реально існуючій солідарній системі, бо для накопичувальної системи треба спочатку накопичити кошти, а добровільна взагалі дуже проблематична. Бо, маючи гіркий досвід одного покоління із вкладами до Ощадбанку (державного!), банку «Україна» та сертифікатної кампанії, мало хто наважиться вкладати гроші в ризиковану справу.

Ми не ставимо завдання викладати положення Закону, оскільки це зробили особи, причетні до пенсійної реформи. Натомість ми зробили спробу проаналізувати Закон з точки зору його придатності для вирішення наболілих проблем пенсійного забезпечення широких мас пенсіонерів сьогоднішніх і завтрашніх.

Ми намагалися дати пенсіонерам методику, за якою кожен з них конкретно міг би побачити себе «у дзеркалі нового пенсійного закону» — мати надію на краще життя чи позбутися таких ілюзій.

Зазначимо, що ми виступали з аналізом проекту закону в газеті «Голос України» від 5 лютого 2002 року, в якому зазначали неприйнятність цілої низки положень, проте проект істотних змін не зазнав. Він, зокрема, надто громіздкий (на 16 газетних сторінках), тому в ньому не важко «загубити» основну проблему — про розмір пенсій за віком у солідарній системі. Її й спробуємо проаналізувати.

1. Визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії — Зп

У розрахунках фактично беруть участь три параметри, з них два «особисті» — це заробітна плата, подана для призначення пенсії, — **Зв**, та тривалість трудового (страхового) стажу — як коефіцієнт **Кс** і один параметр «загальнодержавний» — це середня заробітна плата в Україні, яку надав Держкомстат України у Постанові Кабміну України № 1151 від 24 липня 2003 року, дані якої вибірково наведено в таблиці, що додається.

Цей параметр у Законі фактично виступає у двох видах:

— як середня зарплата за роки (місяці), за які подавався заробіток, — у Законі позначено як **Зс** (нами для того, щоб розрізняти, позначається як **Зс**(річн));

— як середня заробітна плата в Україні за «календарний рік, що передує року звернення за призначенням пенсії» — у Законі позначається теж як **Зс** (нами ж позначатиметься як **Зс**(баз), бо функція їх різна).

Обчислення за Законом (статті 25, 27 та 40) фактично реалізують формулу:

П = Зс(баз) х Зв : Зс(річн) х Кс, де: (1)

Зв : Зс(річн) виступає як особистий коефіцієнт заробітної плати — **Ск**, який треба обчислювати кожній особі індивідуально з урахуванням різних сум заробітної плати за місяцями.

Щоб спростити обчислення та з метою представити постійні величини в таблиці, нами формула (1) подається в такому вигляді:

П = Зв х Зс(баз) : Зс(річн) х Кс, де: (2)

Зс(баз) : Зс(річн) виступає як коефіцієнт осучаснення заробітної плати — **Ко**, який є величиною сталою для кожного року (місяця) і придатний для застосування для всіх осіб. Його ми обчислювали з точністю до другого знака і наводимо в таблиці.

Зазначимо, що в результаті аналізу було встановлено, що при **Зв = Зс**(річн) і трудовому (страховому) стажі 40 років (**Кс** = 0,40) розмір пенсії становить 150 гривень. Отже, якщо взяти за базовий, наприклад, 2002 рік, у якому середня зарплата в Україні дорівнює 376,38 грн, і помножити на Кс = 0.40 (40 років страхового стажу), то отримаємо тепершню максимальну пенсію в 150 грн. Для будь-якого іншого року треба тодішню середню зарплату в Україні помножити на Ко і теж отримаємо цифру 150, що випливає із формули для визначення розміру пенсії у гривнях:

П = Зв х Ко х Кс (3)

Дивна гармонія цифр, а значить, і нашої пенсійної системи.

Ця особливість дає змогу вже за даними у таблиці за відповідний рік визначити, чи є ймовірність підвищення максимальної пенсії понад 150 гривень.

Оскільки для визначення розміру пенсії подаються дані про заробіток за 24 чи 60 місяців (тепер буде тільки 60), то необхідно вирахувати середню зарплату за весь період за формулою:

Зв = (Зв(міс.1) х М1 + Зв(міс..2) х М2 + ...+ Зв(міс. n) х Мn) : М1 + М2 + ...+ Мn, де: (4)

Зв(міс) — зарплата за конкретний місяць чи кілька місяців або рік;

М — кількість місяців, що відповідає Зв(міс.)

Ко — коефіцієнт осучаснення, дані про який наведено в таблиці за роками, теж потрібно вирахувати як середнє значення для всього періоду за формулою:

Ко = (Ко1 х М1 + Ко2 х М2 +...+ Коn х Мn) : М1+ М2+... +Мn, де: (5)

Ко1, Ко2... — коефіцієнти осучаснення за окремий рік чи місяць.

Добуток середніх значень Зв та Ко дає розмір осучасненої заробітної плати у гривнях:

Зп = Зв х Ко (6)

2. Визначення коефіцієнта страхового стажу Кс

Коефіцієнт страхового стажу **Кс**, що застосовується для обчислення розміру пенсії у солідарній системі, відповідає тривалості страхового (для осіб, що вийшли на пенсію за Законом України «Про пенсійне забезпечення», — трудового) стажу. **Оцінка одного року страхового стажу дорівнює 1%, тобто рік дає Кс = 0,01** (для точності визначається за кількістю місяців).

Така оцінка одного року страхового стажу в солідарній системі (а за участі і в накопичувальній системі лише 0,8 %) є вражаюче низькою. Виходить, що за все 40-річне трудове життя (чоловіків з 20-ти до 60-ти) можна заробити пенсію лише в розмірі 40 відсотків заробітку, тоді як, наприклад, на державній службі за десять років маємо вдвічі (!) більше, тобто 80 відсотків. Тут і стосовно жінок є очевидна дискримінація, бо трудове життя жінки коротше на 5 років (з 20 до 55), то й при виході на пенсію в 55 років у жінки практично може бути лише 35 років страхового стажу, тобто лише 35 відсотків заробітку, або жінка має компенсувати його вищою заробітною платою, що практично маловірно.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Окрім того, не забуваймо, що в старому законі трудовий стаж у чоловіків 25 років, а в жінок 20 років давав право на пенсію в розмірі 55 відсотків заробітку. Тепер такий страховий стаж дає право лише на мінімальний розмір пенсії в розмірі 20 відсотків середньої заробітної плати в Україні за попередній рік (у випадку 2002 року — на 75 гривень).

Те, що за участі і в накопичувальній системі Закон передбачає 0,8 відсотка, наводить на думку, що накопичувальна система існуватиме за рахунок солідарної.

3. Методика обчислень

Визначення можна виконати аналітичним способом: розрахунками за формулами (3) — (5) з використанням таблиці.

Порядок дій за аналітичного способу:

1) за формулою (4) вирахувати середню заробітну плату — **Зв**;

2) виписати з таблиці значення коефіцієнта осучаснення **Ко** і вирахувати середнє значення для всього періоду за формулою (5);

3) встановити тривалість страхового (трудового) стажу в роках (з точністю до місяця) і, помноживши його на коефіцієнт 0,01, визначити **Кс**;

4) за формулою (3) визначити розмір пенсії.

4. Приклади обчислень

Приклад 1. **Гр. В.** вийшов на пенсію у 1990 році. Подав дані про середній заробіток: в 1988 році за 9 місяців по 400 крб, в 1989 — за 12 місяців по 410 крб, в 1990 за 3 місяці по 420 крб. Трудовий (страховий) стаж становив 37 років.

Розв'язання:

1). Середньомісячний заробіток за весь період за формулою (4) становитиме:

Зв = (400 х 9 + 410 х 12 + 420 х 3) : (9 + 12 + 3) = 408 крб.

2). Користуючись таблицею, визначаємо середній коефіцієнт осучаснення **Ко** за формулою (5).

Ко = (1,93 х 9 + 1,80 х 12 + 1,54 х 3) : (9 + 12 + 3) = 1,82.

3). Осучаснена заробітна плата за формулою (6) становитиме:

Зп = 408 х 1,82 = 743 грн.

4). 37-річний трудовий (страховий) стаж дасть **Кс** = 0,37.

7). Розмір пенсії становитиме:

П = 743 х 0,37 = 275 грн.

Приклад 2. **Гр. С.** подав заробіток за 12 місяців 1985 року 210 крб і за 12 місяців 1986 року — 220 крб. Трудовий (страховий) стаж — 40 років.

Рішення.

1). Середньомісячний заробіток за 2 повних роки становитиме:

Зв = (210 + 220) : 2 = 215 крб.

2). **Зп** = 215 х 2,20 = 473 грн.

3) Оскільки подано 2 повних роки, **Ко** = (2,24 + 2,16) : 2 = 2,20.

4). **Кс** = 0,40.

5). **П** = 473 х 0,40 = 189 грн.

Висновки і пропозиції

Зауваження:

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» не вирішує основного соціального завдання — не підвищує добробут широких верств населення, оскільки спрямований на підвищення пенсій особам з високим рівнем заробітної плати, не обмежуючи його. Зважаючи на реальні умови, коли високі заробітки є переважно об'єктивною категорією, бо залежать від загального стану економіки, наявності місць з високою зарплатою в окремо взятому регіоні, можливості здобути належну освіту тощо, **Закон сьогодні є дискримінаційним для більшості трудового населення України.**

2. Дуже низькою є оцінка одного страхового року, внаслідок чого пенсії порівняно низькі.

3. Дискусійним є пов'язування пенсії у зв'язку з інвалідністю з наявністю страхового стажу (стаття 32), особливо для інвалідів з дитинства, які взагалі не можуть працювати.

Пропонуємо:

1). **Один рік страхового стажу (стаття 25) до досягнення пенсійного віку у чоловіків оцінювати 1,8% (місяць — 0,15%), а в жінок — 2,0%,** щоб за можливо максимальне трудове життя (відповідно 40 років у чоловіків і 35 років у жінок) мати право на отримання пенсії у розмірі 72% (у жінок 70%) заробітку, що наблизило б основні маси пенсіонерів до умов, передбачених іншими законами про пенсійне забезпечення.

2). Ввести в усіх пенсійних законах **обмеження максимального розміру пенсії чотирма розмірами прожиткового мінімуму** (356 х 4 = 1424 грн). Таке ж обмеження застосовувати до працюючих пенсіонерів стосовно заробітку і пенсії, разом узятих.

3). Розмір мінімальної пенсії за віком за наявності у чоловіків 25, а у жінок — 20 років страхового стажу (стаття 28) замість 20 відсотків середньої заробітної плати в Україні встановити до **40 відсотків.**

4). **У інвалідів з дитинства не вимагати наявності страхового стажу.**

Ігор ОСТАШ,
народний депутат України,
заступник голови Комітету у закордонних справах;
Василь ШПАРИК,
помічник-консультант народного депутата України.

Табл.

Визначення заробітної плати для обчислення пенсії — Зп із застосуванням коефіцієнта Ко для осучаснення заробітної плати Зв, поданої для обчислення пенсії у 1970—2002 роках

Рік	*Зс*(річн)	*Ко*	Рік	*Зс*(річн)	*Ко*	Рік	*Зс*(річн)	*Ко*
1970	102,97	3,66	1981	149,16	2,52	1992	6505	0,058
1971	106,97	3,52	1982	154,74	2,43	1993	162790	0,0023
1972	110,24	3,41	1983	158,64	2,37	1994	1427708	0,00026
1973	114,65	3,28	1984	162,95	2,31	1995	73,42	5,13
1974	117,72	3,20	1985	167,81	2,24	1996	125,84	2,99
1975	122,33	3,07	1986	174,19	2,16	1997	143,13	2,63
1976	129,23	2,91	1987	180,61	2,08	1998	153,49	2,45
1977	133,48	2,82	1988	194,99	1,93	1999	177,52	2,12
1978	137,41	2,74	1989	212,76	1,80	2000	230,13	1,64
1979	140,14	2,69	1990	244,3	1,54	2001	311,08	1,21
1980	146,06	2,58	1991	479,7	0,78	**2002**	**376,38**	**1,00**

Виходить, що за все 40-річне трудове життя можна заробити пенсію лише в розмірі 40 відсотків заробітку

Капуста вродила рясно і густо

Триста центнерів капусти з гектара зібрав Павло Павлунишин із Залісся Першого Кам'янець-Подільського району на Хмельниччині. Вирощує він її на своєму, материному і сусідських паях. Ще з літа, дивлячись на його поля, люди дивувалися: чи не зрошує він, бува, насадження? Всюди спека спалила розсаду, а у Павла рослини зелені та розкішні. Посуха не дуже вплинула і на показники врожайності інших овочів. Помідорів зібрав по 150 центнерів із гектара, огірків —100, моркви — 200, столових буряків — 300.

Односельці, придивившись до успіхів Павлунишина, віддали йому ще десять своїх паїв. Узявся цього року і за вирощування зернових, які теж не підвели фермера, а він, у свою чергу — орендодавців, одразу розрахувавшись із людьми. Окрім того, зумів створити 25 робочих місць, і це чи не найбільша цінність, адже місцеве сільгосппідприємство збанкрутувало. Родину Павлунишиних шанують і за вітамінну допомогу дітям-сиротам, місцевій школі. Кажуть люди, село має майбутнє, коли в ньому хоч одна така сім'я залишилася.

Агроном за фахом, Павло часто дивує сусідів, бо господарює по-новому, налагодивши контакти з кращими вітчизняними постачальниками насіння, придбавши сучасну міні-техніку, не шкодуючи коштів на засоби захисту рослин, мінеральні добрива, добротно готує грунт та ретельно дотримується технології вирощування. Минулого року Павла визнали кращим фермером Кам'янеччини.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімку: Павло Павлунишин дав раду своїм і сусідським паям.

Фото Станіслава СТОЯНОВСЬКОГО.

Школа

В позаминулому столітті

ЗАДАЧКА ДЛЯ ВЛАДИ

Ставлення до освіти у Грицеві, що в Шепетівському районі на Хмельниччині, завжди було особливе. Не кожне селище може похвалитися столітцятирічною історією своєї школи. Ще в 1873 році за рішенням тодішнього міністерства освіти тут почало діяти однокласне училище, в якому навчалося сорок хлопчиків. Через п'ятнадцять років здобувало освіту вже вісімдесят «душ мужского пола». Але тяга до знань у грицівчан була така, що й цього стало замало. Тоді знайшовся гарячий патріот свого села — Микола Літвінчук, котрий (за свідченням архівних документів) у 1909 році випросив на колінах дозвіл у губернатора на фінансування та будівництво нового двокласного училища. Хочу зауважити, саме з державного бюджету свого часу було виділено кошти на навчальний заклад, під дахом якого окрім сотні хлопчиків уперше почали навчання ще й 37 дівчат. Не дивно, що вже за радянських часів саме у Грицеві з'явилася перша в районі середня школа, в якій було 650 учнів. І потім грицівчани усіляко доповнювали, розширювали, змінювали її приміщення, тулили до столітніх класів нові прибудови. Коли мало не завалилась їдальня, то ледь не методом толоки відбудували нову. Та хоч як крути, а нової і гарної школи із тих одно- і двоповерхових будиночків не зробиш. У пристосованих приміщеннях, навіть колишніх конюшнях скільки можна було тулитися? Тож і вирішили на початку дев'яностих збудувати нове, сучасне приміщення. Як розповів тодішній селищний голова Микола Власійчук, були ще й інші причини для цього. Корпуси старої школи стоять упритул до двох вікових кладовищ. Епідеміологи, медики, пожежники в один голос твердили: таке сусідство просто неприпустиме.

БОРГИ

Знов, кому я винен, всім прощаю

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Неврожай зернових нинішнього року ще більше затягнув тугий вузол з виплати численних боргів у сільському господарстві. СТОВи та агрофірми винні за оренду землі та майна. Тисне на них тягар невиплаченої заробітної плати. Муляють неповернуті позики з місцевого бюджету. «Дістає» несплачений фіксований податок...

За словами начальника головного управління сільського господарства та продовольства Черкаської облдержадміністрації Василя Корнієнка, у багатьох районах області ще тільки думають, як розраховуватися цього року з власниками землі та майна.

У Корсунь-Шевченківському районі, наприклад, розрахунки здійснено лише на 21 відсоток. У Канівському — на 27. Тобто так прозвітували ці райони. А коли перевірити де і як розплатилися керівники сільгосптовариств з пайовиками — то вийде, очевидно, значно менше. Адже чимало орендарів заборгували виплати за користування землею та майном ще за минулий рік.

У восьми економічно слабких районах дедалі зростає заборгованість з заробітної плати. У Драбівському вона збільшилася з початку року на 369 тисяч гривень, у Кам'янському районі — на 613 тисяч. А сільгосптовариства Лисянського завинили своїм працівникам один мільйон 178 тисяч гривень. Загалом по області сума боргу із зарплати на селі сягає більш як 11 мільйонів гривень. Коли роботодавці розрахуються з селянами за нинішній і минулий рік — на це питання в обласних керівних колах ніхто не може дати вичерпної відповіді.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Анекдот до теми

Група туристів у горах. Цілий день ішли, втомилися, ноги не тримають. Провідник каже:

— Оце по колоді пройдемо і відразу привал.

Туристи дивляться: під цією колодою — ущелина в кілометр завглибшки. Всі стоять, бояться. Раптом іде дідусь з бараном. Підійшов, узяв барана на плечі і перейшов на другий бік. Туристи йому гукають:

— Діду, перенеси нас так само. Ми тобі по карбованцю скинемося. Півсотні заробиш.

Почав він їх переносити на плечах. Тягне останнього, на середині захитався — сили скінчилися. Впустив він туриста у прірву і спокійно дійшов до інших. Вони йому:

— Діду, що ж ти наробив?!

А він:

— Та, дурниці, карбованцем менше!

ВУЗЛИК НА ПАМ'ЯТЬ

Щоб яблуко духмяне Дід Мороз приніс...

Для цього врожаю плодів треба зуміти зберегти. Для збереження відбирають здорові, непошкоджені плоди осінніх та зимових сортів. У середніх умовах яблука «тримаються» до середини грудня, а в добрих — до травня. Найліпше зберігаються плоди середнього розміру, що мають яскраве забарвлення. Великі яблука частіше вражають хвороби, особливо — побуріння м'якоті. Важливо правильно вибрати плоди для збереження. По-перше, не можна підбирати яблука з землі, по-друге, зривати їх теж треба правильно — обережно тягнути донизу, до того ж перед цим одягнувши нитяні рукавички. Адже дуже важливо не стерти руками воскове покриття яблука. Саме завдяки йому воно довше лежатиме.

Яблука кожного сорту перед зберіганням необхідно перебрати, відсортувати ті, що вражені хворобами і шкідниками, або мають механічні пошкодження. Їх використати на переробку. Що більше плід, то він раніше достигає, сильніше дихає, більше виділяє речовин, які в свою чергу впливають на оточуючі плоди, прискорюючи їхнє достигання. Тому плоди одного сорту перед зберіганням краще розібрати за калібром: великі, середні, дрібні.

Яблука найкраще зберігати в окремому приміщенні, оскільки вони легко вбирають «чужі» запахи і втрачають смак. Деякі садоводи викопують ями, бетонують їх і ставлять витяжні труби. У цих ямах з осені зберігається постійна температура +4—+6 градусів. Кращий варіант —сухий льох чи сарай. А от до підвалу спускати яблука небажано, там температура може зростати до +18—+21 градусів. Через високу температуру прискориться перестигання плодів.

Зібрані плоди складайте в ящики у чотири ряди, не більше. Дно ящика застеліть газетою. Нижній ряд вкладайте плодоножками донизу і якнайщільніше, щоб вони не рухалися під час завантаження—розвантаження, другий і третій ряди вкладайте плодоніжками вбік, верхній шар — плодоніжками догори.

Іван ЛАЗНЮК.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

Машиною

Протистояння у селі Чабани

КОНФЛІКТ

Минулого тижня село Чабани, що під Києвом, «прославилося» на всю Україну. Адже конфлікт між головою спостережної ради ВАТ «Київсільмаш» Миколою Лобасом і мешканцями заводського гуртожитку переріс у трагедію. Керований Лобасом автомобіль «Ауді» протаранив натовп пікетувальників...

Пан Микола давно вже «робив бізнес» у Чабанах. А цього року придбав ще й акції «Київсільмашу». Щоправда, офіційно цінні папери оформлені не на нього, а на дружину та доньку. Чверть акцій (25 відсотків) залишилося у державній власності, а працівники тішилися своїм «пакетом», що на всіх складах аж один відсоток.

Звісно, що на інтереси працівників тепер зважати було необов'язково. Тож 10 серпня мешканців чотириповерхового заводського гуртожитку поставили перед фактом нових тарифів на житло, що поширювалися чомусь навіть на липень. Якщо до цього кімната обходилася у 70—80 гривень, то тепер, приміром, сім'я Сенеджуків за кімнату площею 13 квадратних метрів мала сплачувати 191 гривню, а 15 «квадратів» для сім'ї Крамарів коштували 238 гривень. Приблизно стільки ж платять мешканці хорошої трикімнатної квартири в столиці. Тож обурення людей, як на мене, було цілком умотивованим. Станом на 7 листопада утворився борг у 18616,26 грн.

З неплатниками вирішили боротися радикально. Електрики, під керівництвом самого Миколи Лобаса, залишили 15 листопада (субота) гуртожиток без струму. Слід зазначити, що борги утворювалися тільки у тих, хто не працював на «Київсільмаші», адже «заводчанам» плату за кімнати вираховують із зарплатні. Минула субота, неділя — мешканці, серед яких є вагітні жінки та сім'ї з немовлятами, залишалися без світла. Вранці в понеділок ситуація почала, як то кажуть, «закипати». Обурені люди зібралися під заводськими ворітьми і почали вимагати зустрічі з паном Лобасом.

На місці побували знімальні групи кількох телеканалів, і о шістнадцятій годині світло нарешті ввімкнули. Проте натовп вирішив не розходитися й таки зустрітися з Миколою Лобасом. Знаючи, звідки виїде його автомобіль, накидали на дорогу гілок і більш як півсотні людей стали за цією барикадою. Коли повернуло на шосту вечора, жадана «Ауді» нарешті з'явилася. Як стверджують очевидці, на якусь мить пригальмувавши перед гілками, водій натиснув на газ... Злякані люди почали розбігатися, проте втекти встигли не всі. Найбільше не пощастило Тетяні Басун — жінка отримала тяжкі тілесні ушкодження. Лікарі хірургічного відділення Боярської районної лікарні поставили діагноз: «закрита черепно-мозкова травма, струс головного мозку, гематома лівої лобної ділянки». Автор цих рядків відвідав пані Тетяну й може засвідчити — з нею сталося неабищо — під очима жінки жахливі чорні півкола. За словами чергового лікаря Володимира

шукає грошей

їх дав для неї губернатор. А хто знайде тепер?

За роботу взялися з ентузіазмом. Аби пришвидшити справу, грицівчани завершили будівництво очисних споруд, розробили схеми каналізації всього селища. Щоб не було проблем із її водопостачанням, вирішили побудувати нову висотну башту і з'єднати всі свердловини селища. Навіть три кілометри шляху до новобудови встигли заасфальтувати. І все це тільки для того, щоб якнайшвидше здати в експлуатацію навчальний заклад. Якби й надалі все йшло такими темпами, то вже за три роки діти могли б сісти в ньому за парти. Але все завершилося лише тим, що звели стіни та перекрили другий поверх. Не вистачило трохи часу і багато грошей.

Основним замовником тоді виступало місцеве господарство села Шкарівка. Але сьогодні воно практично розпалось. І хоча до грицівської школи ходять діти з п'яти навколишніх сіл, проте в жодному не можуть і гривні виділити на її добудову. Районному бюджету теж не потягнути таку суму. Щоб завершити всі роботи, треба трохи більше двох мільйонів гривень. Ні в Шепетівці, ні в області таких грошей знайти не вдається.

— Уже десять років стіни новобудови мокнуть під дощем та снігом, — розповів нинішній директор школи Віктор Старий. — Ще трохи — почали б валитися. Ми пробували навіть просто серед людей збирати гроші. Давали, хто скільки міг. Але це виявилося справжнім мізером.

Кинулася шукати кошти і селищна рада. Але знайдених 45 тисяч гривень ледве вистачить для того, щоб купити деревину і зробити дах. А далі? Ще двісті тисяч пообіцяв народний депутат Сергій Буряк. Але й вони не вирішать проблему. Як тепер з'ясувалося, за стільки років від початку будівництва змінювався не один підрядник. У кого з них залишилась технічна документація, тепер невідомо. Отож, найпевніше, виділені кошти підуть на її поновлення. А будувати знову не буде за що.

— Завершити будівництво — це єдиний шанс у грицівчан мати школу за всі минулі 130 і майбутні роки, — переконаний Микола Власійчук. — Якщо не врятуємо те, що маємо, то й не матимемо тут її ніколи. Не знаю, в які вже двері стукати, просити і пояснювати, що без школи у селища не може бути майбутнього. Без допомоги Верховної Ради та Кабміну нам не обійтися!

Для області шкільні недобудови десяти—п'ятнадцятилітньої давності стали справжньою проблемою. Як повідомив начальник обласного управління освіти Володимир Войтенко, ще кілька років тому на Хмельниччині було понад вісімдесят таких недобудов. Тепер їх лишилася половина. І не тому, що об'єкти здали в експлуатацію. Це вдалося лише одиницям. Багато недобудов, де роботи зупинили на початковому етапі, просто анулювали. В переважній більшості це стосується саме сільських шкіл. А в деяких населених пунктах і потреба в них уже відпала. Школярі, для яких закладали нові фундаменти, вже встигли закінчити навчання і в старих приміщеннях.

Централізовано кошти на такі об'єкти практично не надходять. Сподіватися на те, що їх зможуть фінансово потягнути або місцеві господарства, або районні бюджети, теж не доводиться. І все ж навіть у такій ситуації грицівчани не здаються. Готові уклінно просити, як це робив їхній земляк століття тому, щоб школу таки добудували. Тоді держава в особі губернатора пішла назустріч подільському селу. Невже сьогодні в неї не вистачить сил зробити такий крок?

А поки що у Грицеві, як і сто тридцять років тому, першими до школи йдуть грубники. Ще з вечора вони розносять вугілля по класах. А задовго до світанку розпалюють вогонь у п'ятдесяти шести(!) шкільних грубках, щоб легше давалася наука малим грицівчанам.

Ірина КОЗАК.

— по людях

обернулося трагедією

Вітюка, це наслідок отриманих травм.

До і після інциденту Микола Лобас офіційно... лікується в Феофанії. Хоча робітники заводу свідчать — щодня бачать його на підприємстві. Почув і торішню історію з життя пана Лобаса, що сталася в Бориспільському районі. Начебто комбайн-чужинець почав збирати врожай зернових на, буцімто, полі нашого «героя». Той, не довго думаючи... обстріляв кляту машинерію з рушниці. Злі язики подейкують, що тоді «мисливцю за комбайнами» уникнути відповідальності допомогло відвідування та одержання відповідних «рекомендацій» психотерапевта... Якщо так, то чому правоохоронці, котрі бачили, що ситуація в Чабанах почала «закипати» ще зранку, не взяли її під контроль і допустили до трагедії?

До речі, 22 листопада побачив світ черговий номер щотижневої «районки» «Новий день». Про подію в Чабанах — ані слова! Натомість газета активно проводить передплатну кампанію на наступний рік. Чого тільки вартий її девіз: «Чим живе рідний край — у «Новому дні» читай!» Пробачте, панове, але про трагедію в Чабанах знала навіть кондукторка маршрутки «Васильків—Київ», якою кореспонденти «ГУ» їхали на місце події. А засновниками «Нового дня» є «Києво-Святошинська районна державна адміністрація та Києво-Святошинська районна рада Київської області». Висновки, шановні читачі, робіть самі.

Хоча ні, опосередкована інформація щодо «Київсільмашу» в газеті таки є. Це оголошення... про реалізацію квартир у горезвісному гуртожитку! Виявляється, що з одного під'їзду «гуртожитківців» уже виселили й роблять там ремонт. Потім сюди начебто переселять тільки «заводчан», а інші два під'їзди перебудують під однокімнатні та двокімнатні квартири, які зможуть придбати всі бажаючі за ціною 1795 грн. за «квадрат» загальної площі. Тобто **десятки сімей, серед яких учителі, лікарі тощо, незабаром опиняться на вулиці. Скажімо, якщо житла позбудеться родина медиків Грабчуків — села Чабани та Гатне залишаться без педіатра. Адже платити 80 доларів за оренду однокімнатної квартири цим людям не по кишені. Проте такі сім'ї вже отримали бланки заяв, до яких залишається вписати прізвища й поставити підписи, що вони зобов'язуються до 15 квітня погасити борги та добровільно виселитися.**

Виходом із ситуації могло б стати передання гуртожитку на баланс селищної ради. Як стверджує її голова Василь Кухарук, обійнявши торік нинішню посаду, він намагався порушити це питання — проте було вже пізно. Зараз ситуацію вивчає комісія Києво-Святошинської райдержадміністрації.

До речі, директором «Київсільмашу» є не власник контрольного пакету акцій, а Степан Гриненко — якого мешканці гуртожитку обрали своїм представником у селищній раді. То чи не здається пану Степану, що його обов'язок — захист інтересів людей, які повірили директорові й доручили йому найдорожче — своє право бути представленими в органах місцевої влади? Чи задумано було інакше — ви проголосуйте, а ми потім вас машинами чавитимемо й на вулицю викидатимемо?

Дуже хочеться вірити, що уповноважені органи зможуть розібратися у складній ситуації. І впливовий статус Миколи Лобаса — показником якого може бути його розкішний кількаповерховий будинок у місцевому «царському селі» — об'єктивному слідству не заважатиме.

На знімках: Анатолій Єгоров **(у центрі)** ділиться враженнями про перебування в протараненому «Ауді» натовпі; гуртожиток, навколо якого розгорнулася запекла боротьба.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.
Фото Михайла ГОЛЯКА.

КОНКУРС: ПІДСУМКИ

«Навіщо Гаваї, якщо ми з тобою навіть удома «останні герої»

Ще торік газета «Голос України» закликала наших читачів спробувати себе у віршованому змаганні: надсилати римовані рядки сатиричного змісту на сільську тему. Найкращі тоді ми обіцяли друкувати, а найнайкращі дописи нагородити. Звісно, запроваджуючи конкурс, у газеті прогнозували — листів з доробками надійде чимало. Але реалії перевершили усі сподівання. Сотні листів з віршами. Чому у редакції, власне кажучи, зраділи: нас б'ють недолугими аграрними новозмінами, спущеними з високих кабінетів («Ідуть «реформи» на селі, де були ферми — пустирі», — свідчить Анатолій Риженко з Прилук Чернігівської області), а ми міцніємо. Останньому підтвердження — рядок з твору Ігоря Кравченка, який винесено у заголовок цього матеріалу.

Разом з вами, шановні читачі, зокрема з Петром Кравчуком з села Чухелі Волочиського району Хмельницької області, ми, сміючись, зустріли й пережили парламентські вибори-2002:

У парламент депутати,
Хто з вас чорт? Як мені взнати?
Зараз ви як мати й батько.
Після виборів, як дядько.
Тещею стаєте згодом
Й знущаєтесь з мого роду.

Тому й обирали депутатів майже як в історії Володимира Колоса з Товмача Шполянського району Черкаської області про кандидата, який

Привіз до свого округу щедрі подарунки:
Ковбасу і рибні шпроти вищого гатунку.
Не відмовились охочі від такої ласки —
Скуштувати рибні шпроти й свіжої ковбаски...
...Ковбасою смакували і вмололи шпроти,
Дружно всі голосували, та не «за», а «проти».

Разом співчували Іванові, герою твору Миколи Гирмана з села Хорішки Козельщинського району Полтавської області. Він розповів про «хворобу» оновлених агроформувань, де, зазвичай, забувають (а іноді й немає чим) розрахуватися з рядовими працівниками ланів і ферм за оренду їхніх паїв. Бува, сипонув керівник восени фуражу за встановленими ним самим астрономічними цінами, а то й...

Здав Іван свій пай в оренду «щасливої» днини,
Не одержав ще й копійки, навіть і зернини.
І задумався Іванко. Аж за серце тисне...
А чи що-небудь одержить? Рак як в річці свисне...

Ще більшої актуальності набули рядки Василя Гартмана з Чернігова про прагнення окремих високопосадовців, які аж зі штанів вистрибують, так їм хочеться стрімголов будь-що інтегрувати нас до СОТ. Хай навіть задля цього доведеться пожертвувати вітчизняним агровиробництвом.

В просуванні до «європ» і у нас створили ПОП,
Ще чи й будемо в Європі, та зате уже у... ПОПі.

Народний транспортний засіб, у який нас запрягли, — «кравчучку» — згадували «незлим тихим» одразу кілька наших дописувачів. Анатолій Рябоконь із села Вербки Павлоградського району Дніпропетровської області поінформував:

Вчителі і лікарі, хто один, хто в парі,
Зранку бродять з «кравчучками» в місті на базарі.
Взамін церкви нам будують — любо подивитись,
Та вже скоро в них не буде кому помолитись.
На будинку, де висіло: «Початкова школа»
Тепер висить «Сучкин-хенд» або «Кока-Кола».

Хоча чому «незлим тихим»? І на тому спасибі, бо без «кравчучки» перли б усе на собі. А так, свідчить Тетяна Іщенко (Жмеринський район, Вінницька область), — які не які, а все ж колеса:

Від «кравчучки» до «кучмачки» —
Краще, аніж повзти рачки...

Нашим можновладцям за той рівень життя, який дає нам можливість роз'їжджати на вищезгаданих механізмах, велика подяка. Як в цьому контексті не згадати ще одну добірку Анатолія Риженка, де він дає пояснення терміну «еліта», який в нашій країні набув і негативного змісту:

Запах вчують лиш помиїв —
Вивертають зразу шиї.
І найперші — до корита!...
Ось тому вони — еліта!

Як каже відомий політик: маємо те, що маємо...

Галина КВІТКА.

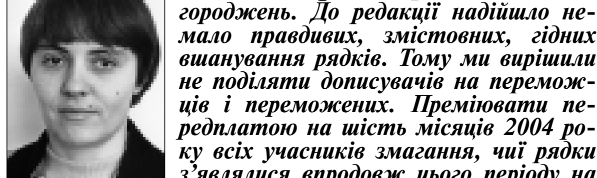

Тел./факс (044)4548576

Від автора. ***Тепер, власне, до нагороджень. До редакції надійшло немало правдивих, змістовних, гідних вшанування рядків. Тому ми вирішили не поділяти дописувачів на переможців і переможених. Преміювати передплатою на шість місяців 2004 року всіх учасників змагання, чиї рядки з'являлися впродовж цього періоду на шпальтах «Голосу України». Ми просимо наших конкурсантів до кінця листопада на адресу редакції (зазначивши на конверті: «Село: конкурс») надіслати заповнений абонемент на передплату «Голосу України». При цьому треба також вказати, у якому номері ваш твір було надруковано. Можливий варіант: Ви вже передплатили нашу газету. Тоді переадресуйте право отримувати «Голос» своїм родичам або знайомим — непоганий, погодьтеся, подарунок до Нового Року.***

І ще. На цьому конкурс не закінчується. Надсилайте нові куплети сатиричного змісту про життя-буття на селі. Найкращі обов'язково надрукуємо. ▼

ЛУГАНЩИНА

На «Фаготі» своя музика

ДОСВІД

Побачивши терикони, заїжджий на Донбас гість часто цікавиться: а чи можна цю породу використовувати удруге? Нинішній директор цегельного заводу «Фагот», що в Красному Лучі, Юрій Момотов свого часу зацікавився шахтними відходами. І десять років тому вирішив на шламі заробити гроші. Він першим на Луганщині створив прес і став виробляти цеглу з породи.

Перша момотовська цегла була зовсім нетиповою для такого виду продукції. Підприємства будівельної індустрії країни все ще працювали за старими радянськими технологіями, виробляючи цеглу, що, незважаючи на свою низьку якість, завжди була в дефіциті. І раптом краснолучський винахідник запропонував споживчому ринку зовсім новий матеріал — красивий, рівний, міцний, з якого хотілося зводити замки. Справа пішла, і замовлень не бракувало. Але за своєю структурою ця сировина неоднорідна, тому на довговічність продукції сподіватися не можна. Тоді як наповнювач Юрій Момотов випробував іншу сировину — черепашник. І одержав чудовий результат. До речі, черепашник у народі вважається оберегом.

Коли Ю. Момотов розробив нову технологію цегли, її потрібно було підвести під державний стандарт. Але в країні не було такого ГОСТу. Довелося спочатку самому створювати технічні умови для своєї цегли, а потім уже на основі цих документів розробляти і всеукраїнський стандарт.

Для момотовської цегли не страшна ніяка погода. Вона добре показала себе і на півдні, і на півночі. Коли на завод надійшло перше замовлення з Пермі і Новосибірська, цегла була випробувана на морозостійкість при 70 градусах і витримала іспит, перевершивши за нормативними вимогами усі показники майже вдвічі.

Особливість підприємства полягає в тім, що воно не тільки розробляє та удосконалює технологію своєї продукції, а й готує устаткування для виробництва. Одне слово, завод представляє і розроблювача, і виробника, і експлуатанта. Було б інакше — в технологічному ланцюжку виникало б безліч нюансів, що затримувало б технологічний процес. Усі деталі нових розробок оперативно доопрацьовують під час виробництва. «Фагот» часто радує своїх споживачів чимось новеньким.

Цех № 1 з виробництва цегли

Виробникам будматеріалів зазвичай доводиться згортати обсяги виробництва взимку, бо споживчий попит на продукцію різко падає. Але для «Фагота» зима — не час простою, а напружений момент модернізації виробництва, освоєння технологій. Цією зимою на заводі проходитиме уже 39-та реконструкція, незважаючи на те, що фірмі усього трохи більш як десять років. Але «канікули» на реконструкцію триватимуть лише один місяць. А потім — працювати, нарощувати обсяги. Сьогодні на заводі встановлено 28 пресів, але їх не вистачає. Попит на продукцію дуже високий: почався будівельний бум у Білорусі, вимагає цегли Якутія, зацікавилася нею і Монголія. Тому вирішено за зиму виробити цегли стільки, щоб задовольнити попит усіх нових і старих споживачів.

Юрій Леонідович зізнався, що одного разу, побувавши на Сіверськодонецькому цегельному заводі, який працював за іспанською технологією, був вражений тим, що за добу підприємство виробляло майже 15 тисяч штук цегли. Тоді ця цифра здавалася нереальною. Сьогодні «Фагот» випускає за добу 130 тисяч штук. І це не межа.

ЗАКОН У ДІЇ

В унісон з бізнесом і владою

Відповідно до закону України, торгово-промислові палати називають посередниками в діалозі між бізнесом і владою. Як це відбувається насправді, можна простежити на прикладі Луганської ТПП.

На Луганщині великий бізнес, подолавши кризовий період свого розвитку, уже досяг певної стабільності виробництва. Як вважають керівники області, наступний етап — стимулювання малого і середнього бізнесу. Свої зусилля в цьому напрямі зосередила і Луганська торгово-промислова палата. Вона — одна із трьох ТПП України, що беруть участь в українсько-англійському проекті з поліпшення умов для розвитку підприємницької діяльності і малого бізнесу.

Сьогодні в рамках цього проекту реалізується три напрями. Перший — освітній, його завдання — надання консультаційної допомоги, пов'язаної з захистом інтересів підприємців. Для цього в ТПП уже створено навчально-консультаційний центр. Другий напрям стосується питань сертифікації. За наявності системи якості, що відповідає міжнародним стандартам, буде встановлено контроль за якістю послуг, що їх ТПП надає підприємствам області. Сертифікована за міжнародним стандартом якості, палата стане більш конкурентноздатною порівняно з іншими, переважно іноземними, експертними організаціями, які працюють в Україні.

За третім напрямом, завдяки українсько-англійському проекту, Луганська ТПП підсилить свою представницьку функцію захисника загальних інтересів підприємців і посередника між владою і бізнесом.

За статистикою, частка малого бізнесу в економіці регіону поступово збільшується. Намічається зростання обсягу виробленої продукції і кількості послуг. Але найголовніше — стає більшою частка зайнятих на підприємствах малого і середнього бізнесу й у такий спосіб розв'язується проблема зайнятості.

На знімку: президент Луганської торгово-промислової палати Геннадій Болдир.

Під ногами — метан, перед

АДРЕСА ЛИХА

«Допоможіть нашим дітям одержати роботу!» — з такими словами замість привітання звернулася до нас жінка похилого віку, що її зустріли, коли в'їжджали до шахтарського містечка Вахрушевого. Трохи несподіване прохання одразу визначило ступінь складності тутешніх соціальних проблем.

Кажуть, що за ціну однокімнатної квартири в Києві можна скупити все житло у Вахрушевому. Трикімнатна квартира тут коштує в ліпшому разі 100 доларів. Люди залишають рідну землю, батьківські стіни і їдуть продавати свою працю чужій державі. Молодих чоловіків 30—40 років у Вахрушевому зустрінеш рідко. Колишні шахтарі ще кілька років тому виїхали на заробітки до Москви, до сусідньої Ростовської області, а дехто із шахтарів навіть працевлаштувався на кораблях далекого плавання. Вдома залишилися дружини з дітьми та старенькі батьки з онуками. Щопонеділка вони приходять на прийом до міського голови Василя Гуменюка і бідкаються: немає вугілля, протікає дах, не вистачає грошей, немає роботи. А дехто і на чоловіка поскаржиться: мовляв, гроші для родини передає, а додому не їде; дітей не виховує, господарством не займається, квартиру не ремонтує, а може, й уже іншу сім'ю завів? Поспівчуває їм міський голова, допоможе, чим може. Але всіх проблем міська влада не розв'яже.

Гірку спадщину залишило після себе планове закриття шахт, згідно з державною програмою реструктуризації вугільної галузі. Протягом трьох років із п'яти шахт у Вахрушевому закрили одразу чотири, викинувши на вулицю більш як п'ять тисяч гірників. Хоча, за словами міського голови Василя Гуменюка, запасів вугілля вистачило б для роботи підприємств ще не на один десяток років. І якого вугілля! Навіть самі назви шахт — «Алмазна», «Садово-Хрустальська» — свідчать про те, якої високої якості видобували тут паливо, що переважно йшло на експорт. Але вирішили, що шахти безперспективні.

— У нас під ногами більш як 2 мільярди кубометрів газу метану, — розповідає Василь Григорович. — На території міста пробурено понад два десятки свердловин для виходу метану з-під землі. Вода поступово заповнює кинуті вибої і витісняє газ. Цей процес дуже важко контролювати, тому не виключено, що в один момент підземні води можуть затопити і останнє вугільне підприємство, яке поки що працює. А це збільшить і без того складні проблеми міста.

У пошуках тепла

Після того, як закрили шахти, їхня комунальна сфера перейшла місцевій владі, і це за того, що коштів на її утримання і обслуговування виділено не було. У відповідності з розрахунками, для зм'якшення соціальної напруженості, створення робочих місць для гірників, які вивільнилися, необхідно 124 млн. грн., а фактично виділено лише 40 млн. грн. Переважно гроші використано для виплати заборгованості із зарплати та регресних позовів гірникам, котрі залишилися без роботи, забезпечення їх побутовим вугіллям і фактичної ліквідації підприємства. Більш як 80 млн. грн., призначених для розв'язання соціальних питань, Вахрушеве так і не додержало.

За Міністерством палива й енергетики сьогодні числиться 280 будинків. За законом про передачу державної власності в комунальну Вахрушевский міськвиконком має прийняти 120 тис. кв. м. колишнього шахтарського житла. Але коштів на його утримання не виділено, не передбачено гроші й на ремонт водоводів, систем енергопостачання, доріг. Шість котелень міста досі без вугілля. Будинки не опалюються, і як довго триватиме така ситуація, міський голова сказати не береться. Сподівається на обіцянку Міністра Мінпаливенерго. На прохання народного депутата

Без саморятувальників у шахту не спускаються

ВИРОБНИЦТВО

Коли 1948 року в Луганську відкрили механічні майстерні, завдання перед ними ставили дуже скромне — заряджати пінні вогнегасники для воєнізованих гірничорятувальних частин. Сьогодні Луганське відкрите акціонерне товариство «Горизонт» випускає повітряно-дихальну апаратуру, що дістала широке розповсюдження в багатьох галузях народного господарства і медицині.

Спектр дихальних апаратів, які випускає завод, дуже широкий: починаючи від малогабаритних саморятувальників для шахтарів і закінчуючи підводними апаратами. Правду кажучи, номенклатура гірничорятувальників. Це намет, який можна напнути прямо в шахті і створити в ньому потрібний мікроклімат, очистити повітря від отруйних газів.

Хоч як важко, та на заводі намагаються вистояти.

Слюсар-складальник п'ятого розряду Михайло Іщук перевіряє спорядження для пожежників

Оператор Тетяна Байракова на ділянці виготовлення балонів

продукції в радянські часи була значно ширша — до 40 видів. Сьогодні кількість найменувань зменшилася майже наполовину, але значимість і затребуваність апаратів «Горизонту» не пропали.

Утім, про деякі старі розробки директор заводу Володимир Пивоваров говорить з відвертим жалем. Наприклад, про бокс-базу Свого часу на підприємстві було організовано філію конструкторського бюро з повітряної техніки Донецького інституту гірничорятувальної справи і пожежної безпеки. На початку 90-х, коли ситуація в країні стала непевною й інститут потрапив у скрутне становище, керівники підприємства працевлаштували в себе усіх фахівців, що залишилися без роботи. Стратегія виявилася правильною. Стали помалу експериментувати й у підсумку одержали багато нових цікавих розробок, модернізували стару продукцію. Наприклад, якщо раніше дихальний апарат виготовляли окремо для хіміків, пожежних, підводників та ін., то потім задумалися: чи виправдано це? Пішли іншим шляхом і зробили повітряний апарат «Модуль», який можна, як конструктор, складати з певних вузлів і одержувати кому що потрібно — для пожежного чи хіміка.

Повітряно-дихальна і реанімаційна апаратура «Горизонту» набула широкого розповсюдження в багатьох галузях народного господарства. Вона використовується підрозділами МНС, під час проведення ремонтних і аварійно-рятувальних робіт на промислових підприємствах, суднах, у портах, на станціях швидкої допомоги, гірничорятувальниками, пожежними. На підприємстві створено хімічну, метрологічну й випробувальну лабораторію, що акредитована Держстандартом України на проведення випробувань дихальних апаратів і балонів малого й середнього обсягів, включаючи сертифікаційні.

Сьогодні «Горизонт» активно співпрацює з МНС, енергетиками, флотом. Основним замовником, як і раніше, залишаються підприємства вугільної галузі. Адже без саморятувальників гірники в шахту не спускаються.

очима — невідомість

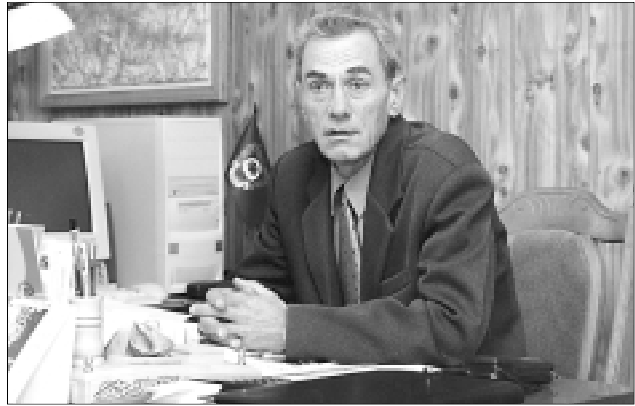
Міський голова Вахрушева Василь Гоменюк

України Людмили Кириченко Сергій Єрмілов відвідав Вахрушеве нинішньої осені й на власні очі побачив, у якому стані перебуває шахтарське місто. Обіцяв розібратися, допомогти.

— Без допомоги держави, — констатує Василь Гуменюк, — місцеве самоврядування таких шахтарських населених пунктів, як наш, поодинці ніколи не вирішить проблем, пов'язаних із наслідками реструктуризації вугільної галузі. Власні доходи в нас становлять лише 23 відсотки. Крім утримання соціальної сфери, дуже важливим питанням для нас є створення робочих місць для гірників. Для цього було заплановано виділити майже 30 млн. грн. А виділили — нуль. Наші землі дуже багаті на природні запаси. Цінного вапняку, наприклад, вистачить років на тридцять. На ньому працюють такі «монстри» металургійної промисловості, як «Азовсталь», Маріупольський комбінат. Свого часу йшлося про створення у Вахрушевому підприємства з виробництва вапняку. Але нині кажуть — немає грошей.

Коментар народного депутата України Людмили КИРИЧЕНКО:

— Дійсно, без втручання на державному рівні вирішити проблему таких міст, як Вахрушеве, неможливо. Бо це — наслідок непродуманої державної політики у вугільній промисловості. Закриття шахт призвело до фактичного вимирання цілих міст, автоматичного знищення всієї соціальної сфери. Згідно з державною програмою реструктуризації вугільної галузі після закриття шахт необхідно було спрямувати кошти на розвиток цих регіонів, створення нових робочих місць. Але заходи цієї програми виконувалися лише на 10 відсотків.

Однак нинішній уряд багато робить для поліпшення ситуації у шахтарських регіонах. Цього року фінансування вугільної промисловості зросло вдвічі, а в бюджеті на наступний рік на розвиток вугільної галузі закладається 5 млрд. грн. Для таких міст, як Вахрушеве, Красний Луч та інших так званих депресивних територій, дуже важливою є державна програма розвитку галузі. Бо якщо працюватиме вугільна галузь — матимуть майбутнє і такі міста. На сьогодні вугільне об'єднання «Донбас-Антрацит» отримало фінансування вдвічі більше, ніж було заплановано. Ці кошти спрямовуються на відкриття нових лав, створення нових робочих місць, що означає нове життя для регіонів.

За минулих урядів виникла ідея, що вугілля дешевше купувати у Росії чи Польщі, ніж видобувати своє. Сьогодні нарешті прийшло усвідомлення того, що вугілля в Україні — єдиний власний енергоносій. І кроки уряду Віктора Януковича, закладені в програмі розвитку вугільної галузі, проекті держбюджету-2004 додають надії, що такі міста, як Вахрушеве, піднімуться з руїн.

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Довіра не має дрібниць

Протестні настрої в цьому виборчому окрузі серед тутешніх мешканців ще міцні — соціально-економічна ситуація в регіоні вельми складна, а рівень життя ще занадто далекий від європейського. Тому Миколі Гапочці, як став народним депутатом, довелося працювати в окрузі вдвічі більше: як-то кажуть, за себе і за того хлопця. Адже на вибори він йшов як представник влади — з посади заступника голови обласної держадміністрації, а в парламенті нині очолює депутатську групу «Народний вибір», що належить до парламентської більшості.

Під час передвиборної кампанії в 113-му виборчому окрузі в 2002 році Микола Гапочка уклав з виборцями низку соціальних договорів, до яких увійшло 59 життєво важливих питань. У більшості випадків бюджетне фінансування для вирішення цих проблем або взагалі відсутнє, або недостатнє. Тому найважливішим завданням депутата стало залучення позабюджетних коштів. Нині на реалізацію соціальних договорів командою депутатів усіх рівнів, органами влади і місцевого самоврядування виборчого округа залучено більш як 37 млн. грн.

Завдяки цим коштам стало можливим завершення будівництва Біловодської районної лікарні, будівництво відводного водогону до водопровідної вежі і відбудова водонапірної вежі в селищі Мелове, реконструкція Валуйської середньої школи в Станично-Луганському районі та завершення будівництва Писаревської школи у Новопсковському районі, виділення труб для підвідного газопроводу в селі Євсуг Біловодського району, газифікація залізничного вузла Кондрашевська—Нова тощо.

В окрузі М. Гапочки здійснюється низка інших соціально значущих проектів: «Газифікація», «Опалення», підтримка сільських бібліотек, місцевих закладів культури, ветеранів, молоді, дітей, спортсменів тощо.

З початку депутатської діяльності М. Гапочка провів у окрузі 27 зустрічей з виборцями, в яких взяли участь більш як п'ять тисяч осіб. Під час особистих прийомів народним депутатом було прийнято 440 осіб, розглянуто 873 письмових звернення, більшість з яких було вирішено позитивно. Народний депутат України — частий гість і на сесіях органів місцевого самоврядування — обласної, районних, місцевих і сільських рад.

За клопотанням депутата за рахунок залучених спонсорських коштів було придбано машини «швидкої допомоги» для Меловського, Слов'яносербського, Марківського, Станично-Луганського районів і міста Щастя. І це не єдиний приклад конкретної допомоги місцевим медичним закладам.

Біловодська середня школа № 2, враховуючи клопотання групи депутатів, зокрема й М. Гапочки, отримала комп'ютерний клас із 11 комп'ютерів. Ще 19 комп'ютерів від народного депутата України надійшло в декілька шкіл, районні управління соцзахисту, Новопсковський Будинок дитячої творчості, Меловську редакцію районної газети, Біловодську районну друкарню.

...Керівництво Меловської середньої школи № 2, зустрівши парламентських журналістів, одразу ж звернулося до нас із проханням: пишіть у своїх статтях, що народні депутати повинні мати округи, а не обиратися лише за партійними списками. Бо найбільшій у районі школі, де навчаються 410 дітей, є за що дякувати «своєму депутату»: з цього року, завдяки допомозі Миколи Гапочки, діти вже не мерзнутимуть взимку в класах, що не опалюються. Раніше взимку, щоб у класах було хоч трохи тепліше, всіх учнів переводили на сонячний бік. Але температура в приміщеннях все одно не підіймалася вище +10 градусів. Віднині в школі є власна автономна міні-котельня. А представники шкільного шахового клубу «Ерудит», які вже не раз перемагали на міжнародних змаганнях, нині можуть почуватися справжніми спортсменами: депутат подарував дітям шахові годинники і дошки. Здавалося б, дрібниця, але довіра людей потребує уваги навіть у дрібницях.

На знімку: учнів Меловської середньої загальноосвітньої школи № 2 вже не лякає зима.

Як звичайний ринок став невтомним трудівником,

або Про те, як колись великий колгоспний базар нині перетворився на потужний осередок приватного підприємництва і цивілізованої торгівлі, а заодно і на барометр благополуччя тутешнього люду

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Ціле століття зусиллями багатьох поколінь «озерне» болото у Катеринославі-Дніпропетровську поволі перетворювалося на Центральний ринок «Озерка». Який уже давно значить для міста навіть більше, ніж легендарний Привоз для Одеси чи неповторна Бессарабка для Києва. Сьогодні він по праву вважається надсучасним і винятковим торгово-сервісним центром європейського типу. Перефразовуючи тих самих одеситів, можна сказати, що Дніпропетровськ такого ще не бачив, а Україна побачить, як тільки запозичить його досвід.

Роль особистості в базарній справі

Але так було не завжди. Сто років існувала Озерка, ніяк не виборсуючись зі своєї багнюки. Та ось її очолив новий директор — Григорій Єфименко. Озерка до Єфименка і Озерка за нього — дві, як кажуть не лише на Привозі в Одесі, великі різниці. На Озерці в Дніпропетровську говорять, що це як небо проти землі.

Коли 17 років тому Григорія Єфименка призначили директором Озерки, він першим ділом взув кирзові чоботи, для жінок дістав гумові і разом з усіма заходився лопатами чистити Озерку від багна. А потім на додаток до 16 старих водозливних мереж будувати відразу аж 120 нових; у кілька разів розширяти каналізаційну систему і майже дев'ять гектарів — це з прилеглими територіями — замощувати бруком та асфальтом. Того й того знадобилося мало не по п'ять тисяч тонн.

Хоч це і не головне. Головне, що, крім багна в прямому розумінні, Григорію Єфименку випало чистити Озерку і від багна у переносному значенні. Отого, без якого приватній торгівлі, де на кожному кроці дурять і кожен за будь-яку ціну набиває лише власні кишені та гаманці, наче ніяк не обійтися. Це ж бо не шмат багна на черевиках, який відлетить геть, досить лише добряче тупнути чи махнути ногою. Це, навпаки, як одвічний і неминучий доважок до ремесла торгаша-«спекулянта»: як не силкуйся малювати себе святим — не вийде.

І Єфименка сприймали тут як інородного та випадкового. А він і не намагався здаватися кращим — залишався таким, яким був. Народившись в останній довоєнний рік у віддаленому полтавському селі, Григорій Андрійович виховувався багатодітною солдатською вдовою. Часом сім'я мала лише ті копійки, які малий Гриць приносив за продані аж у Пирятині на базарі крашанки.

Отож спершу спромігся здобути лише середню медичну освіту. Вищу юридичну, про яку мріяв з дитинства, здобував уже заочно. А працювати весь вік довелося на дуже людяній і благородній роботі. Як призначили 25-літнього Григорія директором будинку-інтернату для престарілих та немічних, так він і працював, очолюючи подібні будинки почергово в Адамівці, Афанасівці і Придніпровську. Тільки останнім часом був обраний головою міської ради Підгородного. Ось із таким багажем врешті-решт і потрапив на посаду директора Центрального ринку «Озерка», який сьогодні увійшов до числа трьох найбільших і найкращих в Україні. Це за загальноприйнятими і офіційними мірками. А за народними — в число найбільш прийнятних і бажаних для людей.

Можливості для реалізації своїх благородних задумів у Григорія Андрійовича зросли, коли він став у Дніпропетровську ще й депутатом міської ради. Як заступник голови депутатської комісії з питань торгівлі, підприємництва і забезпечення прав споживачів, він сприяє становленню підприємництва, впливає на непрості нині стосунки малого (дрібного, як він каже) та середнього бізнесу. Саме статус депутата допомагає йому перетворювати «Озерку» на цивілізований ринок зі справді «європейським обличчям». Але тепер — про все по порядку.

Директор КП «Центральний ринок» Г. А. Єфименко.

Значення Озерки в становленні малого та середнього бізнесу

— У такому місті, як Дніпропетровськ, спад традиційного виробництва, зупинка цілих металургійних, машинобудівних та інших заводів, будівельних трестів і т. д. — це сотні і тисячі безробітних, яких доля безжально кинула саме в комерцію, — каже Григорій Єфименко. — Але якщо всюди ринки-базари стали для потерпілого народу засобами виживання, Озерка якщо й виконувала таку роль, то лише тимчасово. Сьогодні вона для багатьох — оплот і сенс усього їхнього життя...

Сьогодні на Озерці майже дев'ять з половиною тисяч торгових місць. Якщо вже говорити про робочі місця, то наведену цифру треба помножити мінімум на три. Відтак практично 30 тисяч городян Центральний ринок забезпечив засобами для існування.

Може, ви заперечите, мовляв, нічого доброго — працювати реалізатором учорашньому вчителю, інженеру або й металургу? Згоден. Непростий це процес — переміщення великої кількості зайнятих на виробництві у сферу обслуговування та сервісу. Непростий, однак неминучий. Інша річ, що для людей перехід до приватного підприємництва здебільшого не встелений у нас трояндами. Так от, у Дніпропетровську саме «базарну» в минулому Озерку вважають сьогодні колискою і альма-матір'ю виникнення й становлення тут малого та середнього бізнесу. Жоден інший ринок обласного центру — а їх тут уже понад п'ятдесят — не зміг розгорнути такої роботи зі створення осередку цивілізованої торгівлі, як це розгорнула Озерка. Підприємців ще з горем пополам реєструють, а далі хоч трава не рости. На Озерці не так. На Озерці все прозоро і карти в руки та в поміч підприємливим початківцям: сплачуй єдиний податок, і більше жодних проблем. Згуртовуй навколо себе маленький колектив, працюй на себе і на цей колектив, аби в кінці кожного місяця множити обігові кошти, закуповувати, замовляти чи й виробляти нову продукцію і нові товари. Близько чотирьох тисяч ось таких підприємців «приросло» нині на Озерці. У тому числі й тих, що працюють за фіксованими патентами.

А стала Озерка першопрохідцем не випадково. Тому стала, що вона тепер — колективне підприємство «Центральний ринок», яке вже восьмий рік діє в статусі самостійного суб'єкта господарювання. Для цього їй довелося майже силоміць вийти з-під опіки облспоживспілки, до відання якої колись, ще в радянські часи, необачно були передані усі так звані колгоспні ринки. Хоч, може тоді це й виправдовувало себе. Тільки не тепер.

Озерка нині для постачальників продуктів та товарів працює цілодобово. У будь-який час дня і ночі зустрінуть, допоможуть розвантажитися, відразу «атестувати» привезене у ветсанлабораторії, поселять у готелі. Постійних клієнтів та пільговиків, до речі, ще й безплатно. Інакше, з якої, скажіть на милість, речі з 12 областей України привабив дніпропетровський «Центральний ринок» фермерів та інших товаровиробників? За добу тут продають 380—400 тонн продукції: 180 тонн овочів та фруктів, 15 тонн м'яса і м'ясопродуктів, 5 тонн риби і 3 тонни олії, 6 тонн молока і молокопродуктів, 160 тонн різноманітних круп, борошна і макаронних виробів та інших сільгосппродуктів.

А це означає, що й конкуренція тут така, якої ще треба пошукати. Відповідно й ціни не скажені. Що теж вигідно не лише споживачам, а й підприємцям та виробникам. Бо є гарантія, що завжди спродаєшся. У вихідні на Озерці скупляються 300—350 тисяч городян, а загалом більш як 200 тисяч щодня. А покупець нині не йде туди, куди поведе. Покупець тепер у Дніпропетровську має неабиякий вибір. Відтак він також не випадково вибирає Озерку. То це до свого той випадок, коли і виробничник та продавець не позбавлені вигоди, і покупці задоволені.

КП «Центральний ринок» як дзеркало економічного відродження

Озерку нині фотографують тільки з висоти пташиного польоту. Бо так вона вражає, що аж дух перехоплює своїм видовищем: величезне і гарне, навіть мальовниче містечко. Своєрідний супермаркет, що невгамовно вирує, живе, змінюється, працює і радує людей. Тут 835 сучасних торгово-сервісних павільйонів. А це наче маленькі магазинчики, куди підведено і воду, і електроенергію, і тепло, і все інше, потрібне для зручностей. Традиційні, звичні для ринку продуктові ряди нині затишні та облаштовані. Не під відкритим небом вони, а захищені і від палючого сонця, і від дощу, снігу та вітру, навіть від протягів. Від чого завгодно, зрештою, що заважало б торгівлі та псувало б настрій і здоров'я.

Центральний ринок у Дніпропетровську як барометр ситуації — і економічної, і соціальної, котра складається загалом в регіоні. І якщо це справді нове явище у вітчизняній практиці, то як авторство, так і лідерство належить таки Озерці. А ще Озерка сьогодні — це щороку 8 мільйонів гривень податків до місцевих бюджетів, 6 мільйонів гривень обов'язкових платежів до державного бюджету і 5 мільйонів ринкових зборів.

— За останні сім років ми на розвиток свого ринку спрямували понад 20 мільйонів гривень власних коштів, — розповідає Григорій Єфименко. — Незабаром завершимо ще один торгово-сервісний комплекс, який раніше розрізнені дотичні території з'єднає в одне ціле. Досконалість нинішньої інфрастуктури Озерки уже не поступається європейським стандартам.

Спрямовуючи чималі кошти на реконструкцію та оновлення, будуючи торгово-сервісні комплекси, тут нарощують товарообіг, що справді служить здешевленню продуктів і краму та покращенню їх якості, а прибуток досягається не за рахунок підвищення цін.

Досить промовиста така цифра: 51 відсоток загальної суми ринкових зборів у Дніпропетровську припадає на Озерку. Центральний ринок забезпечує 80 відсотків торгово-сервісного продажу промислових товарів від загального обсягу. Це свідчить про те, що Указ Президента «Про заходи щодо вдосконалення функціонування ринків з продажу продовольчих та непродовольчих товарів» дав правильний орієнтир. Ринки стали повноцінними суб'єктами господарювання. І перед ними відкрилися нові перспективи економічного відродження.

Хоча заспокоюватися рано. Коли Григорій Єфименко твердить, що в Україні неодмінно має з'явитися закон про ринки та їхню діяльність, він знає, чого домагається. Дрібних підприємців, котрі косяком прийшли у приватну торгівлю, давно слід вважати самовідданими трудівниками. Людьми, які, даруйте, власним горбом собі й іншим забезпечують достатки. Та якщо Єфименко все робить для того, щоб вивести цих підприємців-трударів із сумнозвісної «тіні», щоб вони чесно й прозоро, не боячись за власний спокій, працювали, то обставини, навпаки, уперто повертають їх знову в «тінь».

Річ іде, власне, про те, що коли ми воліємо мати у своєму суспільстві малий та середній бізнес, усвідомлюємо, що без нього й великому просто не обійтися, оскільки без працюючого середнього класу з гідними статками й ми будемо врешті-решт приречений, ні в я кому разі не можна сьогодні душити масове дрібне підприємництво. Це все одно, що рубати сучок, на якому намагаємося всидіти. Хіба не ясно? І скільки будемо ще творити подібних дурниць?

Та придивіться, що ж відбувається у Дніпропетровську на Озерці! Григорій Андрійович не сумнівається: особливість його ринку-супермаркету полягає в тому, що бал правлять тут та почувають себе господарями саме тисячі дрібних підприємців. КП «Центральний ринок» зуміло створити для них такі умови, коли кожен має змогу творити й дерзати і на рівних боротися за покупця. Монополії і не пахне. А керівництво Озерки як диригент стоїть на сторожі і споживача. Постійно чергують бригади, які миттю відгукуються на будь-які скарги, зауваження і пропозиції. Або пригадайте лишень початок і середину минулого літа з їх незбагненними і нелогічними стрибками цін на найнеобхіднішу продовольчу продукцію. Центральний ринок у Дніпропетровську, не чекаючи зусиль владних структур та органів місцевого самоврядування, в лічені дні загасив безчинства з цінами. Наперекір вольниці тих, хто спішив, аж перечіпався, нажитися, Озерка привела в дію механізми суто ринкової економіки.

— Ми розцінили ситуацію як надзвичайну, а проаналізувавши обсяги цукру, круп, борошна, дійшли висновку, що зависокі ціни на них справді безпідставні. Що навмисне роблять покупцям великі очі від надуманого страху, — пригадує Григорій Єфименко. — Одначе доклали зусиль, щоб і явно штучний дефіцит на продукти харчування був негайно перекритий новими надходженнями передусім із сусідніх регіонів. Результат? День-два вагань, вичікувань та застою зі збутом, і ціни, як миленькі, повернулися до звичних позначок.

Підраховано: на Центральному ринку в Дніпропетровську щодня здійснюється майже мільйон покупок. А це мільйон взаємних усмішок та порозумінь, коли люди зустрічаються, домовляються і залишаються в доброму настрої на весь день. А добрий настрій — це здоров'я, благополуччя і краса кожного з нас. Здоров'я ж та благополуччя кожного — видужання та благополуччя всієї України. До яких, отже, причетна, і дуже, і Дніпропетровська «Озерка».

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.
Фото Юрія БОЛОВІНА.

Дніпропетровська «Озерка» у всій красі.

З правами і без прав

Міністерство внутрішніх справ України повернуло право інспекторам ДАІ забирати посвідчення водія. Нагадаємо, це право працівники ДАІ втратили ще у 2001 році внаслідок внесення відповідних змін до Кодексу законів України про адміністративні правопорушення (КпАП). Як же вдалося повернути втрачене? Спочатку була спроба «протягнути» через Верховну Раду закон, який повертав би це право працівникам ДАІ. А коли парламент відхилив законопроект, вчинили до геніальності просто: видали власний наказ. Ситуацію МВС пояснює так. Внесені два роки тому зміни до КпАП значною мірою послабили ефективність діяльності органів внутрішніх справ з виконання функцій, спрямованих на забезпечення безпеки дорожнього руху, що призвело до різкого збільшення аварійності та випадків порушення водіями правил дорожнього руху (детальніше про аргументи МВС можна прочитати в «Голосі України» за 21 листопада). Але чомусь здається, що реальні причини видання наказу полягають не у збільшенні аварійності та затягуванні розгляду справ у судах, а в іншому. Повернення права карати і милувати дає ширші можливості, аніж сприяти, створювати та вживати заходів щодо забезпечення безпеки руху. Певно, недарма в народі живуть анекдоти про спритних та нечистих на руку «даішників».

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Формально МВС знайшло підставу для видання відповідного наказу: ст. 15 Закону України «Про дорожній рух» надає право «за наявності підстав для позбавлення водія права на керування транспортним засобом або накладення стягнення у вигляді штрафу посадовим особам Державтоінспекції не повертати посвідчення до прийняття рішення про позбавлення права або сплати визначеного штрафу». Зверніть увагу, що використано слова «не повертати» посвідчення, а не «позбавляти права» керування транспортним засобом. За цією грою слів — фактичне позбавлення права, яке здійснюється на дорозі. Так і хочеться сказати: «На великій дорозі». До видання наказу МВС механізм реалізації цього положення закону був відсутній, а тому після зміни КпАП в 2001 році такі «неповернення» водійських посвідчень не здійснювалися. Однак тільки-но змінилося керівництво ДАІ та МВС, як прийняли наказ, що повернув стару зручну для ДАІ систему.

А тепер спробуймо розібратися, чи всі працівники ДАІ мають право «затримувати» (не повертати) посвідчення водія. Закон «Про дорожній рух» і сам наказ МВС визначає, що таке право мають лише посадові особи Державтоінспекції МВС України. Отже, лише посадові особи ДАІ мають право зазначати факт «затримки» посвідчення водія і видачі тимчасового дозволу на керування транспортом у протоколі про адміністративне правопорушення. Тоді постає запитання: чому працівник ДАІ, який несе службу на дорозі, «затримує» посвідчення водія? Невже всі працівники ДАІ є посадовими особами? Адже за чинним законодавством посадовими особами є особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників влади, а також посідають постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форм власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків. Жодних організаційно-розпорядчих функцій, тим паче адміністративно-господарських обов'язків, «шляхові» інспектори ДАІ не виконують. Мало того, вилучення водійського посвідчення у водія з метою позбавлення його права керування транспортом відповідно до ст. 317 КпАП здійснюється лише посадовими особами органів внутрішніх справ (як правило, керівником чи його заступником) і тільки на підставі відповідної постанови суду. Не менш цікавим є й те, що тимчасовий дозвіл на керування транспортом (у разі «затримки» посвідчення водія) видається тільки до прийняття рішення про позбавлення права керування або сплати штрафу, але на термін не більше двох місяців. За таких обмежень у часі за певних умов водій може бути незаконно позбавлений права керування транспортом. Наприклад, коли водій не сплатив штраф протягом двох місяців або коли суд протягом оцих двох місяців не виніс постанову про позбавлення водія права керування.

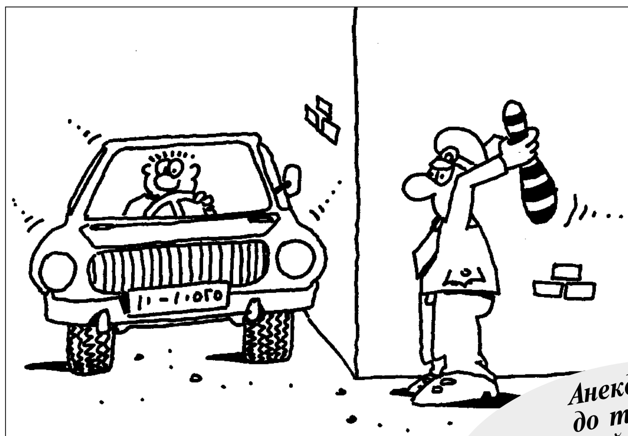
Мал. Віктора ПОПОВА.

Відомий аргумент ДАІ «не порушуй — не заберуть» навряд чи можна назвати об'єктивним. Хто-небудь пробував нашими дорогами проїхати, хоча б раз не порушивши правила? Іноді самі ж таки працівники ДАІ створюють умови для виникнення ДТП. Згадаємо хоча б забезпечення проїзду високих посадовців. Хто-небудь бачив, щоб інспектор ДАІ зупинив автомобіль з ексклюзивними номерами з тризубом чи із завбачливо виконаними у синьому кольорі, які є своєрідною «охоронною грамотою», за порушення ПДР, не кажучи вже про «затримку» посвідчення водіїв цих авто? Те саме стосується і громадських помічників ДАІ, яких інспектори не карають за порушення знову ж, як своїх. Навряд повернення до практики видачі цих посвідчень сприяє поліпшенню безпеки руху. А тому повернення інспекторам права вилучати посвідчення знову ставить водіїв у пряму залежність від настрою «даішника». Складається враження, що, видаючи наказ, МВС хоче повернути ДАІ статус єдиного хазяїна дороги, який сильно захитався після 2001 року. На кшталт «щоб усі боялися».

Наостанок хотілося б нагадати, що ніколи посилення репресивних заходів не сприяло зміцненню довіри, якої так жадає ДАІ від наших водіїв. Щоб справді дбати про водіїв та безпеку дорожнього руху, треба потурбуватися про організацію безпеки дорожнього руху, про рівноправність всіх водіїв на дорогах, а не ділити їх на касти. Ось тоді справді поменшає аварій та порушень правил дорожнього руху, підвищиться дисципліна водіїв. Завдяки певній недосконалості законодавства органи внутрішніх справ знайшли можливість вирішити питання на власну користь, однак не думаємо, що це робить честь міністерству.

Анастас ЧОРНИЙ.

Анекдот до теми

«Час уже й гроші заробляти», — сказав Гаррі Поттер і пофарбував свою паличку в чорні та білі смуги.

АКТУАЛЬНО

Легалізація апостилем

10 січня 2002 року Верховною Радою України прийнято Закон № 2933-III, відповідно до якого Україна приєдналася до Конвенції 1961 року, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (далі — Конвенція).

Слід зазначити, що прийняття вищезазначеного закону не передбачає автоматичного застосування положень Конвенції на території України.

Статтею 12 Конвенції передбачено термін у шість місяців після здачі на зберігання Міністерству закордонних справ Королівства Нідерланди документа про приєднання будь-якою державою, протягом якого інші держави — учасниці Конвенції можуть висловити заперечення проти такого приєднання. Через 60 днів після завершення цього терміну Конвенція набирає чинності для держави, що приєднується, і застосовується лише у відносинах з тими, хто не висловив заперечень проти її приєднання. Стосовно держав, які висловили заперечення, то на їх території не прийматимуться документи, завірені апостилем у державі, що приєднується, а продовжує застосовуватися вимога дотримання процедури консульської легалізації.

23 квітня 2003 року документи про приєднання України до Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, було передано Міністерству закордонних справ Королівства Нідерланди, яке є депозитарієм згаданої Конвенції.

Таким чином, для України відлік згаданого шестимісячного періоду розпочався 23 квітня та закінчився 23 жовтня 2003 року. Конвенція набере чинності для України 22 грудня 2003 року і буде застосовуватися у відносинах з державами, що не висловили заперечень проти приєднання України до Конвенції.

Починаючи з 22 грудня 2003 року документи, які мають бути представлені на території однієї з договірних держав, що містяться у Переліку в додатку, звільняються від консульської легалізації як формальної процедури, що вимагала обов'язкового посвідчення документів компетентними органами України з подальшим засвідченням у консульській установі держави, на території якої документ має бути представлений.

Єдина формальна вимога, що матиме місце при застосуванні Конвенції, — це проставлення апостиля компетентним органом України для представлення на території держав—учасниць Конвенції. У свою чергу, офіційні документи таких держав, що представляються на території України, мають бути засвідчені апостилем, що проставляє компетентний орган відповідної держави.

Апостиль — це спеціальний штамп, який проставляється на офіційних документах, що надходять від держав—учасниць Конвенції. Він засвідчує справжність підпису особи під документом і автентичність відбитку печатки або штампа, яким скріплено відповідний документ.

Відповідно до вимоги статті 6 Конвенції Постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року № 61 повноваження на проставлення апостиля на документах, виданих на території України, надано:

— Міністерству освіти і науки — на офіційних документах, виданих навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями, що стосуються сфери освіти і науки;

— Міністерству юстиції — на документах, що видаються органами юстиції та судами, а також на документах, що оформляються нотаріусами України;

— Міністерству закордонних справ — на всіх інших видах документів.

Відповідно до вимог згаданої постанови Кабінету Міністрів України сьогодні Міністерством закордонних справ спільно з Міністерством освіти і науки та Міністерством юстиції проводиться робота, спрямована на підготовку Правил проставлення апостиля на офіційних документах, призначених для використання на території України, а також розміру та порядку оплати послуг з проставлення апостиля.

Слід зауважити, що деякі міжнародні договори України відміняють потребу будь-якого додаткового засвідчення документів, що представляються в установи держав—учасниць такого договору, у зв'язку з розглядом цивільних та кримінальних справ.

Відповідно до частини другої статті 3 Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, дотримання формальної процедури не може вимагатися державами—учасницями Конвенції, якщо є угоди між двома або декількома державами, які відміняють або спрощують цю формальну процедуру чи звільняють сам документ від легалізації.

З огляду на зазначене, навіть з набранням чинності Конвенції для України проставлення апостиля не може вимагатися державами у відповідних випадках, передбачених міжнародними договорами України.

Катерина ШЕВЧЕНКО,
начальник управління міжнародної правової допомоги Департаменту міжнародного співробітництва Міністерства юстиції України.

ЗАЙНЯТІСТЬ

Якщо інвалід хоче працювати

Севастопольський центр зайнятості в тісній співпраці з відділенням фонду соціального захисту інвалідів постійно займається проблемами людей з обмеженими можливостями. З початку року його послугами скористалося майже 300 інвалідів. Як таких, хто шукає роботу, зареєстровано 125 осіб. За направленням центру влаштувалися на роботу 30 інвалідів. На жаль, усім людям, котрі мають фізичні вади, надати роботу не завжди вдається — найчастіше інваліди самі відмовляються від неї через низьку зарплату.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Уроки для підприємців

Освітній центр підтримки підприємництва створено у Вінниці. На постійно діючих курсах-тренінгах та семінарах представників малого та середнього бізнесу навчатимуть тонкощам ведення власної справи, бухгалтерського обліку, фінансової аналітики, бізнес-планування та комп'ютерної грамоти.

З початку року кількість діючих малих підприємств у області зросла на 11,5 відсотка. Серед новостворених суб'єктів підприємницької діяльності переважають фізичні особи (їх стало більше на 28 відсотків, тоді як юридичних осіб побільшало лише на 4 відсотки). З метою їх підтримки і створено новий центр. За словами його керівника Аліма Рибачука, на розвиток малого бізнесу позитивно вплинула спрощена система оподаткування.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця

«Верблянський синдром» —

Діти села Вербляни, яких вразила «невідома хвороба», вже ходять до школи. Фахівці системи охорони здоров'я констатували, що клінічна картина захворювання у більшості «дає підстави вважати, що у дітей гостра респіраторна інфекція — паракашлюк». Яворівський полігон, як засвідчують зроблені військовими відповідні обстеження і перевірки, не завинив перед місцевим населенням.

Однак батьки верблянських дітей уперто не хочуть вірити в «хепі-енд». Що більше чують позитивної інформації від лікарів і військових, то більше мають запитань до них. У Верблянах провели сходку села, на якій вирішено відкрити рахунок і збирати кошти для незалежного медичного обстеження дітей. Цьому рішенню передувала стихійна протестна акція: верблянці знову заблокували на п'ять годин рух транспорту на центральній дорозі від Рава-Руської митниці.

Чому приповзли гадюки?

Терпеливі селяни змирилися і зрослися з полігоном. Вони випасають тут корів (легітимно чи ні — то вже друге питання), збирають гриби. Якої ж якості молоко і гриби? А хто їх перевіряв?!

Два роки тому прогулянки полігоном обернулися страшною трагедією: п'ятеро верблянських хлопців знайшли тут снаряд і кинули його на Івана Купала у вогонь. Вибух відібрав їхні життя. Чи завинили військові? Офіційно — ні. Зрештою, полігон — не місце для прогулянок і збирання «трофеїв». Але відтоді кожен вибух на полігоні особливо ранить серця місцевих жителів, бо спрацьовує детонатор пам'яті. Так було і цього разу, під час італійських навчань.

Офіційно їх називали «спільними» українсько-італійськими, однак арифметика наводить на роздуми: італійців було понад тисячу, українців — сто. Відтак місцеве населення, зробивши «розвідку» й нехитрі підрахунки, дійшло висновку: це були не НАТОвські навчання із взаємним контролем сторін. Просто італійці взяли полігон в оренду.

Відтак, коли наприкінці навчання пролунав потужний вибух і над полігоном сонячної днини здійнявся «гриб», який було видно здалеку, селом покотилися найрізноманітніші чутки. Місцеве «інформбюро» не залишило поза увагою й те, що вода у річці побіліла, а на сільські обійстя приповзла сила-силенна гадюк і вужів. Усе це — не просто так. А коли діти масово почали кашляти, тривога досягла піку. Тим паче, що кашель той був якийсь дивний...

— Спочатку я подумала, що діти зумисне передражнюються, хочуть зірвати урок, — розповідає вчителька Марія Рій. — Хором почали кашляти, а я ніяких ознак застуди не бачу.

Подальші події розвивалися дуже швидко завдяки оперативній мобілізації зусиль депутатів і виконавчої влади.

Депутат Яворівської районної ради Віталій Домашовець подзвонив на мобільний телефон депутата обласної ради Василя Пазиняка, лікаря за фахом, і повідомив про спалах «невідомого захворювання». Дзвінок пролунав якраз під час засідання сесії обласної ради, на котрій Василь Пазиняк вперше висловив гіпотезу про ймовірну дію хімічних чинників, що спричинило алергізацію.

Робоча гіпотеза з вуст депутата разом із повідомленнями фельдшера і директора школи про масове захворювання дітей спонукали владу діяти швидко. Одразу було створено спеціальну комісію на чолі з першим заступником голови облдержадміністрації Леонідом Мельником. Відтак про НС невідкладного масштабу повідомили Володимира Яворівського. Саме за його запитом було утворено комісію Міністерства охорони здоров'я, яка виїхала на місце події.

Такі «гриби» просто так не ростуть

Мешканці села і депутати зробили «вилазку» на полігон і побачили там на місці вибуху вирву: завглибшки 4 метри, завширшки — 8. Такі вирви, замислились вони, просто так не утворюються.

Згодом підозру посилив начальник полігону полковник Андрющенко, який під час засідання комісії сказав, що про цю вирву нічого не знає, що, ймовірно, місцеві селяни брали собі пісок для будівництва. Отакої!

Разом із депутатом обласної ради Василем Пазиняком вирушаємо на місце події, бо раптом вирва й справді зникне. Виконуючий обов'язки начальника бойової підготовки Західного оперативного командування полковник Олександр Пушкарь разом з нами вирушив до вирви, люб'язно дав найдокладніші пояснення.

За його словами, усе озброєння, яке привезли італійські військові, пройшло митний контроль і фумігацію (знезараження). Вирва утворилася тому, що тут військові підірвали зайвий тротил (18—20 кілограмів), що залишився після навчань. А оскільки погода була сухою — пісок викинуло вгору, і утворився «гриб».

— Ви в дитинстві щонебудь підривали? — звертається полковник до Василя Пазиняка. — Я, наприклад, усе життя підривав. Дайте мені порожню пляшку, деякі добрива, цукор — і я вам продемонструю... такий «гриб»!

Ми погоджуємося на експеримент, однак пляшка — це надто дрібно. А тому полковник Пушкарь запропонував у присутності громади ще раз підірвати 18-20 кілограмів тротилу, щоб побачити «гриб». Залишилося зачекати на суху погоду, бо вологий грунт не дасть бажаного ефекту.

Ідею «експериментального» вибуху підтримав і перший заступник командувача військами ЗОК генерал-лейтенант Володимир Фролов. Він визнав моральну провину військових перед селянами:

— Ми втратили зв'язок із місцевим населенням. Треба перенести стрільби вглиб полігону, треба виділити місце для випасання корів, допомогти людям дровами...

Що тут додати? Справді, поки грім не вдарить — не перехрестимося. Верблянці давно чекали хоча б на якийсь маленький зиск від полігону. І тоді вони, можливо, більш критично сприймали б «революційні заклики» до громадянської непокори.

Поки що в селі не з'явився арбітр, який розсудив би всіх. Депутат обласної ради Василь Пазиняк вивчає медичні документи, консультує земляків, які звертаються по допомогу чи роз'яснення. Депутат Яворівської районної ради Віталій Домашовець, юрист за фахом, узяв на себе правовий захист громади.

«Медицина — справа суб'єктивна, медицина — наука точна»

Розуміючи, що тривоги батьків за здоров'я дітей не вщухли, голова Яворівської райдержадміністрації Микола Довба заявив верблянцям, що двері його кабінету відчинено для всіх. На одне із засідань комісії він запросив усіх бажаючих. Кожен міг висловитися про наболіле.

Лікарям непросто було говорити з людьми, які раз у раз перебивали коментарі фахівців сакраментальним запитанням: «Чому хвороба поширилася саме по периметру полігону?» Не обійшлося і без нервових зривів. Одна мама подякувала за те, що її доросу 22-річну доньку поклали до дитячої спеціалізованої лікарні й одразу ж заголосила:

— Мені нічого не кажуть, а я здогадуюся! У моєї доньки... лейкемія. Вона тане на очах. А їй ще заміж треба вийти, мені — онуків дочекатися...

Те, що лікарі кваліфікують як психо-соматичний чинник, у верблянців називається інакше: страх і тривога за завтрашній день. Покладемо руку на серце: для спокою підстав не надто багато. Згадаймо спалах екологічного лиха в селищі Соснівка Львівської області. Тут уже виросло покоління громадян із... чорними усмішками. Про причини гіпоплазії (руйнування емалі зубів) у тамтешніх дітей досі достеменно невідомо.

Медицина — справа суб'єктивна, стверджують одні. Медицина — наука точна, переконані інші. Ці тези прозвучали із уст фахівців під час прес-конференції в обласному управлінні охорони здоров'я. Очевидно, обидва судження мають право на існування в контексті верблянських подій.

Спочатку громаду авторитетно переконували, що у селі — типовий спалах грипу, дарма, що вірус типу А було ідентифіковано лише у 15 дітей. Згодом, після комплексного обстеження дітей, було оприлюднено версію кашлюка і паракашлюка. Не можна не погодитися із фахівцями від медицини: рівень комплексного обстеження стану здоров'я верблянських дітей не завжди дозволить собі навіть заможна родина і багата країна. Дітям зроблено навіть дороге імунологічне обстеження. Щодня із Вербляни до Львівської обласної дитячої спеціалізованої клінічної лікарні виїжджав автобус із групою школярів і дошкільнят. На кожну дитину заведено «справу», де зафіксовано всі дані справді унікальних досліджень. Чи є підстави запідозрити фахівців лікарні із доброю репутацією в

АРХІВАРІУС

22 листопада 1960 року з конвеєра Запорізького автомобільного заводу «Комунар» зійшла перша серійна модель ЗАЗ-965.

У ті часи для масового розвитку особистого автотранспорту в Радянському Союзі потрібна була проста, економічна і недорога машина. Таким і був ЗАЗ-965, якого народ ласкаво прозвав «горбатим» — найменший у СРСР легковий автомобіль. Ціну на нього затвердили в розмірі 18 тисяч «старих» (дореформених) карбованців. Прототипом для «Запорожця» обрали FIAT-600, найбільш вдалий автомобіль цього класу для того часу. У Радянському Союзі ніколи особливо не соромилися запозичувати чужі розробки, не спитали дозволу і в концерну FIAT. Обурені італійці спочатку збиралися подавати в суд за плагіат, але швидко зрозуміли, що нічого путнього з цього не вийде. У результаті, щоб зберегти престиж, фіатівці оформили «горбатий» як подарунок на додачу до закупленого СРСР устаткування і прав на виробництво «Фіатів-124» під маркою «Жигулі».

Так почалася історія «Запорожця». Зараз ці машини — вже екзотика, їх із задоволенням експлуатують у рекламі, шоу, виставках.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Вітер змін над

Неодноразові спроби держави зібрати акціонерів ВАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» (як відомо, державній акціонерній компанії «Укррудпром» належать 50%+1 акція ЦГЗКу) на початку року закінчувалися провалом. Зокрема, не вдалося провести збори 20 березня і 29 квітня нинішнього року. «ПриватБанку» у квітні вдалося одержати судову заборону на видачу реєстру власників. У результаті склалася парадоксальна ситуація, за якої власники ЦГЗКу практично були відлучені не те що від важелів керування комбінатом, а навіть від контролю над ситуацією на підприємстві.

Тим часом з Центрального ГЗКу, що став фактично заручником фінансово-промислової групи «Приват», почала надходити невтішна інформація про результати безконтрольної діяльності менеджменту. Так, власний капітал ВАТ — тобто кошти акціонерів — за останніх два роки скоротився на 100 млн. грн. — зі 185 млн. грн. до 85 млн. грн. через зростання збитків. Поточна ліквідність ЦГЗКу зменшилася з 43% у 2000 році до 26% у 2002-му; термінова ліквідність — з 23% до 16%.

Акціонери підприємства вкотре заявили про намір зібратися на свої загальні збори 28 жовтня. Однак знову почала з'являтися інформація про організацію «руху опору» зборам з боку ФПГ і підконтрольного їй керівництва комбінату...

Ситуація, що склалася, не могла не хвилювати представників як виконавчої, так і законодавчої влади. «Держава в особі ФДМ та Міністерства промислової політики зробить усе можливе, щоб відновити контроль держави», — заявив в інтерв'ю програмі «Деловой мир» (УТ-1) глава Фонду держмайна Михайло Чечетов. «Як би комусь не хотілося, але збори (акціонерів на ГЗКу) відбудуться, їх буде проведено юридично коректно, правильно, на підставі рішень судів», — запевнив глава ФДМ.

28 жовтня в Києві загальні збори акціонерів ВАТ «ЦГЗК» нарешті відбулися. В них взяли участь власники майже 70% акцій підприємства, у тому числі представник «Укррудпрому». Ще 25%-й пакет акцій ЦГЗКу не міг бути зареєстрований, оскільки за ним продовжуються судові розгляди.

Акціонери комбінату, зокрема, передали право ведення реєстру з «ПриватБанку» іншому реєстраторові, схвалили рішення про розподіл прибутку за 2002 рік і про виплату дивідендів, а також для персоніфікації відповідальності і спрощення процедури керування підприємством ввели посаду генерального директора замість правління.

Представники Держкомісії з цінних паперів і фондового ринку одноначно підтвердили легітимність акціонерів та їхніх представників, а також правомочність зборів. Законність зборів відзначив в інтерв'ю журналістам і присутній на зборах член Комітету Верховної Ради з питань промислової політики і підприємництва Володимир Зубанов. Депутат підкреслив: «У ході зборів я побачив, що виконано повністю закон про акціонерні товариства». («Бізнес-час», 29.10.2003, www. oglad. tv).

Головним результатом зборів стало посилення держконтролю над підприємством: держава одержала три з п'яти місць у наглядацькій раді ЦГЗКу; два з трьох — у ревізійній комісії. Головою наглядацької ради призначено заступника міністра Мінпромполітики, голову наглядацької ради державної акціонерної компанії «Укррудпром» Анатолія Федяєва. Гендиректором Центрального ГЗКу став Олександр Вілкул.

«Рішення, що були прийняті на зборах, дадуть змогу цьому потужному перспективному підприємству України працювати стабільніше і, відповідно, від цього виграють і держава, і місто Кривий Ріг, і ті трудівники, котрі працюють на комбінаті», — оцінив підсумки зборів Володимир Зубанов.

Тим часом, як розповідають безпосередні учасники подій, при виконанні рішень зборів акціонерів виникли певні труднощі. Охорона Центрального ГЗКу відмовилася впускати судових виконавців на територію комбінату. Міліція була змушена зрізати замки на зовнішній огорожі ЦГЗКу. В результаті до будинку вдалося потрапити тільки через чорний прохід, де перед поглядом очевидців постала барикада, що заблокувала зсередини двері головного входу.

Треба зазначити, що необхідність залучення правоохоронних органів для охорони судових виконавців була викликана публічними погрозами з боку екс-керівництва Центрального ГЗКу. Так, зокрема, на прес-конференції 24 жов-

хвороба соціальна

якійсь упередженості? Немає. Однак, коли головний лікар Олександр Миндюк виступив із попередніми висновками перед громадою, люди зреагували неоднозначно. Тоді й він не стримався — підвищив голос:

— Ми абстраговані від версій. Ми працюємо, щоб назвати речі своїми іменами. Не вимагайте кінцевого висновку на понеділок чи середу. Це є процес, який потребує часу. Будьмо виваженими. Ніколи у мене серце не болітиме так, як у вас за рідну дитину. Але не сприймайте нас як ворожий до вас табір, який чомусь принципово не хоче вирішити проблему здоров'я ваших дітей.

Особливий сплеск емоцій викликало запитання Василя Пазиняка про причину гематологічних змін крові, а саме: швидкість осідання еритроцитів у дітей, яких було обстежено в перші дні захворювання, у кілька разів перевищувала норму. Особливу тривогу викликає такий показник аналізу крові, як еозинофілія. За норми 0,5—5,0 відсотка у деяких дітей він сягав понад 30 (!). Причиною еозинофілії, на думку Василя Пазиняка, могла бути алергія, спричинена хімічними подразниками.

Олександр Миндюк висловив інше припущення: еозинофілія спричинена глистною інвазією. Батьки сприйняли це іронічно.

— Смішно! Ви, панове медики, хочете прищепити нам думку, що в селах Вербляни, Коти пошесть глистів? А що, торік діти не мали глистів? — гарячкувала одна мама. — Я перед школою перевіряла своїх дітей, і тоді глистів не було!

Після повного обстеження дітей обласне управління охорони здоров'я передало для ЗМІ наступну інформацію:

«Для вивчення підвищеної захворюваності дітей с. Вербляни та її причин у Львівській обласній дитячій спеціалізованій клінічній лікарні було створено робочу групу, до складу якої увійшли висококваліфіковані спеціалісти даної установи: педіатри, імунологи, гематолог, алерголог, пульманолог, отоларинголог, окуліст і лікар-лаборант, з яких шестеро є кандидатами медичних наук. Крім того, за потреби залучалися інші спеціалісти. Для розв'язання поставленого завдання було розроблено спеціальну програму поглибленого обстеження дітей із використанням сучасних високоінформативних методів діагностики. За період з 10.10.2003 р. до 27.10 обстежено 385 дітей, що становить 98,0 % від загальної кількості дітей с. Вербляни. За цей період перехворіли або продовжують хворіти 252 дітей. З них у 71 на підставі клінічних даних було запідозрено кашлюк або паракашлюк. Результати досліджения специфічних антитіл до кашлюка у сироватці хворих, одержаних 28.10. 2003 р., дали підстави підтвердити клінічний діагноз кашлюка. У решті дітей з гострою патологією дихальних шляхів захворювання протікало у легкій формі з проявами риніту, фарингіту, ларингіту, трахеїту та в окремих випадках бронхіту. Окрім патології верхніх дихальних шляхів, у обстежених дітей діагностовано різноманітну соматичну патологію, тяжкість і частота котрої не перевищують середні обласні та середньодержавні показники».

Все чітко і зрозуміло, принаймні, для лікарів. То чому ж верблянська громада знову й знову звертається до своїх депутатів по допомогу? А тому, що запідозрює: фахівці кажуть не всю правду. Мабуть, тому, що не гоже їм бути мудрішими від столичних світил. Представники комісії Міністерства охорони здоров'я приїхали сюди із... кульковими ручками, а верблянці наївно сподівалися побачити токсикологічну похідну лабораторію. Хіба ж не логічними є їхні сподівання, коли йдеться про обстеження навколополігонного чинника?

Не можуть не переживати батьки 12-річної Галини Р. Понад місяць вона перебуває на лікарняному ліжку. Потерпає від спазмів, головного болю. Мама розповідає, що раз у раз на голові дівчинки з'являються і зникають гнійні висипання. Галину повезуть на додаткове обстеження до Києва. На сходці села верблянці говорили про те, що кашель у дітей припинився, однак розпочалися головні болі.

У пошуках власної відповіді на запитання, чи медицина — «суб'єктивна справа» чи «наука точна», звертаюся по коментар до кандидата медичних наук, лікаря-гематолога 5-ї міської клінічної лікарні м. Львова, старшого наукового співробітника Інституту патології крові та трансфузійної медицини Академії медичних наук України Юрія Кароля. Цікавлюся у нього, при яких захворюваннях спостерігається еозинофілія?

— Еозинофілія на рівні 25—30 відсотків буває при ракових захворюваннях або хворобах крові: гострій лейкемії, при алергічних реакціях, глистних інвазії, захворюваннях сполучної тканини та інших. Якщо говорити про глистну інвазію, то 25-30 відсотків еозинофілів може дати передусім такий паразит, як ехінококк. Еозинофілія буває у п'яти відсотків хворих на вірусні захворювання, зокрема і кашлюк. Але це трапляється рідко.

— Юрію Степановичу, лікарі кажуть, що у багатьох верблянців погане самопочуття спричинене навіюванням. Зокрема, й нам, журналістам, докоряють за те, що змальовуємо надто багато страхіть, і це впливає на психіку, відтак — на здоров'я.

— Показники крові не залежать від психо-соматичних чинників. Вони — цілком об'єктивні.

Дуже хотілося б вірити в щасливе завершення історії хвороби, яку називають «верблянським синдромом», та поки що надто багато запитань повисло у повітрі без відповіді. Ну, ніяк громада не хоче змиритися з тим, що букет захворювань звалився на село просто так, без причин. Поки верблянці збирають кошти для «незалежної» експертизи, питання про ймовірний взаємозв'язок спалаху захворювання із полігоном готують на розгляд Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки та оборони.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Яворівський район Львівської області.

Центральним ГЗКом

тя колишній голова правління ЦГЗКу Володимир Оселедько, говорячи про неприпустимість зміни керівництва підприємства, згадав про «важкий» характер робітничого колективу, що займається буропідривними роботами. («Голос України», 28.10.2003). Однак, до честі трудового колективу ЦГЗКу, переважна більшість робітників комбінату не стала брати участь в авантюрах, які їм нав'язували.

Хоча і з труднощами, але передача повноважень колишньої адміністрації комбінату новому керівництву, врешті-решт, відбулася і пройшла в присутності представників держави (заступника міністра Мінпромполітики Анатолія Федяєва, першого заступника голови ФДМ Євгена Григоренка, голови правління ДАК «Укррудпром» Валерія Колосова, представників міської та обласної влади, а також екс-керівника ЦГЗКу, народного депутата Володимира Мовчана).

Сьогодні нове керівництво ЦГЗКу входить у курс справ на комбінаті. Найскладнішим виявився процес наведення порядку у фінансових документах — так, у бухгалтерській звітності нове керівництво помітило плутанину й безладдя. «Документація начебто є, але далеко не вся», — констатував новий фінансовий директор ЦГЗКу Олександр Гладких. Частина документів, наприклад, була просто ліквідована в ніч на 25 жовтня. Судячи з актів, складених колишнім керівництвом ЦГЗКу, у цей час сталася аварія опалювальної системи, і документи було затоплено, після чого їх знищили як такі, що являють загрозу зараження грибком інших паперів в архіві. Робітники підприємства в неофіційних розмовах запевняють, що в ніч на 25 жовтня якісь папери вивозили із заводоуправління на автомобілях і спалювали в кар'єрі... (www. stb. ua/vikna(business/). Сьогодні правоохоронні органи вже почали розслідування за фактом знищення документів на ЦГЗКу.

Неординарна ситуація змусила нове керівництво комбінату звернутися за допомогою до експертів зі світовим іменем. На цьому тижні вони вже приступили до аудиту Центрального ГЗКу.

Перші враження від стану виробничих потужностей комбінату також украй невтішні. За словами фінансового директора ЦГЗКу, «стан економіки підприємства просто гнітючий». Фактично 28 жовтня нове керівництво застало комбінат на межі зупинки. Половина техніки простоювала через відсутність дизельного палива; підприємство одержало попередження про відключення електроенергії і газу. Устаткування і механізми виявилися повністю амортизованими. Парк техніки тривалі роки не те що не оновлювався, а навіть не ремонтувався. З 18 секцій збагачувальної фабрики на кінець жовтня працювали лише вісім, три простоювали, решту було просто порізано на металобрухт.

Сьогодні ситуацію вдалося дещо стабілізувати. Комбінат забезпечено енергоресурсами. У повному обсязі, відповідно до графіка, виплачено заробітну плату. Почала здійснюватися розроблена новим керівництвом програма відновлення підприємства. Вже протягом найближчих півтора місяців буде введено в дію п'ять БєлАЗів, п'ять бульдозерів, три секції збагачувальної фабрики.

Другим етапом відродження ЦГЗУ має стати втілення в життя розроблюваної програми технічного переоснащення підприємства. Зокрема, передбачається — вперше за кілька років — здійснити закупівлю нового обладнання, машин і механізмів, причому безпосередньо в заводів-виробників, без посередників.

Нинішній гендиректор ЦГЗКу впевнений, що всі проблеми комбінату — це тимчасові труднощі. В інтерв'ю заводській багатотиражці «Авангард» Олександр Вілкул підкреслює: «Акціонери поставили переді мною завдання відновлення і розвитку підприємства, поліпшення його виробничих показників. Я відчуваю відповідальність перед акціонерами за той стан, у якому перебуває підприємство, перед ними я готовий тримати звіт. Я вважаю, що у ЦГЗКу є всі необхідні ресурси і всі можливості для розвитку виробництва».

Незважаючи на всі «страшилки» колишнього керівництва, трудовий колектив комбінату щиро радий змінам, що відбуваються, і вірить у краще майбутнє ЦГЗКу. «Все, що сталося, — гроза, яка обов'язково мала вдарити в нашому «задушливому» повітрі», — ці слова простого робітника якнайкраще відбивають атмосферу, що панує сьогодні на підприємстві. Атмосферу надії, що з'явилася.

Федір ЗАВГОРОДНІЙ.

Київ—Кривий Ріг—Київ.

АСАМБЛЕЯ

Етносів багато, а народ — один...

Як ми вже повідомляли, у Києві відбулася Асамблея національних меншин України.

Останній перепис населення засвідчив, що Україна залишається багатонаціональною: близько 10,9 млн. представників понад 130 національних громад, що з волі різних обставин опинилися за межами етнічної батьківщини, знайшли надійний притулок на нашій землі. Саме тому питання міжетнічних відносин, прав і обов'язків національних меншин залишається актуальним на державному, регіональному і особистому рівні.

Примітно, що на такій масштабній асамблеї йшлося саме про особистісний вимір міжнаціональних проблем — як про річ дуже важливу. Адже, справді, на рівні «загальному» у нас усе гаразд: за роки незалежності в Україні не сталося жодного серйозного конфлікту на етнічному ґрунті. А от коли заходить мова про особисті переконання окремих людей, буває по-різному. Часом навіть деякі наші політики або публіцисти десь у Європі заявляють: «Не треба нас поважати, у нас є побутовий антисемітизм!» Так, зі злом треба боротися, але «побутовий антисемітизм» властивий Україні ніяк не більше, ніж будь-якій країні Європи. І подібні заяви — щонайменше безвідповідальні. Безвідповідально чинять і ті ЗМІ, що роблять із цього поспішні висновки і узагальнення. В будь-якому разі, краще зміцнювати згоду, ніж потім згладжувати конфлікт.

...Права національних меншин постійно перебувають в полі зору законодавців. Тому в правовій сфері Україні нікого наздоганяти не потрібно — вона й так випереджає багатьох своїх сусідів, близьких і віддалених. Як зазначив голова Державного комітету у справах національностей та міграції Геннадій Москаль, такого законодавства про національні меншини не має жодна інша країна Європи. Та й міжнародні документи («Рамкову конвенцію Ради Європи про захист національних меншин», «Європейську хартію регіональних мов», «Гаазькі рекомендації щодо прав національних меншин на освіту») Україна підтримала і ратифікувала, аби всі громадяни почувалися захищено. Аби лиш подібними намірами керувалися й інші держави щодо українців, яких доля закинула далеко від дому.

Культурно-освітні права — це та дуже вагома річ, без якої будь-який народ почуватиметься пригніченим і убогим. Нині в Україні діє 150 недільних шкіл, 85 культурних центрів для національних меншин. Щорічно проводяться фестивалі, які презентують культурну спадщину різних етносів і різних областей. Щоправда, фінансування цих акцій ведеться за залишковим принципом. Втім, це вже наше спільне лихо: українські колективи, особливо фольклорні, в розкошах також не купаються. Але то окрема розмова.

Щороку проводяться конкурси знавців рідної мови — рідної для конкретних етнічних громад (не плутати з конкурсом імені Петра Яцика). В Україні виходить 188 періодичних видань для національних меншин, з яких 58 — загальнодержавні; 13 державних телекомпаній спілкуються з глядачем 11 мовами. Близько 2 тисяч шкіл ведуть навчання російською, румунською, угорською, кримськотатарською та іншими мовами. Отже, сказати, що Україна ігнорує мовні інтереси меншин, аж ніяк не можна. Більше того — не треба забувати, що державною мовою є українська, і будь-яких обмежень, сумнівів щодо сфери її застосування виникати не повинно — це суперечило б і Конституції, і просто здоровому глузду...

Згадувалося на зібранні і про жахливі злочини, скоєні тоталітаризмом: трагедію Бабиного Яру, депортацію кримських татар і, звісно, голодомор 1932-1933 років. «Донедавна світ не знав, що українці пережили щось подібне до Голокосту, — зазначив голова парламентського Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Геннадій Удовенко, — і що голодомор — заздалегідь спланований і обдуманий злочин проти українського народу зокрема і проти людства в цілому».

...Перелік обговорених асамблеєю тем справляє враження — за змістом і за обсягом. Звичайно, не всі проблеми вирішено — не так воно просто, як здається на перший погляд. Знадобиться ще багато форумів, семінарів, зустрічей, аби те, що непокоїть нас нині, відійшло в невидимий архів. І не тільки їх. Для того, щоб жоден громадянин України не відчув себе чужим, зайвим у суспільстві, самих лише форумів не досить. Потрібне глибоке і свідоме розуміння того, що етнічних громад може бути скільки завгодно, але народ завжди єдиний — на словах і на ділі.

Віра БОДАК.

СУСПІЛЬСТВО

Храм тужив, та не міг зарадити

ІЗ ГЛИБИНИ ВІКІВ

До Свято-Миколаївської церкви, що в старовинному Дубно, місцеві жителі проявляють ще й світський інтерес. Пам'ятці архітектури першої половини XVII ст., схоже, вже несила зберігати таємниці, тож відкрила їх сучасникам. Тепер утомлено зранеными часом і трагедіями мурами та віконницями спостерігає, як завдала клопотів історикам й археологам, які метушаться тут...

Чекає на реставрацію пам'ятка архітектури першої половини XVII століття колишній костел бернардинів, який передано Свято-Миколаївській церкві.

Не сирота, а битий

Таки чимало дісталося храму на своєму довгому віку. Бо в залежності від того, якій релігійній громаді передавався, змінювалась його «зовнішність». «Батьки» костелу при бернардинському монастирі (а це спільне дітище кількох князівських родин з'явилося на світ як католицький храм) Януш Острозький, Заславські, Любомирські та Сангушки навряд чи упізнали б у ньому свою «дитину». Адже 1875 року, за царату, коли у місті згорів православний собор, а тогочасний власник Дубна князь Любомирський відмовився будувати новий, костел вирішили пристосувати під православний собор. З'явилися дерев'яні бані, іконостас, настінний розпис.

Але 1920 року храм повернули католикам, у ньому розмістилися ченці-бернардини. Викинули іконостас, перемалювали настінний розпис, спиляли бані... У 1937 році костел реставрували — замінили пірамідальне завершення дзвіниці фігурним у стилі бароко, яким воно було наприкінці XIX століття. Справжньої сирітської долі зазнав храм у радянські часи, коли пам'ятку архітектури використовували не як культову споруду, а як звичайнісінький склад.

— Коли у дев'яностих роках споруду передали православній громаді, вона була в жалюгідному стані, — розповідає настоятель Свято-Миколаївської церкви УПЦ КП отець Дмитро. — Скільки вантажівок сміття вивезли звідси! І, звичайно ж, одразу взялися за реставрацію. У цьому нам посприяв Дубнівський міськрайонний центр зайнятості, куди ми звернулися по допомогу. Нас почули. Так з'явилася реставраційно-будівельна організація при церкві, в якій створено п'ятнадцять робочих місць для колишніх безробітних. Реставраційні роботи у старовинній будівлі мають свою специфіку, не терплять поспіху, тож просуваються повільно. Та й коштів для цього не завжди вистачає. А ще таємниці, які відкрив сучасникам старовинний храм, їх дещо пригальмували.

Міняли будівельники підлогу в притворі, і лом «нащупав» порожнину. Сповістили археологів та істориків...

Отець Дмитро розповідає, як біля стіни храму розстрілювали людей, про це сучасникам нагадує меморіальна дошка.

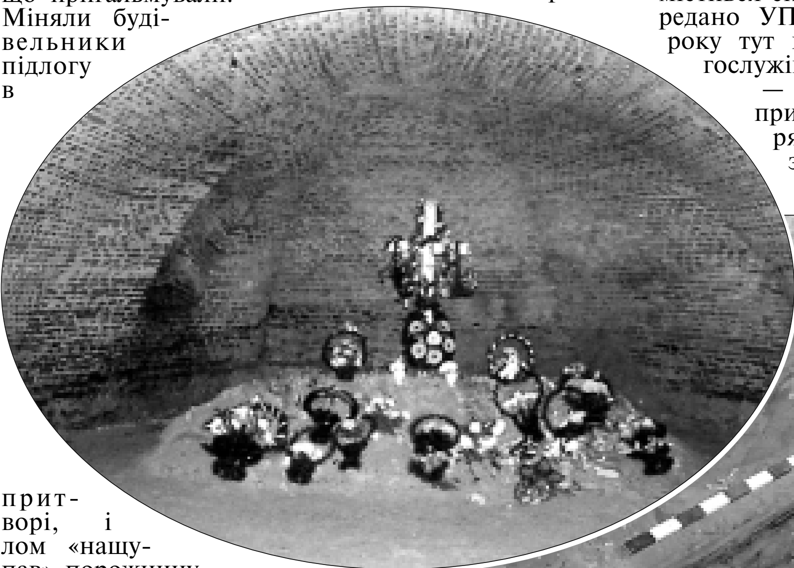

Слідами великих

Кожен крок у храмі лунко злітає угору. Аж не віриться, що тут колись ходили представники великих князівських родин, меценати, які робили пожертви на утримання костелу й монастиря. А коли наставав час відійти у вічність, підземелля костелу стали їх усипальницею. Крім представників Волинської шляхти Іллінських, Любомирських, Франковських, місцевого духовенства, тут знайшли останній спочинок отці та брати-бернардини, які мешкали у монастирі. Після опрацювання науковцями матеріалів у архівах Польщі, Литви, Росії, Білорусі, встановлено імена 129 духовних осіб, похованих у криптах, та 40 світських осіб, похованих у притворі.

— Поховання були у головній центральній крипті під основним вівтарем. Виявили крипту і в бічній північній наві. Як показали цьогорічні розкопки, у притворі знаходилося дуже багато поховань, які було опущено в землю, відтак уся площа притвору перетворилася на своєрідне кладовище, — розповідає старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. Крип'якевича НАН України, кандидат історичних наук Віра Гупало, під керівництвом якої проводять археологічні розкопки у колишньому костелі, а нині Свято-Миколаївській церкві.

У притворі застали археологів. Робітник обережно розчищав труну, яку зачепив час.

— Що це за поховання? — цікавлюсь у пані Віри.

— Воно походить з першої половини XVII століття. Ті, що нижче від нього, — ровесники цього храму, зведеного 1629 року, — розповідає науковець. — А ось у цьому похованні, де ми ведемо розкопки, небіжчик був одягнутий у контуш із натурального шовку карамазинового кольору, який запинався на гудзики, мав застібки на рукавах... Тут виявили залишки парамана, щоправда, він зберігся погано.

Передбачивши запитання, Віра Гупало пояснила:

— Параман — це два клаптики тканини, які з'єднувалися мотузками. Один із них висів на грудях, другий — на плечах. Парамани мали різні зображення — залежно від приналежності до релігійного братства і свідчили про те, що людина входить до певної релігійної спільноти, сповідує певний культ, обряди. Вважалося, що до людини, яка похована з параманом, Матір Божа проявить своє заступництво на Страшному суді.

— Пані Віро, але ж по цих похованнях ходили люди?.. — дивуюсь.

— Згідно з віруваннями західнолатинського обряду та людина, яка хотіла найбільше спокутувати своє земне життя, заповідала бути похованою перед церквою або костелом або при вході до молитовного залу, щоб по ній усі ходили. Це був знак найвищого смирення.

А в нижньому храмі...

Наприкінці 1991 року приміщення колишнього костелу бернардинів (а в останні роки тут містився склад) було передано УПЦ КП. 1992 року тут почалися богослужіння.

— Коли храм приводили в порядок, люди знайшли лаз, через нього спустилися в підземелля, побачили там замуровану стіну, — розповідає настоятель Свято-Миколаївської церкви отець Дмитро. — Хтось зауважив: «Цегла не польська, а руська». Розбили стіну... Постала страшна картина — підземелля було завалене людськими кістками. Знайшлись очевидці, які розповіли, що тут у сорокових роках, перед початком та у перші дні війни, енкаведисти розстрілювали людей. Храм обрали тому, що за товстими стінами не було чути пострілів. Людей заводили до підземелля, повертали спинами до солдата, який стріляв їм у потилицю. Біля ката стояв чайник з горілкою, він припадав до нього, в такий спосіб «заспокоюючи» совість. Тут знайшли два скелети — великий і маленький, обвиті колючим дротом, з чого можна припустити, що над людьми ще й знущалися. Коли фашисти наблизились до Дубно, людей уже не заводили в підземелля, а розстрілювали біля стіни храму, а потім скидали у підземелля через душники (вузькі віконця), тому багато людських скелетів лежать горілиць.

— У лівих нішах храму ми виявили чотири труни з останками католицьких єпископів, — розповідає отець Дмитро. — Це давні поховання. Ми повідомили польську сторону, і вона запропонувала передати останки до Польщі. Але ми заперечили: мовляв, люди тут віддано землі і за православним звичаєм ми зобов'язані запечатати землю над ними. Ми сказали полякам, що перепоховано останки за православним звичаєм. Вони не мали до цього ніяких претензій. Тож 11 вересня 2000 року всі останки — давні і розстріляних — ми перепоховали в нижньому храмі, що у підземеллі.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Фото Миколи ФОМЕНКА.

Тут, у спільній могилі, у нижньому храмі, що в підземеллі, знайшли останній спочинок наші предки та розстріляні енкаведистами; під час археологічних розкопок у притворі досліджується поховання першої половини XVII століття.

НАЦІОНАЛЬНІ СВЯТИНІ

Друге дихання гетьманської резиденції

Національний історико-культурний заповідник «Чигирин» дістав друге дихання. Розпорядженням Президента України від 3 листопада нинішнього року ухвалено відтворити у центрі колишньої козацької столиці резиденцію гетьмана Богдана Хмельницького.

Цьому державному документу передували кількарічні комплексні дослідження Чигирина і, зокрема, Замкової гори. Під час археологічних розкопок було знайдено фундаменти фортеці гетьмана Петра Дорошенка, козацького храму святих Петра і Павла, цвинтар сімнадцятого століття.

Фінансування проекту відродження національних святинь взяла на себе держава. Не залишиться осторонь і громадський фонд Дмитра Павличка, що впродовж майже десяти років опікується історичним Чигирином.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

«Іоанн Хреститель» повернеться до Бремена

Підписано протокол про повернення Естонією Німеччині частини триптиха роботи Альбрехта Дюрера «Іоанн Хреститель», датованого 1505 роком. У відповідності з цим Художній музей Естонії має її передати музею в Бремені до травня наступного року. А до цього часу полотно буде виставлено в Таллінні.

«Іоанн Хреститель» є однією із частин вівтарного триптиха. Інше крило експоновано в Художній галереї Бремена, центральна частина — в музеї Метрополітен у Нью-Йорку.

Художній музей Естонії одержав роботу Дюрера 1994-го року з митного департаменту. Митниця конфіскувала полотно в 1992 році — його виявили в сумці одного мандрівника. Оскільки на зворотному боці роботи стояла печатка м. Бремена, таллінський музей надіслав повідомлення до Художньої галереї Бремена. З'ясувалося, що йдеться про твір мистецтва, який зник у роки другої світової війни.

Володимир СТРОЙ.

Ліквідаційна комісія повідомляє про ліквідацію дочірнього підприємства «Тектоніка».

Адреса: 02094, м. Київ-94, вул. Попудренка, 52. Ідентифікаційний код 31669173, зареєстроване Ватутінською районною державною адміністрацією м. Києва 17.09.2001 р.

Претензії приймаються протягом двох місяців.

Філія Державної госпрозрахункової установи Агентства з питань банкрутства в Волинській області проводить аукціон з продажу:

— будівлі котельні загальною площею 301,8 м. кв. підприємства-банкрута ВАТ «Рівненський комбінат будівельних матеріалів», що знаходиться за адресою: м. Рівне, вул. Соборна, 420. Початкова ціна — 36418 грн. 80 коп. В т. ч. ПДВ 20%.

— будівлі адміністративного приміщення загальною площею 748,9 м. кв. підприємства-банкрута ВАТ «Сарненська меблева фабрика», що знаходиться за адресою: м. Сарни, вул. Белгородська, 13. Початкова ціна — 96644 грн. 40 коп. В т. ч. ПДВ 20%.

Кінцевий термін подачі заявок 22 грудня 2003 р.

Аукціон відбудеться 26 грудня 2003 р. за адресою: м. Луцьк, проспект Президента Грушевського, 30, офіс 161. Телефон для довідок: (0332) 776-359.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) Постановою № 14/164 від 13 листопада 2003 р. визнав банкрутом приватне сільськогосподарське підприємство «НИВА», код ЄДРПОУ 03764608 (55510, Миколаївська область, Єланецький район, с. Ясногородка, вул. Спортивна, 14) і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Харченко Наталію Олегівну (ліцензія № 249647 від 11.12.2001 р.).

Претензії приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

ПФ «ВДСП-Інтер»,

код 19482734, юридична адреса: м. Київ-02152, вул. Серафимовича, 7, кв. 34, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу № 5/196-Б про банкруство Державного комунального виробничого підприємства «Райтеплокомуненерго» (юридична адреса: 75700, м. Скадовськ, вул. Володарського, 1А), код ЄДРПОУ —22735268, р/р 26002386700, МФО 342047, Скадовське відділення № 3254 ВАТ «Ощадбанк».

Розпорядником майна призначена Сиром'ятнікова Уляна Вікторівна (ліцензія АА № 249893 від 22.10.2001 р., 75700, м. Скадовськ, вул. Радянська, 32/9).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «Чорноморнафтогаз», 98211, АР Крим, Ленінський р-н, с. Семенівка, тел. (06557) 6-18-57 подало до Національної комісії регулювання електроенергетики України заяви про видачу ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності:

— з постачання природного газу за нерегульованим тарифом; за місцем здійснення заявленої діяльності — Україна.

— з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом; за місцем здійснення заявленої діяльності — Україна.

Ліквідаційна комісія повідомляє про ліквідацію дочірнього підприємства «Практика».

Адреса: 02094, м. Київ-94, вул. Попудренка, 52, ідентифікаційний код 31669189, зареєстроване Ватутінською районною державною адміністрацією м. Києва 17.09.2001 р.

Претензії приймаються протягом двох місяців.

Ліквідаційна комісія повідомляє про ліквідацію дочірнього підприємства «Геопроект». Адреса: 02094, м. Київ-94, вул. Попудренка, 52, ідентифікаційний код 31669152, зареєстроване Ватутінською районною державною адміністрацією м. Києва 17.09.2001 р.

Претензії приймаються протягом двох місяців.

Вважати недійсними загублені оригінал Положення про представництво Закритого акціонерного товариства «Міжрегіональна енергетична компанія «Потенціал» в м. Києві.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 18.09.03 р. по справі Б 15/229/01 визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру сільськогосподарського виробничого кооперативу «Родіна» с. Радіонівка Криворізького району.

Ліквідатором призначено Ширяєва В. М. (ліцензія № 250311) 50002, м. Кривий Ріг, вул. Кобилянського, 219.

Вимоги кредиторів приймаються протягом 30 днів від дати публікації об'яви.

Господарський суд Автономної Республіки Крим (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) 13 листопада 2003 року порушив справу № 2-8/15477-2003 про банкрутство ТОВ фірми «Титан», (97600, м. Білогірськ, вул. Луначарського, 56, р/р 2600631817257, ОСБ 4556, МФО 384191).

Розпорядником майна призначений Петин Володимир Олександрович (АР Крим, Білогірський район, с. Цвєточное, вул. Кірова, 61, ліцензія серії АА № 047906 і свідоцтво № КР 0039). Тел. (259) 9-81-57.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) порушено провадження у справі № 7/239 про неплатоспроможність Товариства з обмеженою відповідальністю «Зоря» (38434, с. Михнівка Решетилівський район Полтавська область, код ЄДРПОУ 05289235, р/р № 26008100158820 в АППБ «Аваль», МФО 331605).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Штепенко Ю. О., ліцензія № 047990 від 19.10.2001 р. (36000, м. Полтава, вул. Р. Люксембург, 36, кімн.2, тел. 7-37-55).

Претензії кредиторів та заяви приймаються у місячний термін з дня опублікування цього оголошення.

Постановою господарського суду Івано-Франківської області від 20 жовтня 2003 року по справі № Б-7/65 ДП ВТФ «Гуцульщина» (78600, місто Косів, вул. Горбового, 5, Івано-Франківської області, код 02968361) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру та призначено ліквідатора арбітражного керуючого Сав'юка Тараса Богдановича, м. Коломия, вул. Квіткова, 20, Івано-Франківської області, ліцензія Мінекономіки України АА № 419479 від 25.11.02 р.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157, т. 381-88-46) від 12.11.2003 року за справою № 32/147Б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «УКРТОРГ» (83052, м. Донецьк, вул. Складська, 3, р/р 26009082470000, АБ «Ікар-Банк» м. Донецьк, МФО 334594, ЄДРПОУ 31132851) і відкрив ліквідаційну процедуру строком на 3 місяці.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Ткаченко Павло Володимирович (ліцензія АА № 520125, т/ф 0622-90-25-60).

Заяви кредиторів приймаються упродовж 1 місяця з дати публікації оголошення за адресою: 83045, м. Донецьк, пр. Ленінський, буд. 14, кв. 20.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу № 15/103Б про банкрутство акціонерного товариства закритого типу «Волноваський молочний завод» (85700, вул. 100 років Червоного Хреста, 34, м. Волноваха, Донецька область), код підприємства — 00445110, та ввів мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Яковенко С. М., ліцензія № 484240, Донецька обл., Тельмановський р-н, с. Бахчовик, вул. Степна, 12.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Чернігівської області (14000, м. Чернігів, пр. Миру, 20, тел. 178-853) постановою від 23 жовтня 2003 року по справі № 5/83Б постановив визнати банкрутом Відкрите акціонерне товариство «Вертіївський агротехсервіс» (Чернігівська обл., Ніжинський р-н, с. Вертіївка, вул. Польова, б.3, р/р 26007567 в Ніжинській філії АППБ «Аваль», МФО 353531, код ЄДРПОУ 00909265 та відкрити ліквідаційну процедуру).

Ліквідатором банкрута призначено Марусіченко Н. В. (ліцензія Мінекономіки АА № 485237 від 13.03.2003 року (14030, м. Чернігів, вул. 50 років СРСР, б.8, кв. 84, тел. 8-0462-95-19-01).

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушено справу 20/111 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма «Валкомплюс», код ЄДРПОУ 31691942 (72344, Запорізька обл., Мелітопольський район, с. Борисівка, вул. Мелітопольська, 17А). Поточний рахунок 26007325102100 в Мелітопольській філії АКБ «Укрсоцбанку» (МФО 313463). Розпорядник майна арбітражний керуючий Іщенко Д. В. (72309, м. Мелітополь Запорізької області, а/с-1, вул. Бронзоса, 43-16), ліцензія АА № 047766.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор СГТОВ «Восход»,

повідомляють про повторне проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс виставляються: будівлі, споруди, автотранспортні засоби, сільськогосподарча техніка, обладнання та інвентар СГТОВ «Восход», які розташовані за адресою: Донецька обл., Тельманівський р-н, с. Кузнецово-Михайлівка, початкова ціна продажу —285067,00 грн., у т. ч. ПДВ, гарантійний внесок — 14253,35 грн. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу — 17,00 грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД АППБ «Аваль», м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в конкурсі необхідно подати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурса Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 25 календарних днів з дати публікації в газеті по 19 грудня 2003 р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів з дати публікації інформації 25 грудня 2003 р., об 11-00 год. за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8, в Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Довідки за телефонами: 385-39/23/52.

Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) 20 жовтня 2003 року порушив справу за № 7/262 про банкрутство Житлово-комунальної контори «Облагробуд» (36007, м. Полтава, вул. Маршала Бірюзова, 62, код ЄДРПОУ 05454970, р/р 26009710192070 в ПОФ АКБ «Укрсоцбанку», МФО 331014).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Важничого Валентина Леонідовича (ліцензія від 10.07.2003 року серії АА № 520146; 36000, м. Полтава, вул. Пушкіна, 3-а, кв. 34).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ТОВ фірма «Ковчег»

(ЄДРПОУ 14096015) оголошує про свою самоліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця після публікації за адресою: Харківська обл., Харківський р-н, с. Хролі, вул. Польова, 28.

Господарський суд Полтавської області порушив справу № 7/256 про банкрутство ТОВ ТПК «Нафтохіміндустрія» (39614, м. Кременчук, вул. Леніна, 8/18), код ЄДРПОУ 30130984, р/р 26005539 в АКБ «МТ-Банк» м. Кременчук, МФО 331304, ІНН 301309816359, св. 24097341.

Розпорядником майна призначено Заїченко О. С. (ліцензія АА № 250351 від 01.03.2002 р.).

ДТГО "Південно-Західна залізниця" інформує

про введення з 01.12.2003 року нових роздрібних тарифів на електроенергію без урахування податку на додану вартість.

Роздрібні тарифи для категорій споживачів на території розташування ДТГО "Південно-Західна залізниця", крім населення, населених пунктів, з напругою живлення становлять:

Групи споживачів	Тариф грн. за 1 МВт/год		Групи споживачів	Тариф грн. за 1 МВт/год	
	1 клас	2 клас		1 клас	2 клас
Промислові та прирівняні до них споживачі з приєднаною потужністю 750 кВа і більше	163,57	245,02	Електрифікований залізничний транспорт	163,57	245,02
			Непромислові споживачі	163,57	245,02
Промислові та прирівняні до них споживачі з приєднаною потужністю до 750 кВа	163,57	245,02	Виробничі с\г споживачі	163,57	245,02

Згідно з Постановою НКРЕ від 06.12.02. №1358 для визначення рівня ставок тарифів, диференційованих за періодами часу, встановлюються такі тарифні коефіцієнти: нічний період - 0,3; напівпіковий період - 1,02; піковий період - 1,80.

Тарифи на електричну енергію, яка відпускається на потреби опалення та гарячого водопостачання (на 1 та 2 класі), визначаються шляхом множення встановленого ринкового тарифу для споживачів на відповідний тарифний коефіцієнт:

Нічний період - 0,4; денний-1,8.

Роздрібні тарифи розраховані згідно з умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом на підставі таких даних:		
Прогнозована оптова ринкова ціна на розрахунковий період грн./Мвтгод	131,20	Постанова НКРЕ № 1185 від 17.11.03
Коефіцієнт нормативних технологічних втрат (1 клас напруги 35-110 кВ) %	2,68	Постанова НКРЕ № 990 від 09.09.02
Коефіцієнт нормативних технологічних втрат (2 клас напруги 0,4-10 кВ) %	14,95	Постанова НКРЕ № 990 від 09.09.02
Тариф на передачу електроенергії (1 клас напруги 35-110 кВ) грн./МВтгод	13,56	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Тариф на передачу електроенергії (2 клас напруги 0,4-10 кВ) грн./МВтгод	68,99	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Тариф на постачання 1 група (грн./МВтгод)	1,96	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Тариф на постачання 2 група (грн./МВтгод)	9,82	Постанова НКРЕ № 382 від 30.04.03
Прогнозована середня закупівельна ціна (грн./Мвтгод)	144,08	

Дніпропетровська філія Агентства з питань банкрутства виступає Організатором повторних публічних торгів (аукціону) з продажу дебіторської заборгованості (грошові вимоги) підприємства–банкрута — КП "Павлоградський завод продтоварів" (справа № Б24/148/02).

Загальна характеристика об'єкту продажу. Лот № 1 — найменування дебітора — ТОВ фірма "Авіас"; сума заборгованості за даними бухгалтерського обліку, гривень — 1455,20; початкова вартість, гривень з ПДВ — 1455,20. Лот № 2 — ЧФ "Агромір"; 10920,00; 10920,00. Лот № 3 — фірма "Астра"; 2700,00; 2700,00. Лот № 4 — Воєнторг (ПВДТ — 3); 599,64; 89,95. Лот № 5 — Крахмалопродукт; 493,09; 493,09. Лот № 6 — МЧП "Мальва — 2000"; 1173,60; 1173,60. Лот № 7 —Павлоградська виховна колонія; 8634,62; 8634,62. Лот № 8 — ЧП "Нелс"; 540,54; 540,54. Лот № 9 — ЧП "Софійка"; 6337,68; 6337,68. Лот № 10 — ЗАТ "Приват-Інвест"; 2781,80; 417,27. Лот № 11 — НДЦ "Прогноз"; 2171,84; 325,78. Лот № 12 — Фірма "РАМ"; 8670,99; 8670,99. Лот № 13 — Сінельниковське РПО; 881,92; 132,28. Лот № 14 — Фірма "Фіатір; 85863,57; 4293,18. Лот № 15 — ДВАТ "шахта ім. Сташкова"; 36043,22; 36043,22. Лот № 16 —ДВАТ "шахта Павлоградська"; 1225,13; 122,51. Лот № 17 — ДВАТ "шахта Самарська"; 104061,58; 5203,08. Лот № 18 — Завод продтоварів м. Дніпропетровськ; 486,69; 486,69. Лот № 19 — ВАТ "Павлограджилбуд"; 606,81; 91,02.

Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників аукціону — 17 грн. перераховується на: п/р 26001118108001 в КБ Приватбанк м. Дніпропетровськ, МФО 305299, код ЄДРПОУ 23364874 товарної біржі "Катеринославська", м. Дніпропетровськ до 22.12.03 р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 22.12.2003 р. включно на товарній біржі "Катеринославська" за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Шевченко, 32, кімн. 214 з 9.00 до 18.00 (крім вихідних).

За більш детальною інформацією звертатися за тел. (056) 744-19-31, 740-20-46. З питань оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (0562) 36-65-55, (056) 770-02-12.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 25.12.03 р., об 11.00 у торговому залі товарної біржі "Катеринославська" за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, пр. Карла Маркса, 57 (будівля інституту "Промбудпроект") 5 поверх.

Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Господарський суд Харківської обл. (Держпром, 8-й під'їзд, пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) порушив впровадження по справі № Б-39/328-03 (вх. № Б-13011/2-39) від 14.11.03 р. про банкрутство акціонерного товариства "Український кріогенно-комерційний центр", м. Харків, 61003, пл. Конституції, 1, Палац праці, 6 під'їзд, п/р 26003590284002 у ХД банку "Україна", код 14111677.

Розпорядник майна арбітражний керуючий Чаговець Т. П. (ліц. АА № 250135 від 4.12.2001 р., 61045, м. Харків, вул. Шекспіра, 10, к. 5-А, тел. 773-01-30).

Кредиторські вимоги приймаються протягом місяця з дня публікації.

Ліквідатор В'язовченко Анатолій Михайлович (ліцензія арбітражного керуючого № 047867 від 19.10.2001 р.) повідомляє про визнання банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури Товариства з обмеженою відповідальністю "Укрсеверснаб" (м. Київ, вул. Героїв оборони, 10, ідентифікаційний код 25266934, постанова Господарського суду м. Києва від 03.11.2003 р. у справі № 24/109-б).

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Івано–Франківській області виступає організатором публічних торгів (аукціону) з продажу майна:

1. Підприємства банкрута — ВАТ "Рожнятівський молокозавод". Загальна характеристика об'єктів продажу, які знаходяться за адресою: Івано-Франківська обл., с. м. т. Рожнятів, уроч. Підмонастир. Лот 1. Автомобіль УАЗ-469; 1984 р. в.; потребує повного капітального ремонту та доукомплектування; початкова ціна лота 980 (дев'ятсот вісімдесят) грн. Лот 2. Автомобіль ГАЗ-САЗ 3507; 1991 р. в.; потребує незначного ремонту: початкова ціна 3630 (три тисячі тридцять) грн. Лот 3. Автомобіль ЗИЛ-130 (бортовий); 1983 р. в.; потребує капітального ремонту та доукомплектування; початкова ціна 2120 (дві тисячі сто двадцять) грн. Лот 4. Автомобіль ВАЗ-2107; 1998 р. в.; потребує капітального ремонту та доукомплектування; початкова ціна 9450 (дев'ять тисяч чотириста п'ятдесят) грн. Лот 5. Малоцінний та швидкозношуючий інвентар (бідони, форми для сиру та інше обладнання молочної промисловості); початкова ціна 1583 (одна тисяча п'ятсот вісімдесят три) грн. 2. Банкрута — Агрофірми "Черемош" (Івано-Франківська обл., Снятинський район, с. Княже). Лот 6. Незавершене будівництво цегельного заводу, початкова ціна 108000 (сто вісім тисяч) грн.

Гарантійні внески учасників (5 % від початкової ціни) та реєстраційний збір за реєстрацію учасників торгів в розмірі 17 грн. перераховуються організатору торгів на р/р 260064425 в Івано-Франківській ОД АППБ "Аваль", МФО 336462 ідент. код. 26255708 до 20.12.03 р. включно. Заяви на участь в торгах приймаються до 20.12.03 р. за адресою: 76019, м. Івано-Франківськ, вул. Василіянок, 62А (4-й поверх.) кб.406. З питань ознайомлення з об'єктами та оформлення участі в торгах звертатися за тел. (03422) 45317.

Публічні торги відбудуться 23.12.03 р., о 10 год. 30 хв. за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. Василіянок, 62А (актовий зал). Результати публічних торгів оформляються протоколом, який є підставою для укладання протягом 15 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Господарський суд Вінницької області (21136, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 5/421-03 про банкрутство сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю агрофірма "Нива", код ЄДРПОУ — 03729262, юридична адреса: 24824, с. Червона Гребля, Чечельницького району Вінницької області.

Банківські реквізити: р/р 26002556 в Чечельницькому відділенні ВОД АППБ "Аваль", МФО — 302247.

Розпорядник майна: Бойко О. В., ліцензія АА 249518 від 15.11.2001 року (21018, м. Вінниця, вул. арх. Артинова, 51/1, тел. 35-63-98).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

На підставі постанов Господарського суду Сумської області від 01.09.03 р. № 7/35, від 22.09.03 р. № 12/29 та від 28.07.03 р. № 3757-7/63 визнано банкрутами:

1. ДП ВАТ "Восход "Кролевецькі меблі";
2. ВАТ "Путивльське підприємство "Агротехсервіс";
3. СП "Сумська обласна оптово-торгівельна база ОСС".

Ліквідатором призначено Ковтуненко В'ячеслава Миколайовича (ліцензія Серія АА № 668260 від 26 вересня 2003 року, 40022, м. Суми, вул. Псільська, 4/9).

Господарським судом м. Києва (вул. Б. Хмельницького, 44-б, м. Київ, 01030) Постановою від 07.11.2003 р. по справі № 43/119 визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру Всеукраїнської медіа корпорації "Відомості" (вул. Електриків, 26/9, м. Київ, 04176, Код ЄДРПОУ 30929030, р/р 260000012448 у ЗАТ "Український кредитний банк" м. Києва, МФО 321701). Ліквідатором банкрута призначено Гриценко Ларису Анатоліївну (ліцензія АА № 669669 від 21.08.03 р.), адреса для повідомлень: вул. Заньковецької, 6, к. 28, м. Київ, 01001. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Установчі документи зареєстровані Києво-Святошинською адміністрацією, обліковий номер №2437 від 21.09.99 року, свідоцтво про державну реєстрацію та свідоцтво платника податку на додану вартість ЗАТ "Корпорація інтегрованих агропромислових підприємств України" (код ЄДРПОУ 25400215) у зв'язку з втратою вважати недійсними.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Миколаївській області повідомляє про проведення відкритих торгів по продажу активів ДП "Овод" ВАТ "Никонд":

Лот № 1 — дизель-генератор АСДЕ, дизель, АМЗ-01-0101 — початкова ціна 6000,00 грн.

Лот № 2 — бак, що складається з 2-х окремих частин із неіржавіючої сталі — початкова ціна продажу —13398,00 грн.

Лот № 3 — емальований бак місткістю 32 кв. м ціна —4500,00 грн.

Лот № 4 — комп'ютер ПЕВМ 486 Д х 4,66/11; 2401; 1,2 х 1,44 МВ є АРМ ціна — 300,00 грн.

Лот № 5 — вакуумметр ВТ-3 ціна — 30,00 грн. (6 шт.).

Лот № 6 — лагометр Ш 69006 ціна — 10,00 грн. (12 шт.).

Лот № 7 — віскозиметр В-3-4 ціна — 10,00 грн. (2 шт.).

Лот № 8 — психрометр МВ-4 ціна — 20,00 грн. (1 шт.).

Лот № 9 — гігрометр М-68 ціна — 5,0 грн. (2 шт.).

Лот № 10 — лабораторне обладнання в асортименті від — 0,1 грн.

З питань продажу ознайомлення з майном звертатися за телефонами: 8 (0512) 47-34-63, 47-34-64, 23-12-61 та за адресою: м. Миколаїв, вул. Електронна, 81.

Розмір гарантійного внеску складає 5% від початкової ціни продажу. Розмір реєстраційного внеску складає 17 грн. Реквізити для перерахування: Миколаївська філія ДГУ Агентство з питань банкрутства, р/р № 260086681 в МОД АППБ "Аваль", МФО 326182, код ОКПО 24779442. Заявки на участь в аукціоні приймаються не пізніше ніж за три дні до дати проведення аукціону за адресою: м. Миколаїв, вул. Московська, 54-а.

Публічні торги відбудуться 26 грудня 2003 р. о 10 годині за адресою: м. Миколаїв, вул. Садова, 1а, 4-й поверх.

Господарським судом Полтавської області порушена справа № 8/366 про банкрутство СТОВ "Оріль" (39453, Полтавська область, Машівський район, с. Ряське, р/р 26001062421114 в ПОФ АППБ "Аваль" м. Полтава, МФО 331605, ЄДРПОУ 31580368).

Розпорядником майна призначено Гриценка І. П. (ліцензія АА № 487797 від 30.04.2003 р.).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) ухвалою від 04.11.2003 р. порушена справа № 24/701-б про банкрутство Підприємства з іноземними інвестиціями у формі Товариства з обмеженою відповідальністю "Петра Лтд" (м. Київ, вул. Мішина, 39; код ЄДРПОУ 21642056).

Розпорядником майна призначено Арбітражного керуючого Серпутько Г. М., ліцензія № 249767 серія АА видана Міністерством економіки з питань Європейської інтеграції України 19.10.2001 р.

Всі заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування цього оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) ухвалою по справі № 14/114 від 13.10.2003 р. порушив провадження у справі про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Фортеця", юридична адреса: 27605, вул. Леніна, 2-Б, с. Бережинка, Кіровоградський район, Кіровоградської області, р/р 26008420103520 в КОФ АКБ "Укрсоцбанк", МФО 323293.

Розпорядник майна арбітражний керуючий Сухорукова Н. М., ліцензія серії АА № 485219, що проживає за адресою: м. Кіровоград, вул. Тімірязєва, буд. 62/2, кв. 7.

Кредиторські вимоги розглядаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) постановою від 11 листопада 2003 року по справі № 5/98-Б сільськогосподарське-кооперативне підприємство "Привильне" (75100, Херсонська область, Цюрупинський район, с. Привільне, вул. Пушкіна, 1, р/р 406406 в АК АПБ "Україна", код 14123924) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Запорожець Дмитро Юрійович (ліцензія сер. АА № 487833, м. Херсон, а/с 48, **т. 8-0552-24-82-86).**

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул.Горького, 18) порушив справу № 5/218-Б про визнання банкрутом Спільного підприємства "Інвестиційно-фінансової компанії "Югенергоінвест" (юридична адреса: 73020, м. Херсон, вул. І.Вазова, 1; Код 21288198).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гненного Едуарда Миколайовича ліцензія АА № 5200138 від 24.06.2003 р. (74900, Херсонська область, м. Нова Каховка, вул. М.Букіна, б. 64-А, кв. 89).

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Чергові збори

ЗАТ "Інтермет-Трейд" відбудуться 10.01.2003 р. о 10-00 за адресою: м. Кривий Ріг, вул. Орджонікідзе, 4.

Порядок денний:

1. Про ліквідацію Товариства;
2. Про призначення ліквідаційної комісії.

Господарським судом Вінницької області (21000, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушено провадження у справі № 5/552-03 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Футбольний клуб "Вінниця" (21001, м. Вінниця, вул. 50 років Перемоги, 16, ЄДРПОУ 30362585, п/р 260003011277 в АКБ "Мрія", м. Вінниця, МФО 302559).

Арбітражним керуючим призначено Бойко Олега Васильовича, ліцензія № 249518 від 15.11.2001 р., контактний телефон 35-40-35, адреса: м. Вінниця, вул. Архітектора Артинова, 51/2.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Вінницької області (21100, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) постановою від 11.11.2003 року по справі № 5/554-03 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю "ім. Фрунзе" (22026, Вінницька область, Хмельницький район, с. Клітенка) код ЄДРПОУ 02129034 Р/р № 26006301138522, МФО 311357 у відділенні "Промінвестбанку" в м. Бердичеві та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Голубенко С. І. (22000, м. Хмельник, вул. Пушкіна, 16/39).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарським судом Івано-Франківської області (вул. Грюнвальдська, 11, м. Івано-Франківськ, 76000) порушено справу № Б-7/189 про банкрутство виробничо-торгово-комерційного центру ТзОВ "Нафтохімсервіс", вул. Майданська, 2, м. Надвірна, Івано-Франківська область, р/р 2600630022061 в ІФОФ АКБ "Укрсоцбанк", МФО 336019, код 25597175.

Розпорядником майна призначено Іванишина І. В., ліц. АА № 047807 від 17.10.2001 р., вул. Коновальця, 192, м. Івано-Франківськ, 76000.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) ухвалою по справі № 14/113 від 13.10.2003 р. порушив провадження у справі про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Фініст", юридична адреса: 25006, вул. Леніна, 14, м. Кіровоград, р/р 26003420105341 в КОФ АКБ "Укрсоцбанк", МФО 323293.

Розпорядник майна арбітражний керуючий Муравська Ольга Станіславівна, ліцензія серії АА № 249695, що проживає за адресою: м. Кіровоград, вул. Героїв Сталінграду, буд. 32, кв. 115.

Кредиторські вимоги розглядаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) ухвалою по справі № 14/112 від 13.10.2003 р. порушив провадження у справі про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Агроінвест", юридична адреса: 27605, Бережинське шосе, 4, с. Бережинка, Кіровоградський район, Кіровоградської області. р/р 26008420103650 в КОФ АКБ "Укрсоцбанк", МФО 323293.

Розпорядник майна арбітражний керуючий Сухорукова Н. М. ліцензія серії АА № 485219, що проживає за адресою: м. Кіровоград, вул. Тімірязєва, буд. 62/2, кв.7.

Кредиторські вимоги розглядаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Шевченко — 100! Шевченко — 101!

Футбол. Три матчі не забивав у Серії А Андрій Шевченко. Але позавчора наш лідер добре налагодив приціл. Два влучні його удари принесли перемогу “Мілану” у виїзному матчі проти “К’єво” — 2:0. Перший м’яч Шевченка став сотим у чемпіонатах Італії, а другий, зрозуміло, сто першим! Вітаємо Андрія з цією вершиною і бажаємо йому здоров’я, удачі і прекрасної гри за “Мілан” та збірну України. Так тримати!

Засідала чудова сімка

Як відомо, 5 грудня у Франкфурті-на-Майні жереб визначить суперників української національної збірної, з якими починаючи з осені наступного року ми поведемо боротьбу за путівку на чемпіонат світу-2006 у Німеччині. І хоча до старту відбіркових ігор ще достатньо часу, наставник національної збірної України Олег Блохін робить конкретні кроки у справі організації підготовки. Робота у тренерському штабі не припиняється. Після товариської зустрічі з Македонією тренери національної команди побували на багатьох матчах з участю українських і зарубіжних клубів, де грають можливі кандидати до збірної.

А оце днями до Києва запросили тренерів сімох колективів вищої ліги, за які виступають кандидати до національної збірної. З різних причин столицю не змогли відвідати Бернд Шустер та Євген Кучеревський. Пан Блохін провів конструктивну розмову з Семеном Альтманом, Олексієм Михайличенком, Олександром Севідовим, Мироном Маркевичем та В’ячеславом Грозним.

— Ми навмисне викликали не всіх наставників елітного дивізіону, — сказав Олег Володимирович прес-службі ФФУ. — З’являться кандидати в інших командах, будемо запрошувати їхніх тренерів. Не хотілося б відривати від підготовчого процесу наставників, котрі вирішують у національній першості інші завдання.

Клубні тренери, присутні на нараді, відзначили виняткову користь таких зустрічей. Дуже важливо одержати повну інформацію про кандидатів і потенційних новачків національної збірної “з перших вуст”. Тема розмови — тісне співробітництво з тренерами команд вищої ліги, котрі делегують гравців до національної збірної. А пріоритетне питання — необхідність створення і відродження національної збірної.

Олег Блохін підкреслив, що такі зустрічі стануть традиційними. Адже для тренерського штабу важливо мати найсвіжішу інформацію про стан гравців. У перспективі це сприятиме якіснішій підготовці команди. Він також повідомив, що взяв на замітку кількох нових футболістів. Але їхні прізвища поки що не назвав. А от вихованець київського футболу Дмитро Коваленко, який виступає в американській MLS за “Ді. Сі. Юнайтед”, Блохіна не цікавить. Річ у тім, що футболіст подав заяву про надання йому американського громадянства.

Блохін повідомив також, що вже заплановано товариські матчі для нашої команди. Окрім ігор, котрі відбудуться за попередньою домовленістю (зі Словаччиною, Туреччиною та Македонією), збірна України планувала взяти участь ще й у мінітурнірі в Ізраїлі. Однак ФІФА не рекомендує їхати до цієї країни протягом найближчих шести місяців. Утім, планується виступ на одному з турнірів у Єгипті або Лівії в лютому наступного року.

Однією з головних проблем для української збірної нині Олег Блохін вважає брак кваліфікованих опорних півоборонців. Він також назвав ім’я ще одного свого помічника. До Андрія Баля, Олега Кузнецова та Юрія Роменського приєднався ще й Семен Альтман — наставник одеського “Чорноморця”. Безперечно, це мудре рішення. А ми сподіватимемося, що тренерський штаб збірної, вкомплектований авторитетними фахівцями, працюватиме злагоджено і головне — результативно.

Лише результати

Кубок країни. 1/4 фіналу. “Таврія” (Сімферополь) — “Дніпро” (Дніпропетровськ). 1:2 (перший матч — 1:4). 4 200 глядачів. **Голи:** Іонаїдзе, 47 — Михайленко, 22, Шелаєв, 37.

“Сталь” (Алчевськ) — “Шахтар” (Донецьк). 0:0. 9 500. Повторний матч відбудеться завтра.

У стані суперників

Італія. “Інтер” — “Реджина”. 6:0 (Каннаваро, 33, Мартінс, 43, ван дер Мейде, 49, Фарінос, 59, Круз, 65, Віері, 75). **Англія. “Бірмінгем” — “Арсенал”. 0:3** (Люнгберг, 4, Бергкамп, 80, Пірес, 88). **Хорватія. НК “Осієк” — “Динамо” (Загреб). 3:2** (Милорадович, 24, Любоєвич, 26, Юкич, 77 — Кранчар, 43, Седлоскі, 89). На 90-й хвилині Кранчара було вилучено з поля.

В. Б.

На знімку: італійський “сотник” Андрій Шевченко.

Фото Павла КУБАНОВА.

Генеральна репетиція

Гандбол. Кубок Ігоря Турчина. Київ. Палац спорту. 21 листопада. Росія—Китай. 31:20. Сербія і Чорногорія — Україна. 27:33. 22 листопада. Сербія і Чорногорія — Росія. 23:22. Україна — Китай. 28:28. 23 листопада. Сербія і Чорногорія — Китай. 26:31. Україна—Росія. 26:27. **1. Росія — 4 очки. 2. Україна — 3. 3. Китай — 3. 4. Сербія і Чорногорія — 2.**

Це була, вважай, генеральна репетиція для чотирьох збірних, котрі зібралися в Києві, перед стартом чергового чемпіонату світу в Хорватії (початок — першого грудня).

Що можна сказати про виступ на рідному майданчику національної збірної України? Наші дівчата грали дуже старанно і самовіддано. Звичайно, не все ще в них виходить. Адже команда зазнала відчутних змін. У її складі з’явилося чимало молодих спортсменок.

Спершу українки досить переконливо переграли традиційно сильну команду Сербії та Чорногорії. Могли взяти гору й над китаянками, якби реалізували більшість моментів. Але вони, на жаль, не закинули ще й три семиметрових штрафних. І не втримали переваги у три м’ячі, котру мали в ході зустрічі.

Але слід віддати належне нашим суперницям. Збірна Китаю прогресує просто на очах. На батьківщині від неї чекають хорошого виступу і на чемпіонаті світу, і наступного року в олімпійських Афінах. А вдома на Олімпіаді-2008 у Пекіні і сам Бог велів китаянкам поборотися за “золото”.

Для цього колективу створено найкращі умови. А головне, що очолити його запросили авторитетного корейського фахівця Чунг Х’юнг К’юнга. Під його орудою збірна Кореї виграла і чемпіонат світу, і на олімпійських іграх була першою. До речі, цей тренер — великий прихильник ігрових ідей Ігоря Турчина. Подейкують, що він має з півсотні відеокасет матчів з участю команд видатного українського тренера і постійно вивчає цей напрочуд корисний матеріал.

Звичайно, завжди особливо цікаво перевірити свої сили і можливості в матчах проти збірної Росії. Хоча господарки програли (лише один м’яч), можна сміливо стверджувати, що у нас є непогана команда.

Нас задовольняла нічия, котра виводила на перше місце. І ми були близькі до вирішення цього питання. Але за 30 секунд до фінального свистка Олена Цигиця не реалізувала семиметровий. До речі, ця гравчиня стала найкращим бомбардиром турніру (25 м’ячів).

А для росіянок цей поєдинок був, як кажуть, або пан, або пропав. У разі перемоги — вони перші. Поразка відкинула б їх на четверту позицію. Нічия привела б на третє місце. Наші північні сусідки грали в бойовому складі. А ми — не зовсім. Через травми не вийшли на майданчик лідери команди Оксана Сакада і Марина Вергилюк. Але ми, повторюю, ні в чому не поступалися суперникові. Немає сумніву, що у Леоніда Ратнера — цікавий, боєздатний колектив, котрому, схоже, до снаги побороться за олімпійську ліцензію на чемпіонаті світу.

На знімках: завершальний поєдинок турніру — грають збірні України та Росії, атакує Олена Цигиця; найкращою у складі української команди назвали Ганну Сюкало.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

У НОМЕР

■ Художня гімнастика

Інсбрук (Австрія). Киянка Ганна Безсонова стала найкращою у серії Гран-прі 2003 року, здобувши перемогу в абсолютній першості на завершальному етапі в австрійському Інсбруку. Друге місце на цьому турнірі в росіянки Віри Сесіної. Третя — українка Наталя Годунко.

На рахунку Безсонової ще два “золота” (у вправах зі стрічкою та обручем) і два “срібла” у змаганнях з м’ячем та булавами. Двічі піднятися на п’єдестал пошани зуміла також Наталя Годунко, яка була другою у вправах зі стрічкою і третьою з булавами.

■ Важка атлетика

Чемпіонат світу. Ванкувер (Канада). Українська команда виборола дві золоті, три срібні і три бронзові медалі. Але найголовніше те, що українці здобули дев’ять олімпійських ліцензій.

■ Фігурне катання

У Москві відбувся розіграш Кубка Росії. Чудово виступили наші спортовки. Олена Ляшенко здобула золоту медаль в одиночному катанні. У цій самій дисципліні “бронза” дісталася Галині Маниченко. Другою фінішувала італійка Кароліна Костнер.

■ Лижні перегони

Норвегія. Етап Кубка світу. Українка Валентина Шевченко завоювала срібну медаль. На дистанції 10 кілометрів вільним стилем вона поступилася двадцятьма секундами Кристині Шмигун із Естонії.

■ Теніс

Москва. Кубок Федерацій (неофіційний командний чемпіонат світу серед жінок). Збірна Франції вдруге в своїй історії завоювала цей приз. Завершального дня в третьому одиночному поєдинку фіналу проти команди США Амелі Моресмо завдала нищівної поразки Меган Шонессі — 6:2,6:1. Отож рахунок матчу став 3:0 на користь французенок. Дві зустрічі, що залишилися (одиночна та парна), перетворилися на формальність.

■ Футбол

Головним тренером московського футбольного клубу ЦСКА призначено португальського фахівця Артура Жорже. Його зарплата, нібито, становитиме майже мільйон євро на рік. Зазначимо, що пан Жорже очолював клуб “Порту”, котрий 1987 року виграв Кубок європейських чемпіонів. З того часу цей тренер особливих досягнень не мав. Але весь час перебував на видноті. Хоча очолював збірні Португалії та Швейцарії.

Команди української першої ліги завершили перше коло свого турніру. Перенесені матчі. “Спартак” (Івано-Франківськ) — “Динамо-2” (Київ). 2:1. “Нафком-Академія” (Ірпінь) — “Динамо-2”. 0:0.

“Закарпаття” (Ужгород) — 37 очок, “Спартак” (Івано-Франківськ) — 33, “Динамо-2”, “Металіст” (Харків) — по 31, “Сталь” (Алчевськ), “Нива” (Вінниця) — по 29, “Нафтовик” (Охтирка), “Арсенал” (Харків) — по 26, ЦСКА (Київ), “Нафком-Академія”, “Спартак” (Суми) — по 22, “Шахтар-2” (Донецьк) — 21, “Система-Борекс” (Бородянка), “Красилів-Оболонь” — по 19, ФК “Миколаїв” — 14, “Карпати-2” (Львів) — 13, “Зоря” (Луганськ) — 12, “Полісся” (Житомир) — 11.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У День пам'яті жертв голодомору і політичних репресій на Михайлівську площу столиці прийшли Прем'єр-міністр Віктор Янукович, Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, голова Київської міської держадміністрації Олександр Омельченко, народні депутати, члени уряду та представники громадськості. Вони поклали квіти і вінки до пам'ятного знака співвітчизникам, які загинули в 1932—1933 роках від голоду та внаслідок політичних переслідувань.

МЕМОРІАЛ

Дзвони за загиблими

У Миколаєві відбулося відкриття меморіалу «Пам'яті жителів Миколаївщини, які стали жертвами голодомору в Україні 1932—1933 років». Автор проекту — архітектор зі Стрия Роман Скрипець, а виготовлено пам'ятник на суднобудівному заводі «Дамен Шипярдс Океан». Усього в області встановлено вісім пам'ятних знаків жертвам національної трагедії. До 70-тих роковин голодомору видано книгу «Голод — геноцид 1932—1933 років на території Миколаївщини: погляди істориків, очевидців, архівні матеріали».

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

ЦЬОГО ДНЯ

25 ЛИСТОПАДА

■ 1838 р. Народився класик української літератури Іван Нечуй-Левицький. ■ 1883 р. Помер Микола Корф, педагог, організатор початкових земських шкіл в Україні. ■ 1917 р. У Росії відбулись вибори до Установчих зборів, на яких більшовики здобули лише 25% голосів. ■ 1918 р. Вторгнення англо-французького військового флоту в Севастопольський порт. Початок інтервенції на Півдні України. ■ 1935 р. У СРСР засновано орден «Знак Пошани». ■ 1956 р. Помер Олександр Довженко.

ФЕСТИВАЛІ

Заграй, кобзарику!..

Всеукраїнське свято кобзарського мистецтва «Струни вічності» імені Володимира Перепелюка вперше проведено на Вінниччині. Протягом минулих вихідних **(22 і 23 листопада ц. р.)** кобзарі з різних регіонів України виступали на двох кращих сценах міста над Бугом — обласного музично-драматичного театру імені Садовського і кіноконцертної зали «Райдуга».

У музеї українського кобзаря, фольклориста й письменника Володимира Перепелюка, що в селі Вороновиця під Вінницею, професор кафедри кобзарського мистецтва Київського національного університету культури Надія Брояко провела майстер-клас для юних кобзариків, школу яких створено у Вінниці. Три роки поспіль таке свято проводилося на обласному рівні. Неодмінна умова участі в ньому — виконання пісень славетного Перепелюка. Їх у нього понад сто. Майже 30 років кобзар співав у Державному академічному хорі імені Верьовки. Разом з прославленими українськими кобзарями Мовчаном, Носачем та Іванченком створив поему «Слава Кобзареві», яка вперше прозвучала у авторському виконанні у квітні 1940 року з нагоди 100-річчя виходу у світ Шевченкового «Кобзаря».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Злочин без терміну давності

У соборі Паризької Богоматері відбулася панахида за жертвами голодомору 1932—1933 років. Делегація уряду України, очолювана віце-прем'єр-міністром Дмитром Табачником, поклала вінок до вогню пам'яті біля Тріумфальної арки. А в Сорбонському університеті відбулася міжнародна конференція, ініційована українською громадою Франції та нашим посольством.

Пам'ятні заходи відбулися і в Австрії. Радник Посольства України в Австрії Євген Чорнобривко, виступаючи в Інституті східноєвропейської історії Віденського університету, зауважив: «Світ ще мало знає про минуле нашої держави, історію якої комуністичні ідеологи брутально спотворювали».

Пулітцерівський комітет також «відзначив» річницю голодомору, вирішивши не відкликати премію, вручену кореспондентові «Нью-Йорк Таймс» Волтеру Дюранті за матеріали про СРСР, в яких він «применшив» наслідки голодомору. Комітет «не знайшов доказів зумисної фальсифікації фактів», проте висловив співчуття українцям. Представники нашої діаспори в США, яка ініціювала перегляд рішення про преміювання Дюранті, заявили, що й надалі домагатимуться відкликання премії.

Знати, щоб не допустити

Шістдесят книг-альбомів «Злочин» передали у вузи та бібліотеки Кам'янця-Подільського, у громадські організації та органи місцевого самоврядування активісти обласної організації українських націоналістів та міськрайонного осередку «Меморіалу». Таку акцію проведено на вшанування пам'яті про безвинно вбитих під час більшовицьких репресій голодомору.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Кимось розроблено судову схему пограбування країни

СИТУАЦІЯ

Дмитро Ківа: «Кимось розроблено схему юридичного пограбування України».

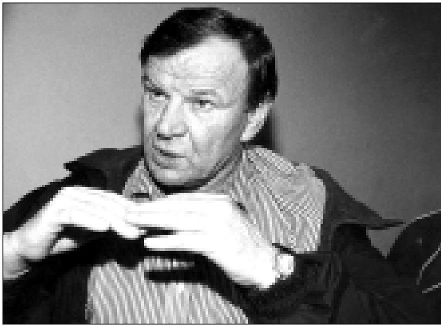

Михайло Харченко: «Правда за нами!»

(Початок на 1-й стор.).

Командир експедиції, заступник начальника льотно-випробувальної бази Михайло Харченко сказав: «Ми прилетіли з суворої зими — 10—15 градусів морозу. Літак перебуває на відкритому майданчику в дуже несприятливих для нього умовах вологого морського клімату. Починає розвиватися корозія конструкцій. За різких температурних перепадів усередині утворюється агресивний конденсат. Машина повинна літати — тоді вона живе, провітрюється, дихає. Літак охороняється шерифом з Лабрадор-сіті, дуже схожим на відповідних героїв американських фільмів. Усі роботи на літаку ми здійснювали під його суворим наглядом. Коли виникла потреба «перерулити» літак на інше місце, шериф їхав на своєму автомобілі попереду — вочевидь боявся, що ми можемо дати газу, здійнятися в повітря та втекти. Хоча загалом ставлення канадців доброзичливе. Щовечора ми йшли пішки в закуток величезної натівської бази, дивилися на «Руслана» й поверталися назад — це був наш ритуал. Розконсервувавши літак і підготувавши його до повернення на Батьківщину, ми так і не дочекалися судового рішення, тож були змушені знову законсервувати машину й повернутися в Україну. В Гузбеї залишилося тільки троє наших фахівців — для мінімального догляду за літаком».

А ось що думає пан Михайло стосовно власне претензій до АНТК ім. Антонова: «В усьому цьому простежується чиясь вправна диригентська паличка — до того ж складається враження, що диригують звідси — з України».

Дозволю собі нагадати деякі моменти цієї справи. АН-124-100 було заарештовано 28 червня, після того, як він доставив до Канади гелікоптери з Італії. Причина — рішення Стокгольмського арбітражного суду щодо повернення боргу Фонду держмайна України перед іноземною компанією «TMR Energy LTD», яка свого часу вклала мільйон доларів до статутного фонду одного з українських підприємств. Нині іноземці вимагають повернути їм 42,3 мільйона доларів, а за останньою інформацією, сума претензій вже зросла до 65 мільйонів доларів. Тож Стокгольмський суд постановив заарештувати якесь майно України за кордоном — що й було зроблено з «Русланом» на канадському летовищі. Представники АНТК ім. Антонова рішуче протестують, намагаючись, зокрема, довести вже канадському суду, що їхня фірма є державним підприємством, але аж ніяк не фінансованою з бюджету державною установою. Тож і відповідати за борги Фонду державного майна «антонівці» не хочуть.

Заарештованому АНу вже 17 років, тож його вартість становить близько 20 мільйонів доларів — значно менше, ніж сума, яку намагаються стягнути з Фонду держмайна. Тим часом коло країн, які визнали рішення Стокгольмського суду, розширюється. Нині їх уже сім: Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Франція, Румунія, Ізраїль та Канада. З огляду на те, що «Авіалінії України» мають інші літаки, неважко здогадатися, на яку небезпеку для себе вони наражаються. Перший заступник генерального конструктора АНТК ім. Антонова Дмитро Ківа підтверджує: «У ті країни, де є можливість арешту, ми просто не літаємо — внаслідок чого маємо величезні збитки». Дмитро Ківа, який був на засіданнях канадського суду, також каже: «Кимось розроблено схему юридичного пограбування України. Проте в мене склалося враження, що суддя є справедливою людиною, і мені здається, що рішення не може бути не на нашу користь. Я оптиміст і впевнений — ми переможемо!»

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою:
www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311219. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos